

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (1977) 1988 SAUSIS-JANUARY 12

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Mažieji laukia

Jau ne kartą esame rašę apie didžiąsias ir mažąsias lietuvių apylinkes išeivijoje. Ekonominiai ir kitokie motyvai vertė ateivius išsisklaidyti, t.y. apsigyventi ten, kur uždirbama duona. Ne visi galėjo apsigyventi dideliuose lietuvių telkiniuose, kur veikė jau iš seniau lietuvių centrai. Žymi mūsų ateivių dalis apsigyveno mažesnėse vietovėse ir ten ėmė steigti savo organizacijas, mokyklas, misijas-parapijas. Tokia būklė tebėra ir šiandieną – daugelyje imigracijos kraštų egzistuoja negausios lietuvių kolonijos. Jose tebeveikia seniau įsteigti centrai bei organizacijos, tačiau su gerokai silpnėjęs jėgom. Per keletą dešimtmečių vyresniosios kartos atstovai pavargo, paseno, o dalis jų išskliavo amžinybėn. Jau ne kartą, besiruošdami savo profesijoms, išvyko kitur – į savo darbo vietas. Nauja imigracijos banga iš Lietuvos nepajudėjo ir naujų ateivių beveik neatnešė, jei ne skaityti labai retų ir negausių išimčių. Tokia susilpnėjusių jėgų būklė yra labai jautiama mažosiose kolonijose. Dėl to jos daivosi į didžiąsias kolonijas. Vieni persikelia į jas gyventi, kiti pasilieka senosiose gyvenvietėse ir laukia pagalbos iš didesnių kolonijų. Ekonomiškai jos yra gana gerai susitvarkiusios, bet stokoja pajėgų veikėjū.

DIDŽIOSIOS lietuvių kolonijos taip pat yra netekusios daugelio pajėgių asmenų. Jų veikla irgi nebėra tokia stipri, kaip prieš dešimtmečius. Senatvė, ligos, mirtis atlieka savo vaidmenį niekieno nekurstomos. Vis dėlto didžiosios kolonijose tebėra žymiai daugiau pajėgių visose srityse. Jos neabejotinai gali ateiti į pagalbą mažosioms kolonijoms. Kokiu būdu? Tai klausimas, kuris kyla ypač Lietuvių Bendruomenės vadovybei, norinčiai teikti pagėdaijamą pagalbą. Sprendžiant tą klausimą, visų pirma turėtų pajudėti pačios mažosios kolonijos ir pateikti savo pagėdavimus. Kiekvienos apylinkės poreikiai yra skirtingi. Jų nežinant sunku sudaryti tinkamą pagalbos planą. Vieniem galbūt labiau reikalingi paskaitininkai, kitiem – dainininkai, trečiam – aktorai, ketvirtiem – šokėjai, penktiem – dainos sambūriai, šeštem – instruktoriai, septyntiem – stovyklų vadovai... Kai gyvenamo krašto lietuvių vadovybės bus konkrečiai žinoma ko kam reikia, galės teikti atitinkamą pagalbą. O pastaroji turėtų būti ne vienkartinė, bet pastovi, planinga. Neužtenka pasiūsti kurios nors šventės progą paskaitininką ir manyti, kad pareiga jau atlikta. To per mažai. Dabartinio metu pagalba turėtų būti nebe pripuolama, o nuolatinė.

ŽINOMA iš patirties, kad mažosioms apylinkėms ypač reikia pagalbos didžiųjų tautinių švenčių progomis. Štai šiemet sueina 70 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Vasario 16-jį turėtų būti minima su didesniu iškilmingumu nei kitais metais. Didžiosios apylinkės tam turi pakankamai pajėgų, tik jas gerokai paralyžuoja visuomeninis nerangumas. Mažosios apylinkės tokių pajėgų neturi, jos laukia iš didžiųjų apylinkių ir kalbėtojų, ir meninės programos atlikėjų. Pastarieji betgi angelų sparnais neskraido – reikia lėktuvų, kurių bilietai yra gana brangūs. Taigi reikia ir finansinės pagalbos. Dalį lėšų, žinoma, gali suteikti ir mažosios apylinkės, o kita dalį turėtų padengti Lietuvių fondas, kurio kapitalas nuolat auga ir prašosi daugiau investuojamas į žmones. Galėtų prisidėti ir Tautos fondas, kuris Kanadoje surenka dideles sumas. Vasario 16 proga derėtų ir jam paremti mažąsias apylinkes, ne tik laukti iš jų aukų. Mažųjų apylinkių pagalbai galėtų pasitarnauti ir garsinės vaizdajuostės, kuriose įreikduoti didieji renginiai (pvz. iškilmės Romoje, Čikagoje, Toronte...). Tuo būdu ir mažosios apylinkės pajustų lietuviško gyvenimo pulsą ir nesijautų izoliuotos nuo bendros srovės. Taigi pagalbos galimybių yra. Reikia tik tai jas organizuojančios rankos.

KANADOS ĮVYKIAI

Laisvos prekybos sutartis

Istorinę laisvos prekybos sutartį sausio 2 d. pasirašė Kanados ministras pirm. B. Mulroney ir JAV prez. R. Reaganas, pranašaudami didelę ekonominę naudą abiem šalims. Pasirašymui buvo atsisakyta oficialaus abiejų vadų susitikimo. R. Reaganas pasirašė Kalifornijos vasarvietėje Palm Springs, B. Mulroney – savo kabinete parlamento rūmuose. Naujoji prekybos sutartis įsigalios 1989 m. sausio 1 d., įsigi ją patvirtins JAV kongresas ir Kanados parlamentas. Tokiu atveju dešimties metų laikotarpįje palaipsniui būtų panaikintas muitai ir visi kiti suvaržymai prekybai tarp Kanados ir Amerikos. Sutarties projekto svarstymą nedelsdamas nori pradėti Kanados parlamentas, o JAV kongrese kalbama, kad jam bus rasta laiko tik nuo birželio 1 d. Spėjama, kad sutartis ten gali susilaukti nemažos opozicijos iš politikų, kurie JAV prekybos reikalus su užsieniu

yra linke ginti įvairiais suvaržymais. Kanados parlamente atstovų daugumą turi konservatoriai, tačiau jiems pagalius ir sutarties ratas kaisios ją atmetantys liberalai ir socialistai. Šių partijų vadai – J. Turneris ir E. Broadbentas netgi yra išpareigoję panaikinti ir priimtą laisvos prekybos sutartį, įsigi jų partijos laimėtų Kanados parlamento rinkimus. Opozicijos sutarties bus susilaukia ir oficialiai visus įstatymus patvirtinančiame Kanados senate, kur daugumą turi ilgais liberalų valdymo metais senatoriais paskirti šios partijos žmonės. Daug sutarties paragrafų galės įvesti konservatorių ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė savo nuožiūra. Sutarties įgyvendinti betgi reikės ir kai kurių dabar galiojančių įstatymų pakeitimo parlamente.

Ministras pirm. B. Mulroney guodžiasi, kad jo pasirašytą laisvos prekybos sutartį remia (Nukelta į 8-tą psl.)

Parodą "Kriščiūniskoji Lietuva" Čikagos lietuvių Jaunimo centro rūmuose 1987 m. lapkričio 26 d. atidarius. Iš kairės: vysk. P. BALTAKIS, vysk. A. DEKSNYS, parodos rengėjas BR. KVILKYS. Nuotr. J. Tamulaičio

Demonstacijos okupuotoje Lietuvoje

Apie jas plačiai rašo buvusių Sovietų Sąjungos politinių kalinių žiniaraštis "Glasnost" 1987 metų rugsėjo mėnesio laidoje. Čia pateikiamas jo vertimas

1987 m. rugpjūčio 5 d. keturi lietuviai disidentai – Nijolė Sadūnaitė, Petras Cidzikas, Antanas Terleckas ir Vytautas Bogušis pasirašė atsisaukimą į baltiečių tautos ir geros valios žmones, kviesdami juos į taikingą demonstraciją prie Adomo Mickevičiaus paminklo Vilniuje pagerbti Stalino-Hitlerio sutarties aukoms.

Rugpjūčio 7 d. viena iš Vakarų radijo stočių pranešė apie numatytą demonstraciją. Rugpjūčio 13 d. į A. Terlecką butą Vilniuje įsibrovė kagebistas, kuris prisistatė esąs Lietuvos kompartijos centro komiteto organo "Tiesa" korespondentas. Į klausimą ar jis matęs Molotovo-Ribbentropo sutarties slaptus protokolus, Terleckas atsakė tvirtinančiai, pabrėždamas, kad laiko savo pareigą pagerbti tironijos aukas. Rugpjūčio 18 d. Terleckas buvo pakviestas į prokuratūrą. Respublikos prokuroras Novikovas ir skyriaus viršininkas Bakucionis oficialiai Terlecką perspėjo: įsigi jis demonstracijoje pasirodys, bus apkaltintas pagal Lietuvos sov. respublikos baudžiamojo kodekso 199-3 straipsnį.

Rugpjūčio 19 ir 20 d. d. visuose respublikos laikraščiuose pasirodė vienas ir tas pats straipsnis, kuriame tvirtinama, kad Terleckas jokio atsisaukimo nepasirašė. Esą Terleckas užtikrino "korespondentą", kad ir kiti organizatorių grupės nariai jokio kreipimosi nepasirašė. Visa tai esanti užsienio žvalgybos provokacija.

Rugpjūčio 21 d. pas sergančią Cidziką žmoną pasirodė Bimbyro vadovaujami čekistai, kurie ją grasino nemaloniais darbais, žemino ir įžeidinėjo jos vyrą.

Tomis dienomis į Šiaulių prokuratūrą buvo pakviestas buvęs politikas Jonas Petkevičius ir perspėtas dėl jo galimo dalyvavimo demonstracijoje, nes tai būtų įstatymų pažeidimas.

Rugpjūčio 22 d. rytą pas Terlecką atėjo operacinio skyriaus viršininkas KGB pulkininkas Česnavičius. KGB vadovybės vardu jis perspėjo Terlecką: įsigi jis pasirodys demonstracijoje, bus suimtas.

Rugpjūčio 23 d. rytą milicija sulaukė kai kuriuos automobilius, vykstančius Vilniaus kryptimi. Priėjimuose prie Adomo Mickevičiaus paminklo

buvo sukonstruota daug milicijos. Civiliais drabužiais apsirengę kagebistai fotografavo žmones grupėmis ir kiekvieną atskirai. Daugelis grįžo atgal...

Kad atitraukti žmones nuo demonstracijos, valdžia organizavo daug kultūrinių ir sportinių renginių. "Žalgirio" ir "Torpedo" futbolo komandų atsarginių rungtynės, turėjusios įvykti mažame "Dinamo" stadione, buvo perkeltos į centrini "Žalgirio" stadioną ir tai 12-tai valandai. Buvo priskirti papildomi traukiniai ir kurortai. Visi užsienio turistai buvo dvidešimčiai "Ikaro" autobusų išvežti į Kauną.

"Laisvės, laisvės, laisvės!"

Po sekmadieninių pamaldų Šv. Mikalojaus šventovėje 80 asmenų grupė, vadovaujama mityno organizatorių išžygiavo į Mickevičiaus paminklo linkmę. Visi nešė geleis, o ant rankovių ir atlapuose turėjo juodus kaspinus. Demonstrantai netrukdomi atvyko į mitingą vietą, nors visi priėjimai buvo apstatyti milicininkais ir KGB tarnautojais. Prie paminklo ir netoli jo jau būriavosi žmonės.

Mitingą pradėjo 11.45 v.r. žmogaus teisių gynėja ir buvusi sąžinės kalinė Nijolė Sadūnaitė. Ji pareiškė, kad žmonės čia susirinko pagerbti dviejų tironų – Stalino ir Hitlerio aukų, tų tūkstančių vyrų, moterų ir vaikų, kurie buvo sušaudyti, nukankinti kalėjimuose ir konclageriuose, mirė badu ir nuo ligų. Už juos susirinkusieji sukalbėjo maldą.

N. Sadūnaitė kalbėjo: "Mus kaltina, kad mes čia Vakarų sukurstyti susirinkome. Netiesia! Mes susirinkome dėl dviejų banditų – Stalino ir Hitlerio kaltės. Tai jie prieš 48-rius metus pasidalyjo nepriklausomas Baltijos respublikas. Visi žino gėdingą Molotovo-Ribbentropo sutartį. Tik Sovietų Sąjunga iki šios dienos slepia slaptus šios sutarties protokolus. Todėl iš Sovietų Sąjungos mes reikalaujame šią sutartį iškelti viešumon, šį melo, prievartos ir teroro dokumentą, kurio dėka baltiečių tautos jėga buvo įjungtos į raudonosios imperijos sudėtį. Mes protestuojame prieš gėdingą dviejų tironų sutartį ir reikalaujame grąžinti lais-

vę bei nepriklausomybę trim baltiečių tautom."

Čia Sadūnaitės kalba buvo plokščių pertraukta, ir tūkstantinė minia ėmė skanduoti: "Laisvės! Laisvės! Laisvės!" Visi užgiedojė Lietuvos himną. Daugelis verkė.

N. Sadūnaitė paneigė sovietų propagandistų tvirtinimus, kad mitingas buvo užsienio inspiruotas. Ji užtikrino, kad Terleckas, Cidzikas, Bogušis ir ji pasirašė atsisaukimą į geros valios žmones, norėdami rugpjūčio 23 d. pagerbti Stalino-Hitlerio aukas. Ji padėjo už solidarumą JAV senatoriams, lietuviams emigrantams ir Vakarų žinių perdavimo institucijoms. Esą šį mitingą gerai išreklamavo savo užpuolimais taip pat ir sovietinė spauda. "Mūsų žmonės yra pakankamai išprusę ir sugeba skaityti tarp eilučių" – pareiškė Sadūnaitė.

Oficialioji mitingo dalis pasibaigė apie 12.30 v.p.p. Organizatoriai padėjo visiems susirinkusiems už parodytą drąsą, susipratimą ir pareiškę viltį, kad panašūs suėjimai taps tradicija. Minioje girdėjosi šauksmai: "Mes laimejom! Tegyvuoja laisva Lietuva! Tegyvuoja laisvė!" Jaunimas apmetė Sadūnaitę gelėmis, ją glėbėsiavo, bučiavo.

Kiti kalbėtojai

Apie 14.00 v. ant Mickevičiaus paminklo pjelesto užlipė vyriškis su akiniais, odiniu švarku. Jis pradėjo pasakoti, kad reikalavimas nepriklausomybės esanti kvailystė: Lietuva yra mažas kraštas ir negali egzistuoti be politinės ir ekonominės Sov. Sąjungos pagalbos. Minia jį nutildė. Užlipo jaunuolis su akiniais. Jis prisistatė esąs Robertas Grigas, kuris buvo pašalintas iš pedagoginio Vilniaus instituto. 1982 m. pašalintas į sovietų kariuomenę jis atsisakė duoti karinę priesaiką ir dėl to buvo niekinamas bei kankinamas. Jis pareiškė, kad 1940 m. už prisijungimą prie Sov. Sąjungos nebusavo nei mūsų seneliai, nei tėvai. Už nelaisvę balsavo rusų tankai ir prekiniai vagonai, kuriuose į Sibirą buvo pasiūsti šimtai tūkstančių nekaltų lietuvių. Grigas toliau kalbėjo:

"Vytauto Didžiojo laikais Lietuva buvo pati didžiausia ir galingiausia valstybė Europoje" (Nukelta į 3-tį psl.)

Pasaulio įvykiai

PASAULIO DĖMESIO CENTRE VIS DAR TEBĖRA ĮTAMPA Izraelio 1967 m. okupuotose srityse – Gazoje ir vakarinėje Jordano upės pakrantėje. 1987 m. gruodžio 9 d. prasidėjusių paauglių paauglių riaušių lig šiol nepavyko numalšinti, nors Izraelio karių nušautų demonstrantų skaičius artėja prie 30, o sužeistų jau peržengė 200. Izraelio vartojama keršto taktika yra neveiksminga. Riaušės jau buvo pradėjusios aprimti, bet jas vėl išjudino Izraelio aviacijos smūgis palestiniečių stovyklai Libane. Joje buvo paruoštas palestinietis, kuriam 1987 m. lapkričio 25 d. maža motorizuota skraidyklė iš Libano pavyko įskristi Izraelin ir pasiekti karinę bazę. Nuo įsiveržėlio granatos žuvo šeši Izraelio kariai. Buvo nušautas ir mirti pasiruošęs palestinietis. Kažin ar tokiu atveju buvo verta Izraelio aviacijai atpildyti tikslu pulti už žuvusių palestiniečių atsakingos grupės stovyklą prie Sidono. Nuo lėktuvų raketų ten žuvo apie 20 palestiniečių, kurių eilėse buvo ir septyni maži vaikai, nieko bendro neturėję su šiais Izraelio karių žuvimu. Šis įvykis vėl išjudino aprimusius riaušinius Gazoje ir Jordano pakrantėje. Prie jo prisidėjo ir Izraelio paskelbtas nutarimas ištremiti devynis riaušinių vadus: keturis iš Gazos ir penkis iš vakarinės Jordano pakrantės. Ženevos konvencija, tvarkanti karo įstatymus, okupantams nieko neleidžia ištremiti iš okupuotų sričių.

tijos vado pareigų 1969 m. balandžio mėnesį ir iš kompartijos narių 1970 m. birželio mėnesį. Pradžioje buvo paskirtas Čekoslovakijos ambasadoriumi Turkijoje, o vėliau dirbo miškininku ir paštininku Slovakijos Bratislavoje. Dabar A. Dubčekas, turintis jau 67 metus amžiaus, yra pensininkas. Atrodo, Italijos komunistų juo vėl sudomino jį pašalinusio G. Husako pakeitimas Milošu Jakes, kuris A. Dubčeką su puse milijono kitų partiečių išmetė iš kompartijos. Čekoslovakijos komunistų oficialios "Rude pravo" š. m. sausio 4 d. aštriai kritikavo A. Dubčeką reformas, primindamas 1968 m. sausio 5 d., kai jam teko perimti kompartijos vado pareigas iš A. Novotno. Esą pastarasis nesugebėjo prisitaikyti prie laiko reikalavimų ir paliko politinę krizę, kurios dėka A. Dubčekas Čekoslovakiją nutempė prie antirevoliucinės budgnės.

Atmeta rezoliucijas

Prieš Kalėdas Jungtinių Tautų saugumo taryba 14:0 balsų rezultatu pasmerkė mirtį nėsčius Izraelio karių šūvius į beginklius, tik akmenis metančius riaušinius. Šią rezoliuciją veto teisę galėjo sustabdyti JAV atstovas, bet jis atsisakė balsuoti. Tai buvo diplomatinis perspėjimas Izraeliui. Saugumo taryba praėjusią savaitę vienbalsiai priėmė rezoliuciją, griežtai smerkiančią Izraelio nutarimą ištremiti devynis riaušinių vadus. Šį sykį už rezoliuciją balsavo ir JAV atstovas. Prez. R. Reagano vyriausybė jau anksčiau buvo perspėjusi Izraelį nepradėti trėmimų. Užsienio reikalų ministeris Š. Peresas pripažino rezoliucijos atneštą įtampą tarp JAV ir Izraelio, bet nuolaidų nerodo karingasis premjeras J. Šamiras. Jis netgi atsisakė susitikti su Jungtinių Tautų paskeretu M. Gouldingu, atsiųstu Izraelin tirti palestiniečių jaunimo riaušių. Pasak premjero J. Šamiro, Izraelis nežada vykdyti Jungtinių Tautų saugumo tarybos rezoliucijos ir nemato jokio reikalo bendradarbiauti.

Prabilo Dubčekas

Romijoje leidžiamas italų kompartijos dienraštis "L'Unità" paskelbė netikėtą pasikalbėjimą su buvusiu Čekoslovakijos komunistų vadu Aleksandru Dubčeku, kurio pradėtas "Prahos pavasario" reformas nutraukė sovietinė invazija 1968 m. vasarą. A. Dubčekas buvo pašalintas iš kompartijos.

Šiame numeryje:

Mažieji laukia

Mažosios lietuvių apylinkės laukia pagalbos iš didžiųjų **Demonstracijos okupuotoje Lietuvoje** Buvusių politinių Sov. Sąjungos kalinių leidinys apie lietuvių **Paskutinis atsisveikinimas**

Lietuvos žydų gelbėtojas girininkas, sušaudytas jo priešų

Politinė lietuvių konferencija Vašingtone III

Svarstybos, skirtos išeivijos ryšiams su okupuota Lietuva

Tarp debesų ir vaivorykštės

Atsiliepiant į J. Vaisiūno mintis apie lietuvių veiklą

Leiskite mirusiems ramiai ilsėtis

A. a. kunigo Zenono Ignatavičiaus niekintojai ir faktai

Į žemę atsirėmęs sklandė aukštumose

Kai kurie bruožai iš palaimintojo Matulaičio gyvenimo

Kompartijos kalba su dvasiškiais

Nauja taktika, siekianti laimėti Lietuvos kunigų palankumą

"Nuo Birutės kalno"

Maironio lenkiškai parašytas kūriny ir lietuviškas jo vertimas

Sulaukė

Novelė, iškelianti jautrią žmonių gyvenimo iškarpa

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 0509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoje – JAV doleriais). Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication — 4703 Porter Ctr. Rd., Lewiston, NY 14092. Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.

CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Paskutinis atsisveikinimas

Ištrauka iš A. Kalniaus rašomos knygos apie žydų gelbėjimą Lietuvoje

1961 m. "Mūsų girių" laikraštyje 7 nr. P. Kanevičius aprašė girininko Mykolo Šimelio pastangas gelbėti žydus. Iš straipsnio matyti, kad girininkas būta lietuvių patrioto ir kartu gerbiančio bei giliai atjaučiančio kitataučio, gyvenančio Lietuvoje, nedalia. Dėl to žydų tragedija mūsų krašte ji labai jaudino ir ją sopančia širdimi pargveno. Jis dažnai praeidavo pro Vladikiškio šilėlį Strošūnų girininkijoje (Kaišiadorių aps.) ir išvydavo apyligęs smėlio krūvas, po kuriomis buvo palaidoti žydai. Kartais išgirdavo ir šūvių salves bei žmonių vaitojimą. Šimeliui buvo aišku, kad labai pikta Chimera siaučia tarp jo girios medžių. Tad girininkas ryžosi ištieti žydams pagalbos ranką.

Kartą miške prie jo prisarti nio žmogus, pasisakė esąs M. Muselio giminaitis ir paprašė jo pagalbos. Šimelis pažinojo žydą Muselį ir mielai pažadėjo globoti jo giminaičio šeimą.

1943 m. žiemą jau prisistatė Muselio giminaitis su savo dviem vaikais ir atsisėdė dar porą šeimų — Kroną ir Aronavičių su žmonomis, viso 7 žmonės. Kai girininkas juos visus nuosirdžiai sutiko, ir priėmė savo globon, visi bėgliai apsi- verke džiaugsmo ašaromis.

Sekancią dieną visi vyrai ėmėsi darbo — kasti slėptuvę. Jie ją įrėngė su dviem slapto angom — vieną šalia priekrosnio, kur paprastai laikomos šluotos, žarstekliai ir kai kurie kiti namų apyvokos reikmenys, o kitą — už maisto spintelės su įėjimu pro jos dureles. Spintelė visados būdavo laikoma užrakinta, o šalia priekrosnio numesta keliolika pagalių malkų ir žabų prakurimas. Taigi slaptumas buvo užtikrintas. Tik neramu buvo dėl penkių Šimelių šeimos mažamečių vaikų. Tačiau ir jie buvo taip primokyti, kad tylėjo, dantukus sukandę.

Kadangi Šimelis buvo pasiryžęs kiek galint daugiau žydų išgelbėti, tai netrukus priėmė jų dar septynis. Kadangi slėptuvė buvo netalpi, tai kiekvienam jos gyventojui teko 35 cm pločio ir apie 2 metrus ilgio. Reikia tik stebėtis tos šeimos pasišventimui ir jos įnamy vairs.

Šimelis be 14 žydų burnų savo paties šeimoje turėjo dar 7 burnas ir jas visas reikėjo pavalgydinti. Gerai, kad įsai turėjo paslaugų darbininką, kuris supirkdavo maisto gaminius ir pristatydavo šeiminiškai. Tačiau ir pats girininkas, atlikęs savo tarnybinius darbus, dažnai vykdavo turguosna ir sugrįždavo netuščiomis.

Gyvenimas Šimelių šeimoje klostėsi neblogai, bet kartą Jadvygą Šimelienę ištiko sunki liga. Reikėjo ją vežti ligoninėn. Ką daryti, kas pavalgydins vaikus ir slėptuvės gyventojus? Svetimos šeiminiųkės samdyti jįs nedrįso. Tad įgaliojo vyriausią savo dukrelę Gražiną eiti šeiminiųkės pareigas, o pats išvežė žmoną į ligoninę. Gražina buvo dar per jauna tokiom pareigom, bet ką padarysi — ji visomis jėgomis stengėsi šeiminkauti. Tačiau jos laimei kaimynės moters, pajutusios girininko nelaimę, atėjo Gražinai į pagalbą. Radosios spintelę užrakintą, jos atsinešdavo iš namų tai pieno indelį, tai sūrio gabalėlį, tai kitų gaminių ir taip visus pamaitindavo, o Gražina iš atnašų iš-

taikydavo šį tą ir slėpynės gyventojams.

Slapukai žydai susirūpino ne tik savo, bet ir šeiminiųkų saugumui. Po savaitės, palaidojus žmoną ir sugrįžus namo šeiminkui, išlindo iš slėpynės Kronas ir pareiškė savo apgalvestavimą dėl jam žydų sudarytų sunkumų ir norėjo iš jo namų pasišalinti, bet šeiminkas pasakė "ne" ir visus slapukus nuramino.

Girininko kieme dangus niakstėsi. Kartą, jam tikrinant miško želmenis, vieškeliu atskubėjo kaimynas Viliavičius ir pranešė, kad vokiečiai įsistojo iš Kaišiadorių geto pabėgusių žydų. Girdi, visus kaimo gyventojus jau iškratė. Dabar krata vyksta girininkijoje. "Slėpkis, girininke", tarė kaimynas ir dingo tarp medžių.

Šimelis sumišo, jo veidas išbalso, bet greit susigriebė ir, vietoj lįsti po krūmu, tekinas nubėgo namo. Įžengęs į trobą ir pamatęs kareivį, besiraušiantį maisto spintelėje, nustumė jį į šalį ir griežtai pareikalavo vesti jį pas Gestapo karininką. Uniformuoto girininko ryžumas vokiečius suglumino, ir jie ausivedė jį pas savo viršininką, kuris, patikrines girininko dokumentus ir išklauses jo protesto, jį paleido ir įsakė kareiviams nutraukti kratą.

Karo galas Lietuvoje jau buvo ne už kalnų. Netrukus nusčiuvo ir patrankų trenksmas. Atsidarė girininkijoje slėptuvės angos, ir išėjo į tyrą ir saulėtą orą 14 pamėlusiu veidų su dėkingais žvilgsniais ir gyvenimo troškuliu.

Kaimynai gėrbė savo girininką, bet jis nesipūtė dėl savo žygdarbių, o veikiau susirūpino savo mažylių auklėjimu ir žaliųjų girių ošimu. Savo likimo jis betgi nenujautė. Paskutiniam fronto šūviui nuaidėjus, išlindo iš pakamplių visokie nevalieivos ir kriminaliniai vertėivos. Atėjo pragaištingoji jų galia, komunistinės sistemos matavimai. Vertė. Jų tarpe buvo ir girininkijos eigulys Neicelis bei jo draugai. Jie užklupo pareigas einantį Šimelį. Eigulys degtinę dvokiančią gerkle pravokštė: "Vyrai, skubiai išskėskit ir veskit pas mane tardymui ir teismui". Girininkas neišsigando, bet suprato, kas jo laukia. "Žydus slėpei", suriko Neicelis.

Prieš Šimelio akis, tarytum angelikų, išniro jo penki vaikų veideliai. Tuo momentu sutratėjo šūvių salvė, ir mylimo tėvo krauju pasruvo jo puoselėtos girios žemė.

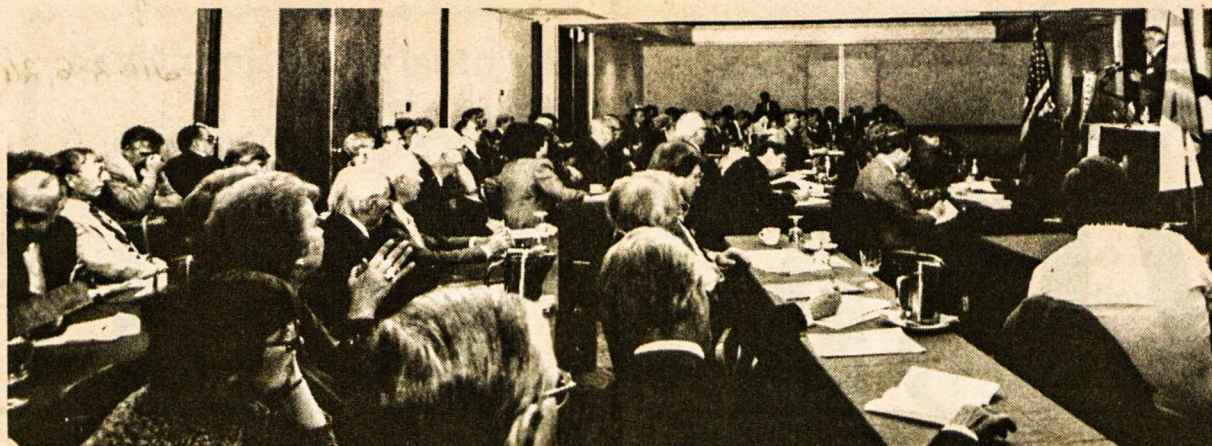
Pastaba. Šis yra vienas iš straipsnių, parašytų rengiamai knygai apie žydų gelbėjimą Lietuvoje. Dar trūksta faktinės medžiagos. Prašome visus vyresnio amžiaus tautiečius, ką nors žinančius apie žydų gelbėtojus ar kitokių būdų juos rėmusius, pranešti laisškai "Tėviškos žiburių" adresu.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Politinė lietuvių konferencija Vašingtone 1987 metų spalio 23-25 dienomis – bendras vaizdas gausių dalyvių

Politinė lietuvių konferencija Vašingtone III

Išėjimo ryšiai su lietuvišiais Lietuvoje

J. V. DANYS

Lietuvos lietuvių ryšių su užsienio lietuvišiais klausimas iškilo jau 1940 m., pirmą kartą sovietams okupavus Lietuvą. Pokarinėje išėjimoje jis svarstomas nuo 1955 m., kai sovietai įsteigė "Komitetą už grįžimą į tėvynę". Dabartinėje išėjimoje, kuri svarsto šią problemą, galima įžvelgti tris skirtingai galvojančias grupes.

Pirmosios grupės žmonės užaugo, subrendo Lietuvoje, vienerius metus patyrė sovietinės sistemos režimą, matė veidmainystę žodžiuose ir darbuose, matė sibirinius trėmimus, žino ir sovietų 70 metų politinio gyvenimo istoriją. Todėl nenustatė, kad bet kurį sovietų siūlomą pagerėjimą sutinka su nepasitikėjimu ir nurodo pavyzdžius iš praeities, kad panašūs pažadai praityje pasibaigėdavo jei ne visiškai, tai didele dalimi, apgaule.

Antroji grupė yra mažiau vienalytė. Jos nariai pradėjo savo mokslinimąsi Lietuvoje ar DP stovyklose Europoje ir baigė imigracijos kraštuose. Jie daugiau ar mažiau yra įsilię į Amerikos gyvenimą, mažai turi tiesioginių okupacijos pergyvenimų, bet žino politinę Lietuvos istoriją. Tų galvosena yra kažkur tarp kitų grupių galvosenos.

Trečiosios grupės žmonės yra gimę, išsimokslinę imigracijos kraštuose ir mažiau ar daugiau yra įsijungę į tų kraštų kultūrinį, socialinį ir politinį gyvenimą. Jų galvosena ir darbo metodai jau visai artimi amerikiečių ar kanadiečių pragmatinei galvosenei. Amerikiečiai sutinka, kad Sovietų Sąjungoje yra diktatūra, žmonės prispausti, asmeninių laisvųjų nėra, veikla koncentracijos stovyklose, bet mano, kad ryšiai yra naudingi, nes gali parodyti demokratinių Vakarų gyvenimą.

Svarstant galimus ar rekomenduotinus ryšius su lietuvišiais Lietuvoje, asmenys iš pirmos grupės iš principo žiūri į juos su nepasitikėjimu, asmenys iš trečios grupės mano, kad reikia juos būtinai plėsti.

Vašingtono konferencijai svarstyti ryšių problema buvo pakviesti penki kalbėtojai, kurie amžiumi, patirtimi, pasisakymais iš dalies atitiko aukščiau minėtus grupes. Kiekvienas asmuo buvo kviečiamas ir kalbėjo kaip individas, todėl nereikia, kad jis atstovautų kuriai nors vienai iš tų grupių.

Išėjimo be jungties su tauta išnyksta

Dr. Bronius Nemickas pradžioje nurodė, kad išėjimui, neturintį jungties su tauta,

lemta išmirti, nes, pirmiausia, jos kultūrinis gyvenimas išnyksta. Ryšiai reikalingi, kad išėjimoje galimas turtas ir specialų uždavinį — padėti tautai išsivaduoti, atstatyti valstybinę nepriklausomybę.

Laisvųjų ir Lietuvoje esančių lietuvių bendravimas yra galimas tik tiek, kiek jis okupacinės administracijos leidžiamas. O leidžiami tik tokie veiksmai, kuriuose okupantas mato sau naudos. Todėl laisvam lietuviui bendraujant su savo tautiečiais tenka labai sunki pareiga nepadaryti veiksmų, kurie tarnautų okupanto tikslams. Tarp tų tikslų (neskaitant okupacijos neprapažinimo) yra ir pastangos "pripratinti" išėjimą prie esamos padėties ir įtikinti, kad ji nepakeičiama, todėl priimtina.

Pradžioje "geležinė uždanga" visiškai buvo sustabdyta bet kokias keliones į Lietuvą. Vėliau atsirado galimybės, bet veiksniai 1966 m. Klivlande sutarė, kad santykiavimas galimas tik privačiu būdu be kokio nors valdžios ar komunistų partijos įsiterpimo. Kadangi sovietinėje sistemoje visas gyvenimas yra valdžios kontroliuojamas, tai beveik ne vienas žingsnis Lietuvoje neįmanomas nesusidūrus su valdžios pareigūnais.

Keliaujantieji ignoravo nepapraktiškus Klivlando nutarimus ir todėl 1974 m. White Plains veiksmų konferencija nutarė, kad ryšiai tarp laisvųjų ir pavergtųjų lietuvių reikalingi išėjimoje tautiniam tapatumui išlaikyti; bendravimo būdas paliekamas bendraujančiųjų lietuvių sveikai nuovokai, sąžinei ir tautiniam sąmoningumui, tik reikia laikytis dviejų sąlygų — nepa- kenkti valstybiniam Lietuvos tęstinumui ir nekludyti lietuvių pastangoms išlikti ir išsivaduoti iš okupacijos.

Dr. B. Nemickas mano, jog White Plains nutarimai, papildžius perspėjimu, kad bendradarbiaudami laisvieji lietuvių, savo veiksmais nenkenktų pavergtiesiems lietuviams ir jų nepiktintų, tinka ir šių dienų sąlygoms. Pastebėjo, kad geležinėje uždangoje nuo 1966 m. yra atsiradę daugiau "plyšių"; daugiau išleidžiama giminių į užsienius, leidžiama ilgesniam laikui, atvykusieji drįsta pasirodyti mūsų parengimuose, vienam kitam asmeniui leidžiama studijuoti Lietuvos universitetuose ir t.t.

Bet kiekviena nauja bendravimo apraška reikalauja iš laisvųjų lietuvių naujo atsargumo ir apdairumo.

Ryšiai būtini, bet sovietai nepatikimi
Juozas Kojelis pirmiausia

Politinėje lietuvių konferencijoje Vašingtone 1987.X.23-25 gyvildenant išėjimo ryšių su okupuota Lietuva klausimą. Kalba VIKTORAS NAKAS, prie jo sėdi MYKOLAS DRUNGA ir JUOZAS KOJELIS Ntr. J. V. Danio

pažvelgė į įvairių "ryšių" istoriją.

Karo ir pokariniiais metais Lietuvos rezistencija stengėsi užmegzti ryšius su užsieniu, bet nesėkmingai. Tuoj po karo sovietai Jaltos susitarimo priedanga stengėsi pabėgėlius grąžinti prievarta. Taktiką pradėjo keisti 1955 m., paskelbdami amnestiją ir įsteigdami "Komitetą už grįžimą į tėvynę". Komiteto pavadinimas keitėsi: 1961 m. pavadintas "Komitetu už grįžimą į tėvynę ir kultūrinius ryšius su tautiečiais užsienyje", vėliau liko tik "Komitetas kultūriniais ryšiams".

Chruščiovo laikais prasidėjo laisvesni asmeniniai kontaktai, ir išėjimoje atsirado balsų, raginančių pasinaudoti naujomis galimybėmis. Kai kuriems atrodė, kad "kultūrinis santykiavimas" buvo viskas, ką išėjimo savo veikloje gali daryti. Ryškus vieno dailininko pavyzdys, kuris sovietų leidyne pareiškė: "Gimtasis kraštas palaiko mano gyvybę svetimoje žemėje." Kai tuo tarpu kiti manė, kad Amerikos tikinčiųjų lietuvių jo kišenėn suplaukė tūkstančiai dolerių palaiko jo gyvybę.

Vienokių ryšių pavidauja pavergtą tautą, kitokių okupacinis režimas. Sovietai, sąlygų verčiami, ėmėsi iniciatyvos ryšiams formuoti. Bet jau seniai žinoma, kad tos ryšių formos yra nustatomos ir kontroliuojamos centrinių sovietų įstaigų.

"Kultūrinio" bendradarbiavimo įpiršimu sovietai siekia išėjimo, ypač jaunesnės kartos, sąmonėje įteisinti Lietuvos okupacijos "status quo." Susigvenimas su "status quo" būtų dvejopas ir galutinis pralaimėjimas: išėjimo būtų elminuota kaip veiksnys padėti tautai atgauti laisvę ir būtų sutrumpinta tautinė išėjimo egzistencija.

Ryšiai būtinai reikalingi — pabrėžė Kojelis, bet ne pagal sovietinio režimo normas. Todėl reiktų visom išgalėm siekti ryšių su tauta, kiek galint apineant Maskvos statytinius.

1987 m. vasaros pokalbis Vilniuje savaime nei geras, nei blogas. Jei asmenys iš Amerikos būtų padarę pareiškimą, kad iš tikrųjų dalyvių nuomonės iš esmės skiriasi, ir konkrečių rekomendacijų išėjimui duoti negalima, tai būtų nesukėlę aštrių reakcijų. Juk Vilniuje lietuvių pareigūnai kalbėjo apie galimybes išleisti religinio turinio laikraštį, o "Gimtajame krašte" apie tai jau neužsiminta.

Sovietinė teorija ir praktika smarkiai skiriasi. Sovietai dažnai nurodo į konstituciją, į sovietinius įstatymus, bet nenori kalbėti apie praktišką jų vykdymą.

Išėjimui nereikia skubėti priimti naujas apraškas, kaip kad dabar populiarinamos "glasnost" ir "perestroika". Juk visų sutinkama, kad jos paskelbtos sovietams esant ekonominuose sunkumuose. Panašiai Leninas buvo įvedęs NEP, ir Stalinas karo metu įsteigė "lietuvišką" diviziją. Nepamirškime, kad sovietų sistema paremta melu ir prievarta. Gal "glasnost" duos daugiau, kaip ankstesni pažadai, bet daugiau bus laimėta, mažiau klaidų padaryta, jei stebint ir analizuojant pamažu bus imamas akcijos padėti lietuviams Lietuvoje.

Jaunieji linke į didesnę aktyvumą

Viktoras Nakas, pradėdamas savo pranešimą, pastebėjo, kad jis savęs nelaiko jaunimo atstovu (jau treji metai, kai peržengė 30 m. ribą). Esą jis

(Nukeltą į 3-ąją psl.)

A+A MONIKAI ŽEKIENEI

mirus,

dukrom, žentui, vaikaičiams ir visiems artimiesiems
bei giminėms reiškiamė nuosirdžią užuojautą —

A. L. Andriuliai

A+A MONIKAI ŽEKIENEI

mirus,

dukroms — ONAI su šeima, ELENAI, DANUTEI
bei kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiamė
nuosirdžią užuojautą —

E. B. Kišonai

S. B. Prakapai

B. T. Stanuliai

A+A VANDAI GARNELIENEI

mirus,

jus vyrui PETRUI, giminėms ir artimiesiems
reiškiamė nuosirdžią užuojautą —

Elena Gudžiauskienė

Silvija Robbins

A+A VANDAI GARNELIENEI

mirus,

jus vyrą PETRĄ ir gimines nuosirdžiai
užjaučiame —

A. V. Péteraičiai

Veronika Baranauskienė

I. K. Andruskevičiai

Agutė Stravinskienė

MYLIMAM TĖVELIUI A+A VIKTORUI JANKAUSKUI

Punske mirus,

duką GIEDRĘ SLABOSEVIČIENĘ su šeima,
artimuosius ir gimines nuosirdžiai užjaučiame bei
kartu liūdime —

A. R. Hartstock

E. V. Janulevičiai

E. P. Girdvainiai

A. J. Kuncaičiai

A. V. Ramanauskai

PADĖKA

1987 metų gruodžio 19 dieną mirė

a. a. MAGDALENA SELIOKIENĖ.

Nuosirdžiai dėkome klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. B. Pacevičiui ir kun. P. Sharp už pamaldas šventovėje, kun. Eugenijui Jurgučiiui, OFM ir kun. Liudui Januš- kai, OFM, už maldas laidotuvių koplyčioje ir kun. Eugenijui Jurgučiiui už palydėjimą velionies ir lietuvių kapines, V. Veri- kaičiui už vargonavimą ir giedojimą šventovėje.

Esame dėkingi karsto nešėjams. Dėkome aukoj- siems šv. Mišias, atnešusiems gėles, pareiškiusiems už- jautą, dalyvavusiems pamaldose koplyčioje ir šventovėje, palydėjusiems ir šv. Jono kapines Mississaugoje.

Dėkome J. Bubulienai už skanūs pietus ir ponioms už pyragus.

Ačiū dr. Reial, gydytojams dr. A. ir M. Valadkoms už medicinišką pagalbą namuose ir ligoninėje.

Visiems dėkingi —

Vyras Alfonsas Seliokas

duktė Elvyra ir žentas Antanas Šelmiai

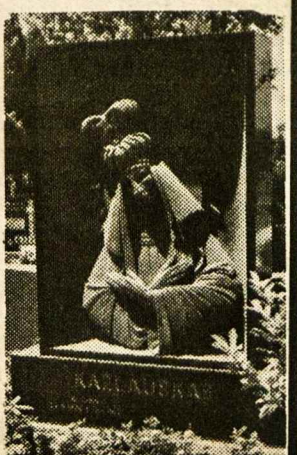
Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPOREALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens
ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai.
Užsakymus atliekame pagal projek-
tus ir taip pat turime didelį pasirinkimą
pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą meniską darbą
pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Demonstacijos okupuotoje Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ropoje. Nejaugi jo palikuonys pavoriškai panoro nesioti pančius? Dešimtys buvusių kolonijų Afrikoje ir Azijoje tapo po II D. karo nepriklausomomis valstybėmis, ir nė viena jų neprašo buvusių kolonizatorių globos. Argi tik Baltijos respublikos vėl panoro tapti vergėmis? Sovietų Rusijos globos reikalingi tik bevaikiai lietuviai seneliai ir psichiškai nesveiki asmenys. Argi Lietuva neturi teisės į laisvę?"

Minioje pasigirdo balsai: "Turi! Laisvės Lietuvai!"

Toliau nuo paminklo pje-destalo vyko diskusijos, pokalbiai su užsienio korespondentais, eilėraščių skaitymas, sakomos prakalbos. Visi pasakymai buvo labai aštrūs. Kalbėjo keletas asmenų, nežuvusių Sibiro tremtyje bei konclageriuose. Vėliau kagebistai tvirtino, kad buvo girdimi priešrusiški šūkiai. Tačiau tai ryškus melas. Robertas Grigas savo kalboje pabrėžė: "Mes kovojame vieningai kartu su sąžiningais rusais, kurie sugeba suprasti mūsų tautines viltis".

Mitingas tęsėsi iki 16 v. Per tą laiką jame dalyvavo apie 3.000 asmenų.

Pareigūnų laikysena

Kadangi mitingą stebėjo užsienio korespondentai, KGB tarnautojai ir milicija elgėsi korektiškai. Gausios milicijos daliniai iš visos Lietuvos buvo pasislėpę miesto centro gatvių didelių pastatų vartuose. Demonstrantai elgėsi ramiai.

Rugpjūčio 23 d. vakare Lietuvos televizija pranešė, kad mitinge dalyvavo 30 asmenų. Viena valanda vėliau Maskvos televizija kalbėjo jau apie 250-300 dalyvių.

Kitą dieną visuose respublikos ir visasajunginiuose laikraščiuose prasidejo ujimas tu, kurie dalyvavo mitinge. "Korespondentai" tvirtino, kad "atskalūnai" bandė pateisinti lietuvių kolaborantus hitlerinės okupacijos metais ir jų tarpe vyskupą V. Brizgį. TASS pareiškė, kad vysk. Brizgis organizavo mitingą. Faktiškai vyskupo vardas prakalbose visai nebuvo minimas.

Kun. Valiukėno mirtis

Šv. Mikalojaus parapijos kunigas Stanislovas Valiukėnas savo artimiesiems pasisakė, kad pamaldų metu kreipėsi į tikinčiuosius, prašydamas pagerbti Stalino-Hitlerio aukas, tačiau Mišių pradžioje parkrito prie altoriaus — miokardinis infarktas. Buvo pranešta, kad laidotuvės įvyks rugpjūčio 26 d. Mieste ėjo gandai, kad prie Valiukėno kapo įvyks demonstracija...

Tos dienos rytą vėl pas Terlecką prisistatė plk. Česnavičius. Jis išreiškė nusistebėjimą, kad iš keturių mitingo organizatorių jame pasakė kalbą tik viena Sadūnaitė. "Matote mūsų spaudoje mes neliečiame tų, kurie nepasireiškė" — kalbėjo pulkininkas, duodamas suprasti, kad nereikia pasireikšti laidotuvėse.

Vilniaus arkivyskupijos valdytojas davė laidotuvėse dalyvaujantiems dvasiškams įsakymą, kad jie prie karsto nepasakotų mirusiojo biografijos. Prakalbą sakęs Valiukėno klasės draugas pasaulietis H. priminė, kad dvasiškis padėdavo geto žydams, o Stalino valdymo metais buvo kurį laiką kalinamas. Savo trumpoje kalboje Sadūnaitė padėjo mirusiam buvusių politikalių vardu už moralinę ir materialinę pagalbą. Čia vėl buvo giedamos tos pačios religinės ir tautinės giesmės, kurios prieš tris dienas buvo giedamos prie Mickevičiaus paminklo. buvo giedamas ir Lietuvos himnas. Paskutinę ungungą kalbą pasakė 86 metų amžiaus dvasiškis, buvęs Stalino konclagerių kalins — Jonas Žvinys. Sadūnaitė, iškėlus viena senuko ranką, pasakė: "Žiūrėkite, kaip enkavedistai sulaužė jam tardymo metu pirštus".

Bijo Šiluvos

Rugpjūčio 30 d. Šiluvoje — tradicinė religinė šventė. Gandas apie naują demonstraciją vėl išgąsdino valdžią. Miškuose, netoli Šiluvos, vėl buvo paslėpta MVD kariuomenė. Pa-

čiame bažnytkaimyje buvo daug milicijos.

KGB nusprendė sulaukyti galimus šios šventės dalyvius. Rugpjūčio 28 dienos arba nakties metu buvo pakeliui sulaukyti — N. Sadūnaitė, R. Grigas ir kun. R. Puzonas (pastarasis rugpjūčio 23 d. Čiobiškio miestelyje pasakojo parapijiečiams apie Molotovo-Ribbentropo sutarties esmę). Sadūnaitė vežiojo Lietuvos ir Gudijos keliais trylika valandų. Vyrus vežiojo žymiai trumpiau, tačiau juos mušė ir grasino miškuose fiziškai sunaikinti. V. Bogušis atsipalaidavo, gavęs kelis smūgius į nugarą.

Rugpjūčio 30 d. Sadūnaitė, Terleckas, Bogušis ir Cidzikas pasiuntė Gorbačiovo vardų telegramą, prašydami apsaugos nuo KGB savivaliavimo.

Rugšėjo 1 d. Terleckas buvo pakviestas į KGB. Su juo kalbėjosi pulkininkas-leitenantas Šiaudinis ir kapitonas Verbeckas. Terleckui grasino, kad už tokią "provokacinę ir šmeižikišką" telegramą jis gali būti patrauktas teismo atsakomybėn. Esą Terlecko draugus sumušė kažkokie chuliganai. Tegul jie naktį sėdi namuose. Plk. ltn. prашė pranešti Sadūnaitę ir Grigui, kad KGB jiems niekad nedovanos už prakalbą prie paminklo.

Kitą dieną tie patys kagebistai iškvietė Cidziką. Plk. ltn. Šiaudinis jį perspėjo, kad kol kas nėra pakeistas garsusis 70-tas (68-tas Liet. sov. resp. krim. kodekse) straipsnis ir davė suprasti, kad ir nebus patarkeistas...

Pasmerkimų banga

Išistas dvi savaites respublikos spauda smerkė "lietuvių atskalūnus". Jie buvo netgi smerkami kolchozininkų susirinkimuose. Ten siuntė paskaitininkus iš kompartijos centro komiteto. Tačiau paskaitininkai turėdavo prisipažinti, kad jie nieko nežino apie slapstus Molotovo-Ribbentropo protokolus... KGB leido garsiai "smerkti" tik Sadūnaitę, Grigą ir Puzoną, vienok uždaruose posėdžiuose dažniausiai buvo minima Terlecko pavardė...

Kiekvienas demonstracijos dalyvis buvo individualiai darbovietėje "apdorojamas". Pensininkas Leonas Laukinkas buvo iškvietas į namų valdybą. Rugšėjo 10 d. Vilniaus Jaunimo teatre buvo nagrinėjamas Bogušio, teatro inžinieriaus, elgesys. Kalbėjo valdininkai ir rajono komi-

teto atstovai. Valdininkai grasino atleidimu iš darbo. Aktoriai išreiškė savo simpatijas "kaltinamajam" šuktelėjimais, šypsniais. Trys ten dirbantieji atvirai palaukė Bogušį. Tai sukėlė sąmyšį.

Rugšėjo 11 d. vėlai vakare (21.30 v.) Bogušius paskambino KGB pulkininkas Vozbutas, duodamas suprasti, kad jis klausėsi Bogušio pokalbių. Pulkininkas pareiškė, kad rytoj, šeštadienio rytą, jis yra kviečiamas į KGB pokalbui su generolu Eismontu. Bogušis atsakė, kad šeštadienį ir pirmadienį jis yra užimtas. Pulkininkas pradėjo grasinti atgabenimu, bet vėliau sutiko paskambinti antradienį.

Kokiam tikslui buvo tas naktinis telefonas reikalingas? Tam, kad auka (ir jo šeima) blogai viena ar ir daugiau naktų miegotų...

Tą patią dieną medelių sodinimo trešte buvo nagrinėjamos Algio Masiulionio ir Jono Protusevičiaus (pastarojo už akių, kadangi jis buvo atostogose) "bylos". Apie tai tą patį vakarą rašė "Vakarinė naujienos". Masiulionis buvo priverstas paduoti pareiškimą, kad "savo valia" atsisako darbo.

Kodėl valdžia dėl šitos demonstracijos sukėlė tokių triukšmą? Kad atgrasintų nuo sekančios Stalino-Hitlerio aukoms pagerbti galimus demonstracijos dalyvius.

Dar kartą pabrėžiame, kad Vilniaus demonstracija nebuvo nukreipta prieš rusus. Demonstrantai ramiai išklausė rusiškai kalbančią moterį. Vienok Vilniuje gyvenantieji rusai palaikė jos kalbą kaip tik prieš juos nukreiptą. Sunku yra demonstrantams dirbantiems Vilniaus imonėse, kur, kaip taisyklė, lietuviai sudaro mažumą. "Teisiamiesiems" netgi neleidžiama gintis.

Draudimo agentūroje dirbančioji Genutė Šakalienė atvyko į demonstraciją su dukra, sūnumi ir mārčia. Rugšėjo 11 d. bendradarbis Tyčiosi iš jos... Kadangi jai nebuvo duota galimybė teisingai, Šakalienė demonstratyviai išėjo iš salės.

Valdžią labai baugina inteligentijos elgesys. Ji tyliai palaiko demonstrantų susirinkimuose, o spaudoje reiskiasi tik arštis kolaborantai, kaip Mieželaitis ir Radaitis.

J.B.

Lietuvių atstovė reikalauja laisvės Lietuvai Žmogaus teisių dienos proga surengtoje demonstracijoje Toronte 1987.XII.13 Nuotr. St. Dabkaus

Politinė lietuvių konferencija Vašingtone III

(Atkelta iš 2-ro psl.)

reikš savo nuomonę, paremtą pasikalbėjimais su jaunimu.

Lietuviai, aplamai, praktiškai žmonės. Tai matyti ir iš pasirenkamų profesijų. Bet po karo atvažiavusieji atsivėžė ir gana didelį užsispyrimą, nieko bendro neturintį su praktiškais apskaičiavimais. Vienas tu broužų yra kiečiausias, beveik bekompromisinis, nusistatymas prieš visa, kas kaip nors surišta su sovietinio režimo sistema.

Čionykštis lietuvių jaunimas yra pasidarsęs praktišku, bet neturi to užsispyrimo. Kaip bendruomenės praveista anketą, 86% jaunuolių laiko save diltautičiais. Taigi, jie yra tolygiai pragmatiški, kaip amerikiečiai ir kanadiečiai, užaugę Amerikos pragmatinėje sistemoje (pragmatiskumas žiūri praktiskumo, pasiektų rezultatų, JVD), todėl savaime nėra užsispyrę. Kai kurie nuolat kartojami posakiai, pvz. programoje įrašyta "pavergtą tautą", jam pasidaro trafaretu. Dvidešimt penkerių metų jaunuolis rašytų tiesiai "tauta", nes jam savaime aišku, kad Lietuva dabar yra pavergtą.

Nėra tokio moralinio autoriteto (kuriam visi paklustų, JVD), kuris galėtų nustatyti kokie turi būti ryšiai. Kai jaunuoliai planuoja važiuoti į Lietuvą turistiniais sumetimais, į kursus ar ilgesnėm studijom, tai tą svarsto savo šeimoje, pasikalba su bendraamžiais (V. Nakas prieš 9 metus buvo Lietuvoje). Neteko sutikti jaunuolio, kuris tokiu atveju būtų nagrinėjęs Klivlando ar White Plains nutarimus.

Sutarimo tarp veknių ir visuomenės nėra. Kai po Afganistano invazijos vienas veiksnys paskelbė draudimą važiuoti Lietuvon, visuomenė (tai buvo vyresnieji) nekrepė dėmesio. Veiksniai, neturėdami įsakomojo autoriteto, nenurodo ir gairių — kas gera ir kas negera. Kodėl negalėtų sudaryti gairių, nurodančių kokie ryšiai labai patartini, kokie mažai patartini ir kokie visai nepatartini, pvz. Vilniaus universiteto kursų lankymo atvejais.

Veiksnių nuomonėms skiriantis, prieinama prie kuriozų. Šią vasarą vienas jaunuolis, grįžęs iš Vilniaus kursų, aktyviai prisidėjo prie rugpjūčio 23 (Molotovo-Ribbentropo sutarties) demonstracijų organizavimo. Iš kai kurių asmenų teko girdėti komentarų, kodėl tam "sukomunistėjusiam" leidžiama dalyvauti...

V. Nakas neabejoja, kad "glasnost" sudarė ryšiams geresnes sąlygas. Tai kodėl nesudaryti plano su mūsų pasiūlymais ryšiams praplėsti "glasnost" rėmuose? Kodėl neprašyti buvimo Lietuvoje pratęsti iki 30 dienų, leisti laisvai keliauti po Lietuvą, leisti nuvežti dovanų giminėms, religinių leidinių ir t.t. Tai, greičiausiai, reiktų daryti per Valstybės departamentą, kad nebūtų pažeista nepripažinti politika. Nežinia ar sovietai tai rimtai svarstytų, bet tai būtų jų skelbiamos "glasnost" programoje, kuri jau leidžia turistus į Klaipėdą, daugiau ekskursijų gali praleisti 10, o ne 5 dienas Lie-

tuvoje.

Santykiai — laisvinimo kovos priemonė

Mykolas Druga manė, kad išeivijos laikysena lietuvių Lietuvoje atžvilgiu turi atsivėlgti į du faktus: 1. Lietuva yra sovietų okupuota ir 2. okupacija yra neteisėta.

Santykiai būtini, nes esame vienos tautos vaikai, dirbtinai atskirti sovietinės uždangos. Santykiai turi būti tokie, kad padėtų Lietuvos išlaisvinimui, ir santykiai su Lietuva yra viena iš laisvinimo kovos priemonių.

Bet santykiai yra įmanomi tik okupacinių sovietų institucijų leidimu, pvz., kad ir pasikeitimas laisčiais, nes paštas yra sovietų įstaiga. Apgailestina, bet santykiams yra reikalingas įstaigų tarpininkavimas, kuris yra neišvengiamas. Puoselėdami santykius, pripažįstame okupacinių įstaigų esimą, bet mes nepripažįstame jų teisėtumo.

Lietuvoje praktiškai visi yra valstybės tarnautojai, bet jų, kaip dirbančiųjų, mes nesmerkiame. Jeigu jie, gyvendami pirmoje santvarkoje, stengiasi pagal galimybes dalykus palenkinti Lietuvos naudai, atlieka tautai naudingą darbą.

Išivija irgi turi "lenkti" dalykus tautos interesams. Pozityvūs veiksmas būtų reikalauti, kad Vilniaus universiteto kursai būtų praplėsti, negatyvus — kad kursai būtų uždaryti. Iškilus miestų poravimui, kaip Vilnius-Madisonas, reiktų tai panaudoti savo tikslams — įeiti į komitetus ir parodyti, kad Vilnius yra nenormalioje, okupacinėje situacijoje. Jei to nedarysime, amerikiečiai patikės viskuo, kas bus sovietų pateikta.

Apie žinomą pokalbį Vilniuje iš Lietuvos eilinių žmonių girdima palankių vertinimų, nes komunistinės valdžios atstovai kalbėjo su žmonėmis išeivijos, kuri visa laiką vadinama fašistine, buržuazine, nereikšminga tautos atplaisa. Ir dalį pokalbio išpausdino valdžios leidžiamame žurnale. Tai buvo padaryta viena papildoma skylė uždangoje, kurioje Stalino laikais skylių nebuvo.

Kas įvyks su "glasnost" dar nežinoma, bet lietuviams ji naudinga. Ji atsirado ne tik dėl ekonominių priežasčių — ją iššaukė ir vidinis sovietinės visuomenės spaudimas. Pavergtų tautų išsivadavimas įvyks, kai pasikeis vidinė režimo sistema: "glasnost" ugdo pasikeitimus.

Mūsų veikla yra grynimosi po būdžio, o turėtų būti puolančioji, reikalaujanti ypač stiprinti kovą už žmogaus teises visomis teisėtomis priemonėmis. Maskva siekia savo tikslų, o mes savo. Maskvos galia yra tik fizinė, o mūsų dvasinė bei moralinė.

Santraukinės mintys

Prof. dr. Romualdas Misiūnas padarė kalbėtojų pareikštų minčių santrauką su savo komentarais. Nurodė, kad visi sutinka, jog ryšiai reikalingi, bet dėl jų būdų yra ir nuomonių skirtumų, kurie iš esmės yra maži. Štai dalis dr. Misiūno santraukinių minčių bei komentarų.

Tėviškos žiburiai • 1988. I. 12 — Nr. 2 (1977) • psl. 3

Pagrindinė kova vyksta Lietuvoje

Politinės lietuvių konferencijos, įvykusios Vašingtone 1987 m. spalio 23-25 dienomis išvados

1. Nekintamas lietuvių tautos tikslas yra Lietuvos laisvės atgavimas ir jos valstybinės nepriklausomybės atstatymas, nes tik valstybinė nepriklausomybė užtikrina lietuvių tautos ateitį ir pilnatinį jos išsivystymą. Pagrindinė kova už laisvę vyksta Lietuvoje. Išeivijos pareiga jai toje kovoje talkinti.

2. Lietuvos suverenumą atstatė 1941 m. birželio 23 d. sukilimas, kuris sudarė laikinąją vyriausybę. Tai buvo kartinis įvykis Lietuvos laisvės kovoje ir jos nuolatineje rezistencijoje, siekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

3. Siūlome mūsų veikloje kreipti didesnį dėmesį į Vakarų Europą, kaip augančios reikšmės veiksnį, kuris turi įtakos į Sovietų Sąjungos raidą ir tuo pačiu į Lietuvos padėtį.

4. Konferencija siūlo raginti Vakarų valstybių vyriausybes, parlamentus bei visuomenę reikalauti, kad Sovietų Sąjunga pri-

pažintų Molotovo-Ribbentropo pakto slaptyjų protokolų neteisėtumą, jų atsisakyti ir panaikinti jų padarinius — Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją bei aneksiją.

5. Konferencija siūlo veikti valstybines institucijas ir visuomenės opinią dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvų pažeidimų Lietuvoje ir reikalauti, kad Sovietų Sąjunga išlaisvintų visų tautybių sąžinės kalinius bei treitinius ir reabilituotų neteisėtai nubaustus bei ištremtus asmenis.

6. Konferencijos nuomone, mums svarbu suprasti informacijos kitataučiams reikšmę ir ją paversti reikalinga politine akcija. Norint turėti tvirtą informacinį pagrindą, reikia ugdyti lietuvių žurnalistus bei publicistus ir skirti didesnį dėmesį žinioms iš Lietuvos.

7. Okupacinio režimo vykdomas Lietuvos žmonių bendravimo su kitais kraštais varžymas ir iš to kilusi Lietuvos izoliacija yra lietuvių tautai kenksminga. Svarbus išeivijos uždavinys — prisidėti prie Lietuvos izoliacijos pralaužimo, pilnai išnaudojant visas esamas ir naujai išskylančias galimybes bei progas plėsti ryšiams su tėvynėje gyvenančiais tautiečiais.

8. Kovos už laisvę paveikumą sustiprinti sovietų pavergtų bei jų kontroliuojamų tautų pastovus ir artimas bendradarbiavimas. Mes raginame plėsti ryšius ir bendradarbiavimą su ukrainiečiais, su kuriais mūsų tautiniai bei valstybiniai interesai itin gerai sutampa. Šia proga mes sveikiame keturių Lenkijos po grindžio organizacijų pasiūlymą dėl Lenkijos-Ukrainos, Lenkijos-Gudijos ir Lenkijos-Lietuvos sienų. Mes pritariame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atskaitumui ir ten nurodytoms lietuvių santykių su lenkais išlyginimo sąlygoms.

9. Mes raginame Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir kraštų Bendruomenes dėkoti popiežiumi Jonui-Pauliui II už jo didelį palankumą lietuvių tautai ir jį prašyti, išlaikant Lietuvos prijungimo prie Sovietų Sąjungos nepripažinimą, sujungti Vilnių su Lietuvos bažnytine provincija. Mes prašome Šventąjį Sostą neimti vyskupo Julijono Steponavičiaus atsisaitudinimo ir, skiriant Lietuvoje vyskupus, atsivėlgti į kovotojų už Bažnyčios ir tikinčiųjų teises pageidavimus.

10. Mes prašome politinius išeivijos veiksnius, Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir kraštų Bendruomenes, kitas politines ir žmogaus teisių organizacijas savo raštuose, memorandumuose, informaciniuose leidiniuose ir vadovėliuose priminti sovietų dirbtinio badu ir tremimais įvykdytą šiaurinių Rytprūsių — Mažosios Lietuvos sunaikinimą ir dabar vykdomą tautinį bei religinį lietuvių persekiojimą, prieartinį rusinimą Karaliaučiaus srityje ir Gudijai priskirtoje Rytų Lietuvoje.

11. Mes siūlome VLIKui ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenei pagal jų susitarimą 1983 metais Pasaulio Lietuvių Bendruomenės VI-jame seime abisələs lygybės pagrindu sudaryti bendrą komisiją dialogui su lenkų po grindžio ir išeivijos organizacijomis ir su tuo surištiems klausimams, siekiant santykių su lenkais išlyginimo ir įsiekiant bendradarbiavimo pagrindų.

12. Vertiname "ad hoc" grupių ir privačių iniciatyvą, ginant visuotinius teises principus kaltinamųjų karo nusikaltimais bylose. Pritariame bendro centro sudarymui šios srities veiklai koordinuoti. Raginame išeivijos visuomenę šią svarbią veiklą remti savo darbu ir lėšomis.

13. Konferencija reiskia pagarbą Vytautui Skuodžiui ir visiems sąžinės kaliniams, buvusiems ir esantiems sovietų kalėjimuose ir ištremime.

Išvadų komisija:

Dr. Kazys Ambrozaitis
Juozas Danyš
Algimantas Gureckas

ryšius reikia palaikyti visais galimais būdais, nepakenkiant valstybinės nepriklausomybės atstatymui. Tai buvo išreikšta vienoje iš priimtų išvadų:

"Okupacinio režimo vykdomas Lietuvos žmonių bendravimo su kitais kraštais varžymas ir iš to kilusi Lietuvos izoliacija yra lietuvių tautai kenksminga. Svarbus išeivijos uždavinys prisidėti prie Lietuvos izoliacijos pralaužimo, pilnai išnaudojant visas esamas ir naujai išskylančias galimybes bei progas plėsti ryšiams su tėvynėje gyvenančiais tautiečiais."

Žmogaus teisių dienos proga surengtoje demonstracijoje Toronte 1987.XII.13 aktyviai dalyvavusi latvių jaunimo atstovė Nuotr. St. Dabkaus

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gntaro
išdirbinių pasirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PARODA SU VARŽYTINĖM

Naujas Lietuvos kultūros fondas 1987 m. lapkričio 28-29 d.d. savo salėje Vilniuje surengė pirmą dailės kūrinių parodą, kurios rodomi lankytojai galėjo išgauti varžytinių būdų. Šiai parodai 53 dailininkai pateikė 177 savo kūrinius — tapybos ir grafikos darbus, akvareles, vitražus, skulptūras. Kultūros fondas turėjo dvigubą tikslą: padėti dailininkams ir suteikti lėšų Vilniaus senamiesčiui atnaujinti. Varžytinė būdu buvo parduoti 79 kūrinių. Už juos gauta apie 23.000 rublių. Beveik 5.000 rb. iš šios sumos papildė Lietuvos kultūros fondo sąskaitą, kurios lėšos skiriamos Vilniaus senamiesčiui atnaujinti. Varžytinė vadovavo aktorius ir sceninių dainų kūrėjas Vytautas Kernagis. Pirmą parduodamą kūrinių — dail. V. Antanavičiaus "Pasaką" be konkurso išsigijo vilnietis Egidijus Jakubauskas, jau 15 metų renkantis lietuvių dailininkų kūrinius. Varžytinių dalyvių išjudino ir kiti parduodami kūrinių. Aštri kova vyko dėl jaunų dail. D. Ivanauskaitės lino-raišinių "Obelis" ir "Vaikystės sodas", "Obelies" kaina buvo kelialais 18 kartų, o "Vaikystės sodas" — net 21 kartą. Brangiausias tapo dail. V. R. Vaitekūno "Natiurmortas su mediniu avinėliu", pasiūlytas už 735 rb., parduotas už 1.750 rb. Daugiausia buvo nupirktas dail. J. Teišerskytės-Stoškienės kūrinių — 14 akvarelių iš ciklo "Senasis Vilnius".

ATVIRI ŽODŽIAI

"Komjaunimo tiesos" atstovė Bronė Vainauskienė 1987 m. lapkričio 26 d. laidoje pažiūrėjo pluoštą atvirų žodžių turto grobystojams darbuotojėse: "Atvykę iš svetur ir mūsų kraštą stebisi, iš kur tiek gėrybių ant vaišių stalo, kai maisto prekių parduotuvės neretai apytūstės. Žinoma, dėl svečių stengiamasi ypatingai, ir tiek skanėstų namuose būna ne kasdien. O vis dėlto yra daug dalykų, kurių neretose namuose būna kasdien, bet niekada jų nepamatysi ne tik ant prekystalų, bet ir prekybos sandėliuose. Jie ateina į namus tiesiai iš fabriko, gamyklos, kombinato, susivienijimo, išlindę pro plyšį tvoroje arba valstybinio turto apsaugos sistemoje. Būna, kad pasijunti labai neįprastai, diskutuodamas apie gyvenimo lygį, kai prabyla koks solidas asmuo ir pareiškia sutapimą namui, kurio vertė ne mažesnė nei 300.000 rublių. Jei šeiminiukų nepasirodys panašūs ir milicinininkai arba žurnalistas, tai, žiūrėk, netyčia ir sužinosi, kad dvi to namo sienos iš desrų, o kitos dvi iš kumpių sulipdytos. Ir tik stogas — iš vidutinio atlyginimo. O tikrintojai, atvykę ten, iš kur tie kumpiai ir desros išneša bei išvažiuoja, dažnai, oi dažnai, jokių trūkumų neranda (išmoko vogti taip, kad pėdsakų neliktų). Už tai tą trūkumą lengvai pastebi jaunas žmogus, savo darbinę karjerą pradėjęs nuo vidutinio atlyginimo ir gyvenantis iš atlyginimo. Aptinka savo kišenėje, kai iki atlyginimo

mo lieka 3-4 dienos. 'Laipteliai' žemyn mus dar nustumia pramonė, kuri kainas nustatinėja, orientuodamasi į tuos, kurie pinigų turi. Aptarnavimo sfera ir mus dėmesio apskritai nekreipia: 'Atėjai — palauksi. Matai, kavą geriam. Mes irgi žmonės, mums mažai moka'. Gydytojams irgi mažai moka. Ir gydytojas mus atitinkamai. Sakome saviraužos valandėlę: kaip dirbame, taip ir gyvename. O kad visada taip būtų! Įvairiausiai būdais ir keliais iš valstybės kišenės išslysta ir subyra į atskirų piliečių taupykles fantastinės neužsidirbtų pinigų sumos (gaila, kad nėra tikslios statistikos). O to, kas išgrobstyta, išmėtyta, pražudyta, nebeįmanoma paskirstyti pagal pagrindinį socializmo principą — pagal įdėto darbo rezultata. ..."

NUKENČIA NEVAGIANTYS

Bronei Vainauskieniė teko tirti "Komjaunimo tiesos" redakcijai atsiųstą kauniečio Stanislovo Bilkio skundą. Jo darbas mezgimo skyriaus pameistrių kojinių fabrike "Kotonas" per septynerius metus buvo įvertintas trimis garbės raštais, kelionis paskatinamosiomis premijomis, o dabar jis tris mėnesius iš eilės neteko jam priklausiančio atlyginimo. Mat jo darbo zonoje vasario mėnesį dingio 110 kg siūlų, kovo — 266 kg, balandžio — 156 kg. Tokiu atveju, kai kaltininkas nebūna surastas, finansinės baudos susilaukia visi zonos darbininkai. Dingušio žaliavos nuostoliams padengti jiems gali būti sustabdytas visas to mėnesio uždarbis. "Komjaunimo tiesos" redakcijai S. Bilkis pasakoja: "Iš kur tie trūkumai, aš nežinau, nes nieko nepagraubiau. Argi aš galiu už buhalterinių skaičiavimų man primestus trūkumus atiduoti savo dorai uždirbtą atlyginimą? Juk nesu materialiai atsakingas, negaliu visais tris pamainas pasiūlyti zonoje. O poilsio dienos? Ką man daryti? Fabrike sakė, jog galiu skųstis kur tinkamas. Neoriu išgarseti, tačiau ir nebijau. Aš ne vagis. ..."

Žurnalistas B. Vainauskienė be ypatingo vargo nustatė, kad dingio ne gamybine žaliava laikomi plonyčiai siūlai, o jau numezgotos ir išneštos moteriškos kaproninės pėdkelnės (panty hose). Jos lengvos — viena pora sveria tik 30 gramų. Tad iš kovo mėnesį pasigėdžio 266 kg plonyčių siūlų kiekvienam tos zonos darbininkui būtų tekę po 36 poras kaproninių pėdkelnių. S. Bilkio protestas ir skundas redakcijai liudija, kad jis iš tikrųjų nebuvo įsivėlęs į pelningą pėdkelnių grobstymą. B. Vainauskienė betgi teisingai pabrėžia, kad niekas kitas toje darbo zonoje nesiskundė dėl tris kartus su laikyto mėnesinio atlyginimo. Ji taipgi pastebėjo, kad ten valgyklai einama su išsiptusiomis kišenėmis, o iš jos grįžtama su tuščiomis. Už technologiskai nepagrįstą medžiagų išeikvojimą "Kotono" kojinių fabriku per dvejus pastaruosius metus sumokėjo 100.000 rublių baudos.

V. Kst.

Naujai Kanadon imigravusi PARGAUSKŲ šeima iš okupuotos Lietuvos. Iš kairės: TERESĖ PARGAUSKIENĖ, sūnus ANDRIUS, 6 metų amžiaus, vyras PRANAS; antroje eilėje: duklė SALOMĖJA, 12 metų, sūnus PRANAS, j.n., 17 metų, duklė RITA, 15 metų. Apšvygėno pas tėvus ūkyje Ontario Staffordvilles apylinkėje ir įsijungė į vietos lietuvių gyvenimą

Delhi-Tillsonburg, Ont.

ATVYKO ŠEIMA IŠ LIETUVOS. 1987 m. lapkričio mėnesį šiose apylinkėse nuskambėjo linksma žinia — iš Lietuvos atvažiavo 6 asmenų šeima apsigyvenimui. 1987 m. gruodžio 4 d. pas Praną ir Salomėją Pargauskus atvyko ilgai laukta sūnau šeima: sūnus Pranas, jo žmona Teresė ir keturi jų vaikai — Pranas, j.n., 17 m., Rita 15 m., Salomėja 12 m. ir Andrius 6 m. Tai buvo geriausia Kalėdų dovana tėvams ir vaikams.

Praėjo 8-ri metai nuo to laiko, kai tėvas padarė pirmą iškvieta sūnau šeimai. Per tą laiką kas šeši mėnesiai tėvai Kanadoje teko iškvietais daryti iš naujo, o sūnui Lietuvoje tiek pat kartų reikėjo užpildyti dokumentus išvažiavimui, kol pagaliau jie buvo išleisti (po 16 kartų).

Prieš ketverius metus tėvas Pargauskas kreipėsi į žemės ūkio ministerį John Wise, prašydamas pagalbos. Jo paprašytas ministras Joe Clark kalbėjo su sovietų užsienio reikalų ministru du kartus tuo reikalu. Todėl P. Pargauskas lieka dėkingas Kanados valdžios atstovams už pagalbą, be kurios jo svajonė tikrai nebūtų išsipildžiusi.

Sūnus Pranas, būdamas mažas, kartu su močiute 1949 m. buvo išvežtas į Sibirą. Grįžo į Lietuvą 1956 m. Gyveno Vieksniuose, kur sutiko Teresę Pušinskaitę ir su ja sukūrė šeimą. Jie dirbo kolektyviniame ūkyje: Pranas kaip mechanikas ir sunkvežimiu vairuotojas, o Teresė kaip kontoros tarnautoja. Nors jiems nebuvo lengva palikti savo gimtąją šalį ir gausius giminės, tačiau jie tvirtai apsisprendė važiuoti į Kanadą, kur jų laukė pasiilgę tėvai. Ir jie neapsivylė čia atvažiavę. Rado jiems paruoštą namą tėvo ūkyje ir nuosirdų priėmimą. Mergaitėms patiko Kanada nuo pat lėktuvo nusileidimo Ganderio orauostyje. Vėliau jie atskirio į Montrealį. Mažasis Andrius nužiūgo atvažiavęs į ūkį ir gavęs kambarį antrame aukšte. Du vyresnieji vaikai jau lanko Tillsonburgo gimnaziją, o jaunesnieji Staffordvilles pradžios mokyklą. Jie visi su entuziazmu žvelgia į ateitį ir stropiai mokosi anglų kalbos. Teresė įsijungė į parapijos chorą ir visa šeima sekma dienais atsilanko į lietuvišką šventovę.

Gruodžio 12 d. Delhi miestelio "Aukšinio lapo" restorane įvyko naujai atvažiavusių šeimų pagerbimas, kuriame dalyvavo dėdė Alfonsas Pargauskas iš JAV ir dėdė Juozas Pargauskas su šeima iš Toronto. Naujus gyventojus sveikino vietinių organizacijų atstovai ir tėvų draugai. Sugiedota "Ilgiausių metų" ir palinkėta jiems sėkmės kuriantis geroje Kanados šalyje.

B. Vytienė

ISKELIAVUS AMŽINYBĖN a. a. Elena Vindašienė, paaugojo Kanados lietuvių fondui: \$20 — I. Svi-las, B. Lukošienė; \$10 — P. Augaitis. K.L.

Oakville, Ontario

KLB OAKVILLĖS APYLINKĖS VALDYBA šaukia visuotinį narių susirinkimą 1988 m. sausio 24, sekmadienį, 3.30 v.p.p., J. R. Žiuraitis namuose, 110 Shelgrove Cres., Oakville. Visi Oakvillės lietuviai prašomi dalyvauti. K.

[vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

London, Ontario

NEEILINĖ DOVANA. Mažosios apylinkės dabar išgyvena finansinę krizę, nes sumažėjus skaičiumi žmonių, lankančių renginius, — nėra įmanoma papildyti iždą: visi renginiai duoda nuostolį. Toks pavojus gresia ir parapijai. Todėl ji turi daryti išlaidas labai atsargiai. Viena iš dabartinių jai staigmenų — labai senas pianinas visai sugedo ir reikalingi keli tūkstančiai dolerių pirkti naujam, kuris yra būtinai reikalingas šauniajam "Pašvaistės" chorui. Laimė nusišypojo — atsirado labdaringas Kalėdų senelis. Jo vardas — Londono lėšų telkimo skyrius, atnešęs neeilinę kalėdinę dovana — modernų pianiną mums taip svarbiai parapijai — mūsų veiklos avangardui.

"PAŠVAISTĖS" CHORAS ir Staškūnų giminės bei draugai Viktorijai Staškūnienei jos 65-ojo gimtadienio proga padarė staigmeną — visi susirinko į jų namus (jai to nesitiktų) pasveikinti jos neeilinio gimtadienio proga. Choro senūnas A. J. Švilpa visų susirinkusiųjų vardu pasveikino ją, sulaukusių poilsio amžiaus ir taip gražiai išsilaikiusių. Linkėjo jai dar daug laimingų metų. Senūno žmona Olga įnešė jai dovana. Visi sugiedojo jai ilgiausią metų ir po to pasivažiavo skaniais užkandžiais.

Šis buvo vienas iš nuotaikingiausių pobūvių, nes visą laiką skambėjo lietuviškos, vis rečiau begirdimos sutartinės.

Londoniškiai džiaugiasi dėl jų čia persikėlimo: abu Staškūnai yra labai draugiški ir aktyvūs lietuviškoje veikloje — tiek darbu, tiek ir dsoniomis aukomis. Viktorija savo gražiu altu papildė "Pašvaistės" chorą.

A. a. MYKOLAS KREČETAS, 72 m. amžiaus mirė namuose 1987 m. gruodžio 16 d. Maldos atliktois Trinity Lutheran šventovėje. Jis atvykdavo beveik į kiekvieną spaudos balį. D. E.

St. Petersburg, Fla.

LIETUVIŲ KLUBE buvo suarušta Bronės ir Juozo Taorų pastangomis Kalėdinių sveikinimų ir eglutės parodėlė. Buvo išstatyta 1000 lietuvių kalba atvirukų iš viso pasaulio. Įdomiausi atvirukai buvo paverętos Lietuvos pačių siuntę padaryti net su plotkelėmis, rūtomis, šiaudinukais, religiniais ženklais, šventovėmis, bet be autorių vardų. Buvo ir kom. partijos leisti atvirukų su įrašais tik Naujų metų proga. Pažymėtis dailininkų pavarės ir tiražai. Kas metai pradeda išstumti mūsų organizacijų išleistus atvirukus įvairūs svetimateliai verslininkai, kurių atvirukuose jokių lietuviškų ženklų nebėra. J.T.

• Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovana jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

A+ VIKTORAS A. PETROVAS,

85 metų amžiaus, mirė 1987 m. gruodžio 28 d. Sudburio Memorial ligoninė.

Mylimas vyras Emilijos (Franz) Petronienės iš Montrealio, mieles brolis dviejų seserų Lietuvoje ir anskčiau mirusio brolio.

Buvo pašarvotas **Lougheed Funeral Home**, 252 Regent St. at Hazel St.

Laidotuvių Mišios atnašautos Sudburio Kristaus karaliaus šventovėje 1987 m. gruodžio 30 d., 10 v.r. Palaidotas katalikų kapinėse.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%
santaupas 5.75%
kasd.pal.taupymo s-ta 5.25%
90 dienų indėlius 8%
1 m. term. indėlius 9.25%
1 m. term. ind.mėn.pal. 8.75%
3 m. term. indėlius 9.75%
RRSP ir RRIF (pensijos) 6.5%
RRSP ir RRIF 1 m. 9.25%
RRSP ind. 3 m. 9.75%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 10.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 11.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV lietuvių fondo tarybos posėdyje Čikagoje 1987 m. gruodžio 4 d. padarytas dalinis vadų pakeitimas. Jie renkami vienerių metų laikotarpiui, pirmininkais tegali būti trejus metus iš eilės. Fondo įstatai tada jiems neleidžia kandidatuoti ir būti perrenkamais. Pakeitimai atlikti kalendorinių metų pabaigoje. Šį sykį pasitraukti turėjo tarybą trejus metus vadovavęs ekonomistas Povilas Kilius. Naujuoju tarybos pirmininku išrinktas pensijon išėjęs bankininkas Stasys Baras. Tarybos sekretore perrinkta Daina Kojelytė, valdybos pirmininke — Marija Remienė. Posėdyje susipažinta su akcijų kritimu biržose. Lietuvių fondas dėl jose prasidėjusios krizės nenukentejo. Pardavus visas akcijas, buvo atgautas į jas investuotas kapitalas ir dargi susilaukta \$143.800 pelno. Dabar tas kapitalas investuojamas į valdžios paskolų laktus bei kitas garantuotas trumpalaikes paskolas. Skleidžiamai gandai apie JAV lietuvių fondo patirtą nuostolį neturi pagrindo. 1987 m. buvo susilaukta 109 naujų narių, kapitalas padidėjo \$235.000 ir gruodžio 1 d. pasiekė \$3.865.000. Ketvirtą milijoną dolerių tikimasi užbaigti 1988 m.

Biuletenis "ADP Newsletter" 1987 m. rugsėjo 30 d. laidoje pateikia duomenų apie OSI institucijos bylas, pradėtas prieš lietuvius, kaltinamus II D. karo nusikaltimais, daugiausia susietais su žydais ar jų žudymu. Pirminiausia stengiamasi atimti JAV pilietybę, o tada teisme siekiama ištrėmimo iš Amerikos. Pilietybės jau neteko: Jonas Bernotas, Liudas Kairys, Bronius Kaminskas, Kazimieras Palčiauskas ir Mečys Paškevičius. Bylos JAV pilietybei atimti pradėtos Vytautui Gudauskui, Jonui Klimavičiui, Juozui Kungliui ir Antanui Virkučiui. Teismo sprendimas ištrėmti iš JAV Sovietų Sąjungon palietė du lietuvius — Liudą Kairį ir Kazimierą Palčiauską. Pastarajam teko būti Kauno miesto burmistrų vokiečių okupacijos metais. Jis nedalyvavo žydų žudyme. Jis kaltinamas pasirašymu okupacinės vokiečių valdžios potvarkio, įsakančio žydų iškelimą į jiems skirtą getą Vilijampolėje. Teismo sprendimas apeliuojamas. Liudas Kairys buvo teisiama kaip sargybinis Treblinkos koncentracijos stovykloje. Teismas jį nutarė ištrėmti Sovietų Sąjungon, net nesvarstęs ištrėmimo galimybių į kitas šalis. Pradėta apeliacija. Kitiem trim lietuviams — Jonui Bernotui, Broniui Kaminskui ir Mečiui Paškevičiui jau pradėtos ištrėmimo bylos. Valdžios paskirti gydytojai nutarė, kad B. Kaminskas ir M. Paškevičius nėra pajėgūs būti teisiamaus. Privačios organizacijos bei kai kurie asmenys stengiasi padėti teisminei gynyboje, juoba, kad OSI naudojasi nepatikimais sovietų liudijimais.

Žymusis tenisininkas Vitas Gerulaitis, pasitraukęs iš profesinių varžybų, Floridoje prie Meksikos įlankos atidarė tarpautinį lauko teniso centrą "Vitas Gerulaitis International Tennis Center". Jame yra 44 teniso aikštelės, baseinai, manskos salės, dešimt profesinio lygio trenerių, kurių skaičius padidinamas švenčių metu. Centre galima išsinuomoti stovyklinio tipo namelius. Apšvygėnusi gali sportuoti, treniuotis arba poilsiauti. V. Gerulaitis taipgi yra suorganizavęs pagalbos fondą jaunimui. Lėšoms telkti jis kartą per metus savo centre surengia sporto mėgėjų susitikimą su teniso "žvaigždėmis". Sumokėjusiems specialų mokesčių sudaroma proga susitikti, pasikalbėti, gauti autografus. Už tokio būdu sutelktas lėšas V. Gerulaitis nuperka tūkstančius rakečių Japonijoje ir jas išdalina vaikams, kurie ateina treniuotis į jo išnuomotas aikšteles Niujorko parkuose.

Čikagoje pagražėjo Jaunimo centro sodelis, užbaigus ilgus mėnesius trukusius paminklo, laiptų ir aikštelių atnaujinimus. Zuvusiems už Lietuvos laisvę skirtame paminkle užtaisytos klimato padarytos išgraužės ir įskilimai. Pats akmuo nuvalytas ir impregnuotas chemikalais, atkurti įrašai. Atnaujinimui teko samdyti šios srities specialistą. Aikštelė ir laiptai prie paminklo nuvalyti, aptraukti specialia mase. Planuoto senųjų laiptų pakeitimui naujais teko atsikvėpti dėl per didelių išlaidų. Daugelis

rangovų šio darbo atsisakė, o vienas už jį pareikalavo net \$30.000. Darbų vykdymo komitetas sudarė: pirm. K. Milkovaitis, nariai — S. Endrijonienė, B. Vindašienė, J. Juškaitis ir A. Juškevičius.

Australija

Sydnejuje leidžiama "Mūsų pastogė" rūpinasi Lietuvių Bendruomenės spaudos sąjungą, dešimtąjį metinį narių susirinkimą turėjusi 1987 m. gruodžio 6 d. mažojoje Lietuvių klubo salėje. "Mūsų pastogė" informuoja, kad susirinkime dalyvavo tik trylika narių, kai anksčiau ne visi norintys sutildavo į kalbėtojų sąrašus. Tylos minute pagerbus mirusius narius, finansinį dešimtmečio veiklos pranešimą padarė valdybos ižd. A. Milašas. Posėdyje dalyviai patvirtino apyskaitą ir naują valdybą. Jon nesutiko įsijungti A. Migas ir ilgametis ižd. A. Milašas. Patvirtintą valdybą sudarė — dr. B. Vingilis, A. Adomėnas, A. Dūdaitis, V. Jaras, V. Patašius ir K. Protas. Susirinkimui pirmininkavęs dr. B. Vingilis betgi pranešė, kad jis dėl kitų įsipareigojimų pilnos kadencijos valdyboje negalės užbaigti.

Britanija

DBLS Skotijos skyrius metiniam narių susirinkime 1987 m. lapkričio 8 d. išrinkta nauja valdyba pasiskirstę pareigomis: pirm. J. Blūdžiūsis, sekr. C. Blūdžiūviene, ižd. M. Crossan, nariai A. Pautney ir G. Pautney. Kandidatais liko N. Stankus ir F. Puodžiūsis.

"Vyčio" klube Bradforde viešėjo Mančesterio ir Boltono lietuvių. Už vaišių stalo susėdė 75 asmenys, įskaitant ir "Vyčio" narius. Svečius pasveikino "Vyčio" klube pirm. V. Gurevičius. Žodį tarė: DBLS Boltono skyriaus pirm. H. Vaineikis, Mančesterio klubo pirm. A. Podvoiskis ir ramovėnų skyriaus pirm. K. Murauskas. Vaisės su talkininkėmis buvo paruošusi R. Vaičekauskaitė. Dalyviai pasikeitė mintimis, padainavo lietuviškų dainų. Tokie Bradfordo, Boltono ir Mančesterio lietuvių susitikimai, skatinantys kaimynišką bendradarbiavimą, jau yra tapę reguliariais renginiais įvairiomis progomis. Keičiamos tik vietovės — susitikimai įvyksta Bradfordo arba Mančesteryje. Juose dalyvauja ir mažesnių Boltono kolonijos lietuviai.

Vokietija

Muzikos vakarą Hamburgo lietuviams nedideliame jų klube 1987 m. spalio 31 d. surengė Hamburgo konservatorijos prof. dr. Raminta Lampasytė-Kollars ir konservatorijos absolventė sol. Vilija Mozūraitytė. Vakare buvo pasidalinta įspūdžiais, lietušiais jų koncertus Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. Visus nustebeino sol. V. Mozūraitytė, mezzosoprano, talentingai atlikta Carmen vaidmuo G. Bizet operos spektaklyje Vilniaus operos ir baletu teatre. Hamburgo lietuviams ji dabar padainavo keletą lietuvių kompozitorių kūrinių. Koncertinės programėlėn įsijungė smuikininkas M. Kollars ir dainininkė I. Raters. Vakaras baigtas vaisėmis, ilgai skambėjusiomis visų dalyvių lietuviškomis dainomis.

Jurgis Barasas, žymus V. Vokietijos lietuvių visuomenininkas, ilgus metus dirbęs prie JAV kariuomenės veikiančioje darbo kuopoje Kaiserslauterne, sulaukė 65 metų amžiaus ir išėjo pensijon. Iš Kaiserslauterno išsikėlė nuolatinei savo gyvenvietei Miunchene. Jis dažnai buvo renkamas į VLB krašto tarybą ir valdybą, kurios pirmininku jam teko būti porą metų. J. Barasas savo gilius pėdsakus paliko ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijoje — būdamas jos įdinininku, keletą metų rūpinosi visais ūkiniais gimnazijos reikalais. Reiškėsi ir Lietuvių fronto bičiulių Europos sąjungoje, eidamas įdinininko pareigas, talkindamas Europos lietuviškųjų studijų ruošoje.

Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. Jonas Dėdinas, 1987 m. spalio 11, sekmadienį, atnašavęs Mišias Hiutenfeldo lietuviams, pakrikštijo gimnazijos mokytojos Marytės (Dambriūnaitės) ir direktoriaus Andriaus Šmitų dukrelę Daigą Kristiną. Krikštateviams buvo Onutė ir Antanas Šiugzdiniai. Krikštėnomis dalyvavo ir Elena Dambriūnienė, atvykusi iš Vašingtono pas dukrą Marytę.

AUDRA Travel CORPORATION

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1988 metais Kviečiame! Kviečiame! Kviečiame!

Išvykimo datos iš Toronto ir kitų Š. Amerikos miestų

1. Kovo 4-11
2. Balandžio 21 - gegužės 5
3. Gegužės 6-20
4. Gegužės 19 - 30
5. Gegužės 25 - birželio 8
6. Birželio 9 - 24
7. Birželio 30 - liepos 17
8. Liepos 6 - 20
9. Liepos 20 - rugpjūčio 2
10. Rugpjūčio 3 - 18
11. Rugpjūčio 11 - 27
12. Rugsėjo 2 - 16
13. Spalio 7 - 21
14. Gruodžio 27 - sausio 10 1989 m.

KAINOS: pradedant nuo \$1495 kan. LĖKTUVŲ LINIJOS: Air France, Aeroflot, British Airways, Finnair, Lufthansa

Smulkesnių žinių teiraukitės mūsų kelionių įstaigoje
Tel. (416) 769-2500

Be to, MŪSŲ KELIONIŲ ĮSTAIGA priima užsakymus su nuolaida lietuviams: *

- * į sveikatos klubus ir sanatorijas
- * į pramoginius laivus
- * atstogoms Karibų salose bei kitose šilto klimato srityse
- * pažintinėms bei specialioms kelionėms
- * išrašo bilietus į bet kurį pasaulio kraštą

SUTVARKO dokumentus išskvietimams NUPERKA dovanas giminėms Lietuvoje.

Darbo valandos: pirmadienį, antradienį, trečiadienį 10 v.r. - 7 v.v. ketvirtadienį ir penktadienį 10 v.r. - 9 v.v. šeštadienį 11 v.r. - 5 v.p.p.

Adresas: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7
Tel. (416) 769-2500 **Telex 06-986766 TOR**
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2559030

Tarp debesų ir vaivorykštės

AURELIJA BALASAITIENĖ

Juliaus Vaisiūno pesimistiškas ir pilnas kartelio straipsnis "TŽ" 1987. XI. 24 drąsiai, nors ir kiek sutirštintomis spalvomis piešia mūsų visuomenės nuosmukio vaizdą, matyt, remdamasis asmenine patirtimi. Tiesa, kad mūsų "veikloje" nebėra veiklos, tik garšūs suvažiavimai su šauniais rezoliucijomis ir abstrakčiais, nieko nereiškančiais šūkiais. Tiesa, kad jiešiojimas tuščios garbės dažnai ir visuomeninio gyvenimo aukštumas iškelia asmenis ne tiek dėl jų sugebėjimo, kiek dėl jų stipraus veržimosi į "pirmas vietas". Todėl baigiami prarasti jaunąją kartą, nes bijome konkurencijos ir naujų veiklos metodų, kurių vyresnieji nepažįsta, nepripažįsta ir nesugeba įgyvendinti. O kritika pas mus yra "anatemą" — už atvirą, nors ir labai mandagų žodį susilaukiame asmeninių užgauliojimų, pašaipos ir neužtarnautų epitetų.

Ne viskas tačiau yra beviltiška, nes dar mūsų gyvenimo ratas sukasi, dar mūsų spauda lanko lietuvių visame laisvame pasaulyje, dar veikia jaunimo organizacijos, leidžiamos knygos, statomi teatrai, operos, veikia liuanistinės mokyklos.

Sielojasi J. Vaisiūnas ir dėl kai kurių mūsų tautiečių praturtėjimo. Argi tai iš tikro bloga? Pažvelkime į visuose kraštuose įtakingiausią žydų mažumą: jie visų pirma pasirūpina tvirtu finansiniu pagrindu, kuris juos įgalina skiešti savo įtaką visose gyvenimo srityse, tiek politikoje, tiek mone, tiek komerciniame pasaulyje. Pralobę jie savo idealų neatsisako.

Pinigai reikalingi ir mums. Juk spaudą galime remti tik atliekamais pinigais, ne skriaudžiant savo šeimos. Organizacijos, fondus ir visus milžiniškus renginius remia tie, kurie turi pinigų. Ir juo daugiau pinigų surenkame, juo stipriau galime įgyvendinti kurį nors projektą. Juk gyvename pasaulyje, kuriame be pinigų egzistuoti neįmanoma. Tiek gražios rezidencijos (kažkodėl pas mus tas žodis yra ištariamas su tam tikra pašaipa), tiek keli automobiliai ar indėliai banke gali reikšti pasiturintį, tvirtą visuomenę, save išlaikančią, neelgetaujančią, išdidžią ir žinančią savo vertę. Demokratijoje joks politinis kandidatas negali tikėtis būti išrinktas, nežiūrint jo įsitikinimų ar idealizmo, jeigu jis nepajėgia surinkti pakankamai lėšų savo rinkiminiam vajui.

Turbūt vis dar savyje nešiojame buvusio stovyklinio gyvenimo įtaką užsilikusius psichinio nusiteikimo likučius, kai su panieka žiūrėjome į juodosios rinkos prekiautojus (jų dėka dažnai gaudavome skanesnio maisto trupinėlį) ir stovėjome, kaip elgetos, ilgose maisto davinio eilėse stovyklų valgyklose ar prie Raudonojo kryžiaus bei BALFo siuntinių dalinimo. Tada viską darėme nemokamai. Mokytojai mokė be algos, redaktoriai redagavo be honoraro, chorai, dainininkai, muzikai koncertavo už maisto davinį ir nakvyne stovykliniuose barakuose. Pinigų turėjo tik "spekuliantai", į kuriuos kai kurie žiūrėjo su panieka, nors ir jų paslaugomis naudojosi, radę tarpininką išmainyti seną šveicarišką laikrodėlį į svarą lašinių ar kilogramą tabako...

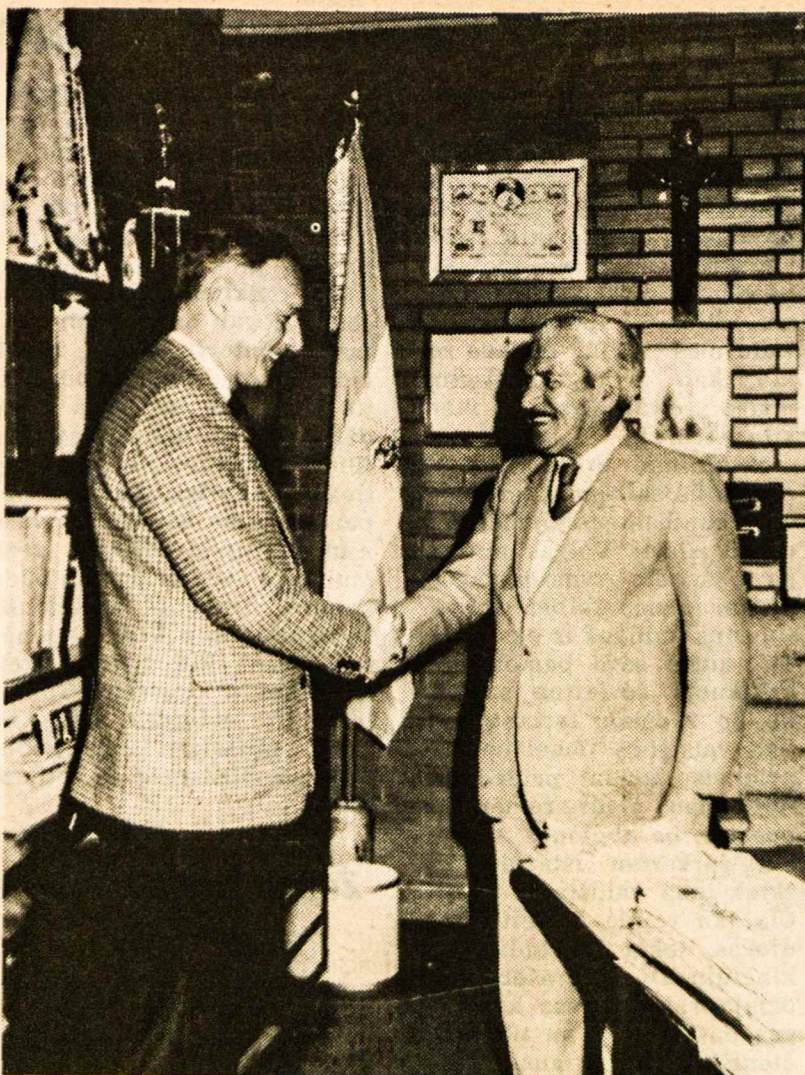
Mums reikalingi ir mokytis, ir turtingi asmenys, lygiai kaip reikalinga yra kritika. Bene pati silpniausia mūsų spaudos vieta kaip tik ir yra kritika. Turime daugybę dalykų, kurių negalima paliesti kitaip, kaip tik su gražiausiais komplimentais. Skaito-

me apie "nuostabių pastatymų", o tikrumoje išeiname nusivylę ir piktai, bet reporteris ar žurnalistas (ir čia nedarome skirtumų, nors jie yra labai dideli) nedrįsta pareikšti raštu nuomonės, kuri būtų nemaloni ar rengėjams, ar atlikėjams, nes gyvename per daug arti vieni kitų.

Julius Vaisiūnas sako, kad jo stebėjimo išvados "atėmė ryžtą atiduoti paskutines jėgas" tolimesniam darbui. Nors ne su visais jo skundais sutinku, bet ta išvada manęs nestebina. Dirbančių asmenų mums reikia visose srityse, įskaitant ir spaudą, o kartais joje dirbantieji tyliai pasitraukia, nes negali pakelti neetiško kai kurių asmenų plunksnos "pasispardymo", anonimiškų "pasisakymų" ar net asmeniškų užgauliojimų, kurių pakankamai patyrė ir šių eilučių autorė.

Juk turime daug didesnių problemų, kaip vienas kitą puliti, bet taip pat privalome išlaikyti kokį nors bendrą, orų matiklį, nekeliant menkųjų į padanges ir nenaikinant oponentų asmeniškumais.

Jeigu J. Vaisiūnas temato debesis ir sutemas, aš vis dar esu linkusi matyti vaivorykštę. Yra nemažai veiklos, kuri yra pozityvi, nos per mažai išreklamuoja, kaip pvz. jaunimo organizacijų. Yra puikių rezultatų dar likusio jaunimo gretoje, nors per vyresniųjų suktis, pagerbimus ir liaupsinimus jiems vis dar nerandama vietos. Bet aš tikiu, kad visi yra reikalingi, ir tie, kurie turi rezidencijas bei daug pinigų, ir tie, kurie jų turi mažiau, bet daugiau idėjų. Tikro idealisto negali sužlugdyti jo aplinkoje matomos silpnybės ir nemoralus elgesys. Todėl idealistas ir yra kaip tas auksas, spindintis net pelnuose. Aš dažnokai pažarsčiau pelenus ir vis tik užtinku auksą. O jei pašalintume gaudus, asmenines intrigas, patikrintume intrigas keliančių asmenų intencijas, tai gal gyvenimas būtų ir idealistams lengvesnis.

Lietuvos išlaisvinimo komiteto atstovybės Argentinoje pirmininkas ALEKSANDRAS-ARTŪRAS MIČUDAS (kairėje) dėkoja Lanus miesto burmistrui Manuel Quidmil už Lietuvos vardo aikštę Imigrantų alėjoje, Buenos Aires provincijoje. Ši nuotrauka buvo įdėta vietos laikraštyje

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!"**

Leiskite mirusiems ramiai ilsėtis

Monsinjoro Ignatavičiaus nekintojai nesiskaito su faktais

ANTANAS GAULIA,

Brazilija

Prieš dešimt metų svarbiausiose Brazilijos spaudos organuose pasirodė ilgi straipsniai ir komentarai, rašyti iš Izraelio. "Jornal do Brasil", vienas žymiausių Brazilijos spaudos organų Riodežaneire, išspausdino savo korespondento Mario Chimanovich (žydų kilmės žurnalisto Izraelyje) "didelę naujieną", būtent Brazilijoje slėpėsi keletas karo nusikaltėlių, tarp kurių ir du lietuviai.

Mus visus lietuvius Brazilijoje sujaudino ir nustebino tie straipsniai, kurie tiesiogiai lietė kunigą Zenoną Ignatavičių. Kuo rėmėsi šis korespondentas? Ogi medžiaga, NKVD vyriausio štabo surinkta ir per Maskvą pasiųsta Izraelin.

Visi suprantam, jog žydų tauta, tiek daug nukentėjusi hitlerininkų nagoose, turi teisę sodinti į kaltinamųjų suolą tuos asmenis, kurie yra nusikalte karo žiaurumais arba žmonijos naikinimu. Tame suole turėtų būti išimties sėdėti ir bolševikai, politrukai, enkavedistai, komisarai ir visi, kurie išžudė milijonus nekaltų žmonių okupuotose kraštuose. Bet niekas neturi teisės kaltinti, šmeižti ir purvinti visai nekaltą žmogaus, kun. Zenono Ignatavičiaus, kuris niekur ir niekuomet nepalietė jokio žydų asmens. Atvirkščiai, visuomet jiems jautė draugiškumą ir kaip dvasininkas su jais santykiavo, juos gerbė.

Aišku, tokia žinia Brazilijos lietuvių labai suerzino, ypač Riodežaneiro kolonijoje, kur ilgus metus gyveno ir dirbo kun. Ignatavičius. Čia jis buvo visuomenės žinomas ir gerbiamas, ir tai ne veltui, nes per 20 metų nepaprastai daug nusipelnė mūsų jau mirdinčiai mažutei kolonijai, kuri jo dėka, senelio kun. J. Janilionio padedama, vėl atgijo ir keletą kartų suorganizavo demonstracijas prie Sov. Sąjungos ambasados su lietu-

viška vėliava, iškeltais plakatais, reikalaujama Lietuvos nepriklausomybės bei laisvės. Savo darbais — choro suorganizavimu, tautiniais šokiais, teatriniais vaidinimais, iškilmingu Mišių ruošimu (nerečiau dalyvaudavo pats kardinolas ir kiti brazilų žymūs svečiai) laimėjo daug pagarbos ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp lenkų, ukrainiečių, ypač brazilų.

Organizavo JOC — Juventude Operaria Catolica (Katalikų jaunimo darbininkija). Buvo kunigų seminarijos profesoriumi, dėstė kanoninę teisę ir filosofiją. Dabartinio metu nemaža dalis brazilų kunigų, kanauninkų, monsinjorų yra buvę jo mokiniai. Už tuos visus darbus įsigijo didelę pagarbą. Dėl to, pašauktas į Romą, popiežiaus Jono XXIII buvo pakeltas monsinjoru. Grįžęs į Riodežaneirą vietinis kardinolas Dom Jaime de Barros Camara 1970 m. specialioje iškilmėje paskyrė jį generaliniu vikaru lietuvių reikalams.

Norėdamas tą visų mylimą ir gerbiama kunigą apginti, Riodežaneiro lietuvių prašymu, parašiau portugalų kalba ilgą straipsnį, iškeldamas jo visus nuopelnus. Ten mažoje santraukoje buvo atpasakota kun. Ignatavičiaus veikla vokiečių rusų fronte karo metu. Jis kaip lietuvių bataliono kapelionas, rūpinosi jo gerove. Minske jam pavyko su gudų pagalba atstatyti subombarduotą Minsko katedrą, kurioje buvo įrengta transporto priemonių dirbtuvė. Ten visuomet ateidavo daug tikinčiųjų į pamaldas.

Kun. Zenonas Minske pasiekė su kryžiumi rankose daugiau, negu vokiečių tankai. Aišku, tai supykde enkavedistus ir bolševikus. Be to, priminiau, jog 1966 m. kun. Zenonas Ignatavičius lankėsi Izraelyje, apkeliavo Šventąją Žemę ir su visais kalbėjo laisvai. Riodežaneire lankė keletą kartų dr. Lemle, — vyriausiąjį žydų rabiną. Savo pamaldose primindavo žydų tautą: "Kaip ir mes po pasaulį išsklaidyta tauta po dviejų tūkstančių metų atgavo savo nepriklausomybę. Tai pavyzdys, kurį mums verta sekti".

Žinias apie kun. Z. Ignatavičių surinkau iš ilgų asmeniškų pasikalbėjimų ir jo knygos "Yo vi" (Aš mačiau). Ten jis aprašo savo atsiminimus ir karo įvykius, kuriuose dalyvavo kaip lietuvių karių kapelionas. Šioje knygoje niekur neneigia, jog jis tarnavo Dievui ir tėvynei. Kas tik nori, gali ne tik skaityti, bet ir matyti jį nuotraukose apsirėngusį lietuviška uniforma, o ne vokiška. Dirbo Kaune vaistininku tarp žydų, bet niekas jo neišdavė, nes kaip kunigui grėsė mirtis nuo rusų okupantų.

Tas ilgas straipsnis nuskaubė plačiai ir, galima sakyti, pasiekė savo tikslą. "Jornal do Brasil" jį išspausdino išties be jokių pakeitimų ar sutrumpinimų.

Po to 10 metų niekas niekur nebelietė mūsų visų žinomo monsinjoro Zenono, ir joks brazilų laikraštis šia tema nerašė. Tarp kitko, tame straipsnyje buvo prašoma: "Duokite ramybę mirusiems!"

1987. VI. 23 "Tėviškės žibuoriuose" nustebęs skaitau straipsnį "Kaltina mirusį lietuvių kunigą". Straipsnio autorius A. Kalnius aiškina, jog 1987 m. sausio 24 d. "The Jerusalem Post" vėl puola ir kaltina kun. Zenoną Ignatavičių, apie kurio mirtį, atrodo, nieko nežino. Ten aiškina, kad šis kunigas dalyvavo 1941-43 m. 12-tame lietuvių batalione Minsko mieste, laimėjęs to bataliono kareivius, kurie už fronto žudė žydus. Iš tikrųjų nieko panašaus neįvyko. Reikia priminti, jog vokiečiai lietuviams nerodė jokios simpatijos ir jais nepasitikėjo. Už tai juos išmetė po visą frontą nuo Leningrado iki Kaukazo. O jei kuris individuališkai pasidavė nacių ir esesininkų įtakai, tai toks asmuo nieko bendro neturėjo su kun. Zenonu Ignatavičium, kuris buvo užsiėmęs religiniais reikalais, o ne politiniais ar kariniais.

Kun. Z. Ignatavičius suge-

bėjo atgaivinti religinį gudų gyvenimą. Už tai rusai negali jam atleisti. Bet tie įvykiai nieko bendro neturėjo ir neturi su žydais. Enkavedistų paruošti liudijimai negali būti laikomi rimtais dokumentais.

1987 m. vasarą, po 55 metų gyvenimo Brazilijoje, teko lankytis sovietų okupuotoje Lietuvoje. Vilniuje apžiūrėjau esamas šventoves. Mano dėmesį atkreipė viena šventovė, kurioje įrengtas ateizmo muziejus. Tai prieš 400 metų statyta Šv. Kazimiero šventovė. Įeinu vidun: prikabinėta mažose vitrinose visokių burtų ir burtininkų. Atrodo, norima vaikus pagąsdinti. Pagalvoju: kur tokio absurdiško muziejiaus įrengėjų protas? Laiykdamas save gudriais, dabartinės Lietuvos viršininkai rado laiko ir lėšų tokiai vaikščiakai propagandai prieš tikybą! Neradęs nieko moksliško, išeinu. Kairiame šone pastebiu kun. Z. Ignatavičiaus nuotrauką: laimina lietuvių karius, einančius į frontą. Apačioje paaiškinimas, esą šis batalionas sunaikinęs 46.000 nekaltų žmonių. Juk tai patį rašo ir "The Jerusalem Post". Skirtumas tiksliai tas, kad žydų laikraščiai skaičius 46.000 atrodė perdėtas ir jį sumažino iki 10.000. Jau vien iš to skirtumo matyti, kad tai iš viso nepatikimas dalykas. Juk tie raganų medžiotojai galėjo parašyti, kad anas lietuvių batalionas su savo laimintojų sunaikino 100.000 ir 1.000.000! Tai neturi nieko bendro su tiesa. Aiškiai matyti bolševikų noras suniekti nekaltą žmogų, nebegalintį apsiginti (mirė Romoje 1978 m.).

Norint sužinoti tiesą apie kun. Z. Ignatavičių, verta perskaityti jo atsiminimus portugalų kalba "Yo vi" (Aš mačiau), kurie yra išleisti ispanų ir italų kalbomis. Rašytojas Klemensas Jūra yra paruošęs ir išleisdes kun. Z. biografinį "Monsinjoras". Jone yra surašyti visi šio kunigo pergyvenimai karo fronte, kur kovojo lietuvių daliniai prieš bolševikus, besiveržiančius į Lietuvą.

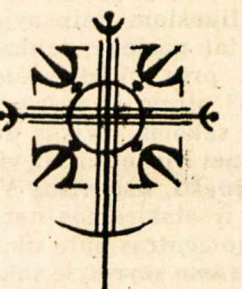
Aš gerai pažinojau Z. Ignatavičių kaip kunigą, veikėją, rašytoją, patriotą, Evangelijos skelbėją. Toks asmuo niekad niekam blogo nedaro ir yra pasiruošęs visiems padėti. Būdamas gyvas, kun. Z. Ignatavičius rinko medžiagą veikalui apie Brazilijos-Lietuvos santykius. Tuo tikslu lankėsi Portugalijoje ir "Torre de Tombo" bibliotekoje, Lisabonos mieste, darbavosi 30 dienų.

Prieš išvykstant jam iš Riodežaneiro į Romą, jam buvo pasiūlyta katedros rektoriatas vieta. Jį betgi traukė kiti darbai, be to, prisidėjo ir sveikatos rūpestiai. Iš Romos pas mus nebeįėjo. Mūsų kolonija Riodežaneiro mieste pradėjo merdėti ir nykti.

Baigdamas noriu priminti mons. Vital Cavalcanti žodžius (buvo kun. Z. Ignatavičiaus padėjėju, vėliau tapo katedros rektorium): "Monsinjoras Zeno visuomet buvo ramus, kuklus, paslaugus ir šventas žmogus".

Prašome: jei nenorite apie jį kalbėti su pagarba, tylėkite ir leiskite jam ramiai ilsėtis amžinybėje.

• Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKES ŽIBURI AIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Tai mano namai...
O, KANADA

Kanada yra mūsų namai. Mes turime galimybę puoselėti daugelį savo kultūrinių paveldų ir pilnai dalyvauti kanadiečių gyvenime. Mūsų įvairumas įjungia Kanadą į globalinę bendruomenę. Bendras mūsų, kaip kanadiečių, ryšys daro mūsų šalį vis stipresnę ir didesnę.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas pataravimas, neaugsios kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Department of the Secretary
of State of Canada
Multiculturalism

Secrétariat d'État
du Canada
Multiculturalisme

Canada

Maironio mokyklos mokinių choras Toronte, dalyvavęs kalėdinės eglutės programoje

Nuotr. St. Dabkuso

I žemę atsirėmęs sklandė aukštumose

Kai kurie palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio dvasios bruožai

SESUO M. PALMIRA

Žmogus nėra kaip medis — šaknys, lapai, žiedai, vaisiai. Jis, kaip vientisa būtybė su prigimtinėmis žmogiškom savybėmis ir įsiliejusia Dievo malone, nesiduoda skaidomas, karpomas, kad galėtum matyti kur prigimtinių savybės, o kur jau aiškiai persunktos specialios Dievo malonės. Bet labai naudinga paryti prie palaimintojo „Užrašų“ ir „Vedamosios minties“, kai Bažnyčia jau viešai pripažino jo dorybių heroškumą. Verta pasekti, kur tos natūraliosios dorybės rado atramą?

J. Matulaitis „Užrašuose“ skatina nepaneigti prigimtinių prado, ugdyti talentus, juos puoselėti ir kūrybiškai praturtinti save ir visuomenę. Esą reikia gerbti kito asmens savitą kūrybiškumą, vertinti tai, ką kitas sukuria. Tokiu būdu tobulės ir prigimtinių dorybės.

„Užrašuose“ 1911 m. vasario 17 d. yra skyrelis „Geras žmogus“. Ten sakoma: „Būk toks, koks nori kitiems rodytis ir būti geras žmogus. Kas tau malonu ir kitam daryk, o kas tau nemalonu ir kitam nedaryk“.

Klasiškas išsireiškimas, bet praktikuoti nelengvas. Palaimintojo gyvenimas rodo, kad jis tai darė. Prigimtines dorybes gali turėti ir nekrikščionis. Tai pirmoji pakopa antgamtinės dorybės.

Savo raštuose jis dažnai priima nepaneigti gamtinio prado, jį puoselėti, kad antgamtinė malonė rastų paruoštą pamatą tobulumo statybai. „Vedamosios minties“ skyrelyje sako: „Nepaneigti gamtinio prado. Būtent: tebūna — testengia būti tiesios širdies, padorus, mylėti tiesą bei teisingumą; telavina savo įgimtą gabumus ir teismoksta save valdyti ir tinkamai elgtis su žmonėmis“.

Savimeilė yra gana apskiri. Nėra lengva apsaugoti tiesumą ir teisingumą. Kai tenka apginti kokį nors veiksmą, prisiplaka pagunda tai pridėti tai atimti, kad tik įtikinčiau ir gražiai pasiteisintum. Šią tiesumo dorybę išlaikyti tinkamoje aukštumoje be Dievo malonės ir kitų šalutinių dorybių, kaip paprastumas ir nuolankumas, yra sunku, o gal, remiantis tik žmogiškom pastangom, ir visai neįmanoma.

Pas Palaimintąjį šios žmogiškos dorybės buvo išugdytos iškiliausiam laipsnyje. Kaip jis tai pasiekė, tenka stebėtis prie „Vedamosios minties“ pirmo ir antro skyrelio, kur sakoma: „Viską daryti didesnei Dievo garbei, visur Dievą įnešti, kad visos Vienuolijos ir atskirų jos narių gyvenimo centras būtų tik Dievas“. Antrame skyrelyje sako: „Nuolat kelti savo širdis aukštyn, visame turėti gryną intenciją. Tarnauti Dievui ir pasižvesti artimui, nedarant jokio skirtumo nei vietos, nei žmonių atžvilgiu“.

Tarnauti Dievui ir pasižvesti artimui — tai darbo dirva, kur natūraliosios dorybės būtinios. Palaimintojo elgesys su žmonėmis buvo paprastas, ramus, žodžiai taupūs ir taiklūs. Bet kartais ši santūri ir dvasinga asmenybė „užsiliepsnodavo“.

„Užrašų“ 134 psl. yra 52 skyrelis „Išnaudotojas“. Ten skaitome: „Man rodos, nedoriausias ir bjauriausias išnaudojimas yra prisidengus tikėjimo skraiste. Pajutus tokį vilką spraudžiantis tarp Kristaus avelių, reikia vartyti lazda laukan, reikia šaukti ir rėkti, kad avij apsaugojus, kad kurios avelės nesudraskytų. Aš laikau nedoru daiktu šelpti aiškų sukčių ir apgaviką, nes tokiu būdu tik padrasinsime nedorėlius toliau savo amata vartyti“.

Ir Kristus išvarė prekiautojus iš šventyklos. Palaimintasis nurodo Kristų kaip pavydį, kurį jis sekė visu rūpestingumu. „Vedamosios minties“ 11 skyrelyje sako: „Tiesieka tobulybės sekdamos Viešpatį Jėzų Kristų, kuris yra kelias, tiesa ir gyvenimas. Teisižiūri į Jo asmeninį privatų gyvenimą, lygiai viešą, apaštališką, skirtą maldai ir darbui, atgailai ir aukai. Įsirašyk į savo širdį Jo poelgius ir darbus: Jo nuolankumą žmonėms, malonumą mokiniams. Jo gailestingumą vargšams, kuriuos laikė tartum savo šeimos nariais“.

Kai perskaičiau knygą „Vilkiškosios vyskupijos“, sužinojau, kad prieš I D. karą mano tėviškos parapijoje Sasnavoje dar nebuvo šventovės, o tik koplyčia. Kunigo pastoriai nebuvo, taigi ne klebonijos. Tikinčiuosius aprūpindavo slaptyje marijonai. Visų smulkmenų nežinau, tik faktą, kad kurį laiką Palaimintasis Jurgis Matulaitis, tada dar ne vyskupas, atvykdavo, sakydavo pamokslus, klausydavo išpažinčių, atlikdavo sekmadienio pamaldas su pilnu aptarnavimu. Iš savo a.a. tėvelio girdėjau: „Tai šventas kunigas. Eidavau pas jį išpažinties. Tai Dievo žmogus. Jauti kaip jis nori tave tiesiai į dangų įkelti. O tie pamokslai, tas paprastumas — visą savaitę gali tu gyventi. Po pamaldų sustodavo pasikalbėti su ūkininkais ir rasdavo bendrą kalbą“. Jo asmenybės paprastumas, charakterio šilumas ir ta vidinė ištikimybė Dievui traukė žmones prie savęs. Iš dalies jo dėka Sasnavoje buvo pastatyta medinė šventovė ir klebonija. Gautas pastovus kunigas. Šventovė buvo pavadinta Marijos vardu.

Ir ne vienoj vietoj jis tyliai paorganizuodavo, patardavo, užvesdavo ant kelio. Todėl jis iš patirties galėjo sakyti: „Tenai mums geriau klosis ir pavyks, kur nueisime nusižeminimo keliu ir kur pradėsime darbą nuo mažo ko, be triukšmo, o paskui jį platinime ir plėtosime ir auginsime kaip kokį grūdą ir tobulinime“.

sime. Kur pradėsime darbą nuo vargdenių, nuo mažų vaikelių, nuo didžiausių tamsuolių, nuo labiausiai apleistų, o paskui pamažu, šaknis įleisdami, stengsimės, kad mūsų darbai augtų ir kerotų, apimdami, kad ir plačiausia dirvą didesnei Dievo garbei“.

Kai skaitai „Užrašus“ ir „Vedamąją mintį“, jauti su kokiu akyklumu jis žvelgė į Kristų ir Jo elgesį. Vienoj vietoj sako: „Teesie tavo išmintis, galvosena bei pastangos apie Jį mąstyti, kad įgaustum daugiau noro Jį sekti bei pamilti. Taip mąstydamas ir studijuodama naudojiausiai praleisi laiką, nes rūpinsi pačiu Viešpačiu Jėzumi Kristumi“. Šitas sekimas Kristumi nuspalvino ir keitė jo prigimtines dorybes iki heroizmo. Pvz. jo „Užrašuose“ nėra jokio dejavimo, nors fiziniai skausmai jo nepalikę visą gyvenimą. O juk taip natūralu sudejuoti, kad skauda...

Palaimintojo reikalavimai sau buvo nuostabiai kuklūs. Vienas asmuo stebėjėsi įvyki pasakoja, kad Čikagoje 1926 m. eucharistinio kongreso progą lankėsi ir Palaimintasis. Kartą jis pavėlavo pietums. Atėjęs į valgomąjį, rado jį tuščią, visi pavalgę ir išėjo. Jis paėmė savo lėkštę, pasirinko likusių nuo pavalgusių lėkščių, atsisėdė į savo vietą užvalgė ir išėjo. Sava pamiršdamas, pasitikėdamas Dievo Apvaizda, vis degė noru aukotis, kuo daugiau dirbti Dievo garbei. Išugdė savyje tokią vidinę ramybę, kuri spindėjo veide ir visame gyvenime. Jo užrašuose daug vilties, ryžto, pasitikėjimo Dievo pagalba. Jis atvirai žvelgė į žmogiškas silpnības. „Užrašų“ 21-mame puslapyje sako: „Taip žmogus linkęs savo ateitį nuo visokių negandų apsaugoti, taip ima noras sava nuo visokių nelaimių apdrausti užhipnotizuoti“.

1913 m. rugsėjo 29 d. vienam asmeniui rašė: „Man rodos tamstos abejonės pareina, kad tamsta dar vis perdaug savi gyveni, apie savo asmenį, kaip apie kokią ašį, sukiesi. Norėtum palyginant į kokį banką įdėti save ir gyvenimą, kad tamstos 'aš' nežlugtų, kad koks prietakis neišiktų. Kad tas 'aš' kuo daugiau palūkanų atneštų“.

Tik asmuo, aptvarkęs savo „aš“, gali iš širdies gilumos sakyti: „Duok Dieve, kad mes būtume pagauti tos vienos didelės minties — Bažnyčiai dirbti, vargti, kentėti, kad Bažnyčios kentėjimai, vargai ir žaidžios būtų mūsų vargai ir žaidžios. Kad sudegčiau kaip ta žvakė ant altoriaus Dievui, Bažnyčiai ir visai žmonijai“.

A+
VIKTORUI TADARAUSKUI
Lietuvoje mirus,

broliui prelatui dr. JUOZUI TADARAUSKUI ir giminėms Lietuvoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą liūdesio valandoje —

J. F. Cicėnai, Toronte ir
A. V. Biržiečiai, Lietuvoje

Kompartijos kalba su dvasiškiais

Skaitome „Gimtajame krašte“ apie aukštųjų okup. Lietuvos pareigūnų pokalbius su Katalikų Bendrijos atstovais. Pokalbiai, konferencijos vardu pavadinti, išoriniu požiūriu atrodo įeigu ne nuolaida, tai bent rimtas valdžios dėmesys tikinčiųjų bendruomenės vadovams. Tačiau nedaug reikia, kad iš to nublizginto maišo greitai išlystų po vieną kitą aštrią ylą.

Aiškinimai apie šventovių remontus, skiriamas tam lėšas, apie kunigams teikiamas galimybės įsigyti „Volgas“ nublunka ir išvirsta gryna demagogija, kai imama kalbėti apie tyliusius kunigus ir ekstremistus, kurie savo pamoksluose kritikuoja sovietinę santvarką, jų žodžiais tarant, užsima valstybės „šmeižimu“. O prie viso to dar pridėdamas labai jau pigus romėniškas posakis, be abejonės, su stipriu sarkazmu ištartas, kad „kiekviena valdžia iš dievo“. Čia jau reikia špygti: koks dievas, tokia ir valdžia. Tikinčiųjų Dievas rašomas didžiaja raide. Visas kultūringas pasaulis, ir ne tik krikščioniškasis, puikiausiai žino, kodėl tai yra daroma. Kol LTSR pareigūnams dievas nepavirs DIEVU, tol bet kokie pokalbiai su tikinčiųjų vadovais bus paprastos propagandos įrankiai.

Aštriausia yla iš to „konferencinio maišo“ išlindusi, vis dėlto, yra kunigų skirstymas į valdžiai ištikimuosius ir ekstremistus. Pastarieji,

be abejonės, yra baudžiami. Kitus norima paglostyti. Nors režimo pataikūniškų aplinkybių painiavose pasitaiko išfiltravimo kunigų tarpe, vis dėlto, kunigystės šventimus priėmę jauni vyrai dauguma lieka ištikimi Kristui, kurio žodis negali būti dusinamas tarp šventovių sienų. Krikščionybė yra gyvenimo būdas ir jis kaip toks turi būti skleidžiamas aplinkui ir spinduliuoti amžinųjų, ne laikinųjų, tiesų spinduliais. Kad valdžios pareigūnams kai kurie dvasiškai atrodė ištikimi režimui, tėra atskirų žmonių būdo savybių reikalas, ne kitiškos įsitikinimų. Vieni žmonės santūresni, kiti tylesni, treči karštesni ir drąsesni. Tokius teigimus paliudija kiti, ne „G.k.“ šaltiniai, kurie jokios propagandos nesiekia, o tiktiesos.

Č. Senkevičius

Žurnalistinės premijos jaunimui

Lietuvių žurnalistų sąjungos dr. P. Daužvardžio fondo valdyba 1987 m. gruodžio 13 d. posėdyje nutarė skirti septynias premijas daugiausia ir geriausiai 1987 m. pasireiškusiems jauniems (iki 35 metų amžiaus) lietuviškos spaudos ir radijo programų bendradarbiams.

Lietuviškų laikraščių bei žurnalų redaktoriai yra prašomi siūlyti kandidatus Ritonei Rudaitienei, 5620 W. 100th St., Oak Lawn, IL 60453, USA, nurodant jų pirmumą.

Lietuviškų radijo programų vedėjai prašomi savo darbščiausius ir geriausius jaunuosius bendradarbius siūlyti Petrui Petručiui, c/o Margutis, 2615 W. 71st St., Chicago, IL 60629, USA.

Kandidatams siūlyti terminas baigiasi 1988 m. vasario 1 d.

Lešas jaunųjų žurnalistų premijoms yra paskyręs Lietuvių fondas. B. J.

• Kam svarbi lietuviška veikla, tam svarbi ir lietuviška spauda

Aukos Tautos fondui

1987 m. pabaigoje paaugojo: \$100 — B. Stalioraitienė (a.a. savo vyro Juozo atminimui), Išganytojo parapijos moterų draugija; \$50 — Anastazija ir Antanas Tamošaičiai, Balys Savickas, H. Sakalauskas; \$30 — J. Rutkauskas; \$20 — Dainius Vaidila, Vanda Vaitkienė, D. Petai; \$15 — J. Gudavičius, G. Baltūnienė.

Tautos fondo Toronto atstovybė visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

E. J. Steponas, išdininkas

savaitraštis, didelio formato, 10 psl., naujiem skaitytojams

tik \$18.00 metams (JAV-se amerikietiška),

reguliari metinė prenumerata — \$22.00,

rėmėjo — \$25.00, garbės — \$30.00
(JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti „Tėviškės žiburiai“ ištisus metus šiam naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė

Adresas

.....

.....

Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.

Laikraščio adresas:

„Tėviškės žiburiai“

2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti „Tėviškės žiburiai“ siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresas.

ADMINISTRACIJA

Asmeninės dovanos giminėms Lietuvoje

Galima paremti savo gimines, pasiunčiant jiems pageidaujamų ir naudingų dovanų. Siūlome šiuos praktiškus ir vertingus siuntinius, kurie yra siunčiami oro paštu ir pasiekia gavėjus per labai trumpą laiką.

Siuntinys 12 — 1987 m.

Vyriškas arba moteriškas bluzonas — striukė, išieginiai marškiniai, moderni bliuskutė, vilnonė gėlėta arba nailoninė skarelė, vyriškas arba moteriškas nertinis.

Siuntinio kaina, siunčiant oro paštu \$330

Siuntinys 14 — 1987 m.

Sportinis kostiumas, „Adidas“ arba kitokios firmos; jei klientas pageidauja, gali būti vyriškas arba moteriškas, moteriški arba vyriški sportiniai labai geros rūšies batai, puiki bliuskutė. Siuntinio kaina, siunčiant oro paštu \$250

Pasiunčiame ir pačių klientų sudarytus siuntinius arba sudarome tokius, kaip klientas nurodo. Siunčiame ir ilgo grojimo plokšteles. Pasiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėtojui būdu.

Z. Juras,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 01-460-2592

A+
VIKTORUI TADARAUSKUI

Lietuvoje mirus,

broliui prelatui dr. J. Tadauskui reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Buvę Mažeikių gimnazijos mokiniai

Kūrėjui-savonoriui Vyčio kryžiaus kavalieriui

a. a. JUOZUI INKRATUI
mirus,

jo dukroms — LAIMUTEI STUKIENEI, DANUTEI
JONIKIENEI ir jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą —

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

Paminklui statyti vajus

Paminklo statymas žuvusiems už Lietuvos laisvę Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje prie Toronto tautiečiuose rado gtvą atgarsį ir pritarimą. Tai rodo paminklui statyti fondo pradinis aukotojų sąrašas ir projektui gauti palankūs atsiliepimai aukotojų laiškuose.

Paminklas statomas visiems tiems Lietuvos sūnams ir dukroms, kurie amžių tėkmėje ant tautos laisvės aukuro sudėjo savo gyvybės auką. Visiems tiems, kurie žuvo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo kovų laukuose, Klaipėdos krašto atvadavimo ir 1941 m. sukilėlių gretose, 1944-54 m. herojiškose partizanų, šaulių, laisvės kovotojų eilėse. Tiems, kurie kankinių mirtimi žuvo žiaurių okupantų kalėjimuose, koncentracijos lageriuose, tolimo Sibiro tremtyje.

Jie yra visi mūsų tautos didvyriai, verti didžiausios pagarbos. Mes, likusieji, privalome jų neužmiršti ir visa tai priminti mūsų tautos ateinančiom kartom, kad ir jiems lietuvių tautos laisvės ugnis būtų gyva ir nemari.

Paminklą stato „Vilniaus“ šaulių rinktinė Kanadoje. Maloniai kviečiami visi laisvojo pasaulio lietuviai ir organizacijos prisidėti aukomis prie jo pastatymo. Kiekvieno auka, didesnė ir mažesnė, bus mielai priimama.

Lešoms telkti visuose lietuvių bankuose. Kanadoje atidarytos sąskaitos VŠR PAMINKLO STATYMO FONDAS vardu. Montrealyje „Lito“ s-tos nr. 4007, Toronto „Paramoje“ nr. 8881, Prisikėlimo parapijos nr. 1546080, Hamiltono „Talkoje“ nr. 4172. Taip pat aukas renka visi šaulių daliniai Kanadoje, JAV ir Australijoje. Talkina LKV S-gos ramovėnai ir kiti.

Norintieji aukas siųsti tiesiai „Vilniaus“ šaulių rinktinei, prašomi siųsti šiuo adresu: VŠR PAMINKLO STATYMO FONDUI c/o Mr. J. Šiaučius, 1500 De Seve St., Montreal, P.Q. H4E 2A7, Canada.

Paukoje VŠR paminklui statyti fondui 1000 dol. ir daugiau bus laikomi paminklo garbės fondatoriais, paukoje 500 dol. ir daugiau — paminklo fondatoriais (gaus meniškus padėkos lapus). Fondatoriai, ir visi kiti aukotojai bus įrašyti paminklo metrikijoje ir vėliau įteikti lietuvių archyvais.

Statomas paminklas bus pirami-

dinės formos su priekyje tamsaus granito plokštėje įgraviruotais, nepriklausomos Lietuvos valstybės ženklais ir įrašų: „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“. Šonai — iš lauko akmenų, kurie primins okupantų nugriautą paminklą prie Karo muziejaus Kaune.

Paminklo aukštis (su kryžiaus viršūnele) sieks 14.5 pėdų. Pamato plotis — 6' x 6', su aptvaru — 10' x 10'.

Anksčiau spaudoje matytas projektas buvo priimtas „Vilniaus“ šaulių rinktinės valdybos, Paminklui statyti komisijos, Anapilio korporacijos, ir Šv. Jono kapinių administracijos. Po pasitarimų padaryti kai kurie pakeitimai, matomi nuotraukoje. Jie padaryti pilno dydžio modelyje, kuris buvo visuomenei išstatytas š. m. rugpjūčio 23 d. per „Vilniaus“ šaulių rinktinės tradicinę moterų šaulių gegužinę Giedraičio stovyklavietėje prie Hamiltono.

Modelį padarė paminklui statyti komisijos narys M. Abarius. Dar gali būti padaryti kai kurie maži pakeitimai statymo metu.

Numatytoje kapinių centrinėje vietoje talkos būdu jau išlietas reikalingas gelžbetonio pamatas. Tariamasi su paminklų statymo rangovu dėl detalių ir tikimasi ateinančių metų gegužės mėnesio gale, kapinių lankymo dieną jį iškilmingai pašventinti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 70 metų sukakties proga.

Tikimasi, paminklo statymo darbų dalį atliekant talkos būdu, numatyta \$50.000 šamata truputį sumažės.

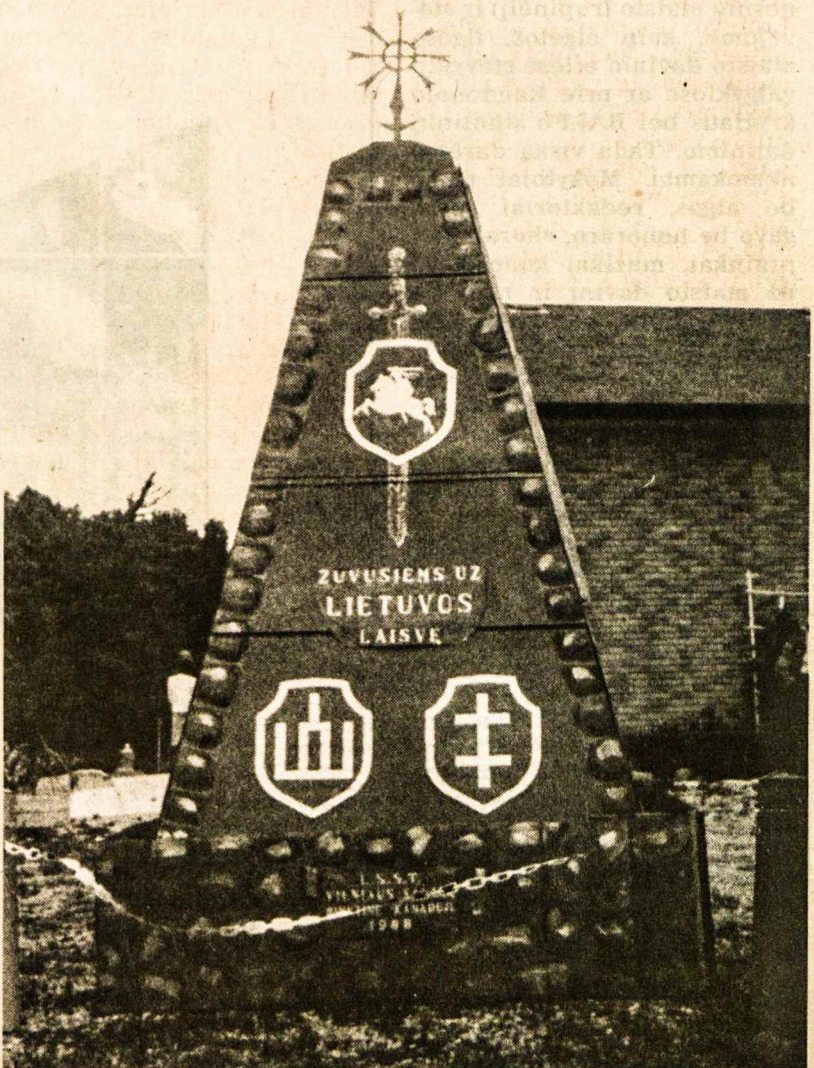
Šiuo metu Paminklui statyti fonde jau yra per \$20.000.

Nors spaudoje pasirodė ir kritiškų pastabų, tačiau visuomenės pritarimas šiam projektui yra didelis. Tai rodo gausios aukos ir gauti aukotojų laišukai. Tas dosnumas ir pritarimas įgalins įgyvendinti projektą.

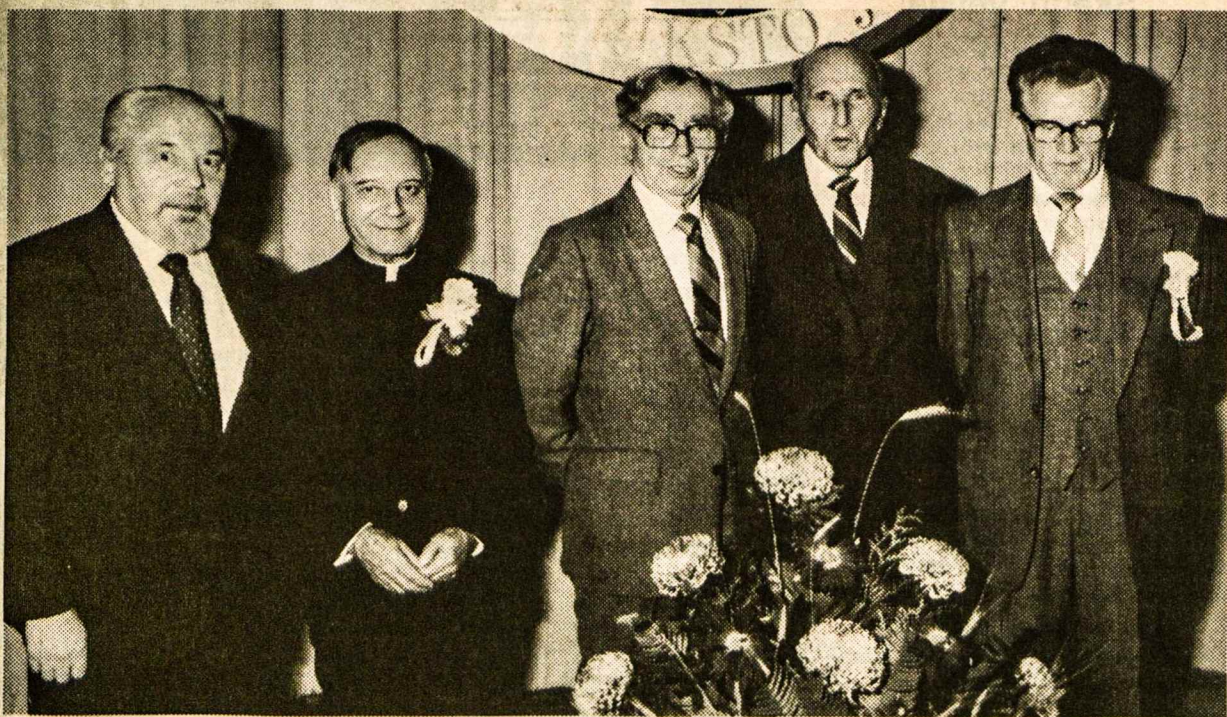
„Vilniaus“ šaulių rinktinės Kanadoje informacija

Aukos jaunimo kongresui

\$200 — Hamiltono Aušros Vartų parapija; \$150 — E. J. Bumeisteriai, Išganytojo parapija; \$100 — dr. S. A. Kazlauskai, dr. Liuda Leknickienė, Z. S. Matukaitis, dr. Gailius Skrinškas; \$80 — Algis Šeškus; \$50 — Danutė Lukavičiūtė, A. Mingėla, B. Romeikienė; \$40 — A. Erštikaitis; \$25 — Julius Jūrenas.

Kanados lietuvių šaulių suplanuotas statyti lietuvių kapinėse Mississaugoje paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę. Projektas — MYKOLO ABARIAUS. Jo vykdymu rūpinasi Stasys Jokubaitis

Rašytojai bei poetai, skaitę savo kūrybą literatūros vakare, surengtame Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Čikagoje 1987 m. lapkričio 27 d. Iš kairės: K. Bradūnas, kun. L. Andriekus, OFM, B. Brazdžionis, Č. Grincevičius, A. Kairys

“Nuo Birutės kalno”

Maironio lenkiškai parašyto kūrinio vertimas

Vienas pačių ankstyvųjų Maironio kūrinių, jo romantišnė poema lenkų kalba “Z nad Biruty” (Nuo Birutės kalno), daugiamis mūsų skaitytojų mažiau žinoma jau vien dėl kalbos, nors išleista ji buvo trim atvejais — pirmąją laidą 1904 m., antrąją — 1924 m. ir trečiąją — 1926 m. (Maironio raštų II t.). Prašyta Petrapijlyje, kai Maironis dėstė teologiją dvasinėje akademijoje, išleista Halina z Polagi (Halina iš Palangos) slapyvardžiu. Savo turiniu ji artima kiek anksčiau parašytiems poemai “Terp skausmų į garbę” (vėliau perdirbtai ir “Jaunąją Lietuvą”) ir kiek primena 1909 m. išleistą satyrinę poemą “Raseinių Magdę”. Šioje poemoje rodomas žalingas nutatymo pavojus, pasiduoodant lenkų įtakai (papročiais, vedybomis ir pan.), o poemoje “Nuo Birutės kalno” bandoma gražiuoju prabilti ir nuo lietuvių nutolusią Lietuvos bajoriją ir paskatinti ją grįžti į užmirštą taką.

Maironio poema “Z nad Biruty” ir lietuvių kalbą išvertė dar 1950 m. poetas Faustas Kirša (t. 1964 m.), prikabinas poeto Bern. Brazdžionio, kuris vertimą suredagavo ir paruošė spaudai. Išleido “Lietuvių dienų” leidykla su finansine mecenatu parama. Išleista Maironio mirties 50-mečiui paminėti.

Maironio poema “Nuo Birutės kalno”, nors ir rašyta visai kitam laikui, nėra praradusi aktualumo ir šiandien, ypač kai persiėmimas svetima kultūra ir kalba darosi vis astresnė problema.

Trijų dalių poemos “Nuo Birutės kalno” turinys gan paprastas. Palangos grafo duklė Celina laimi arklių lenktynes. Jos pasibaidžiusi žirgą padeda sutramdyti nepažįstamas jaunuolis. Su juo vėliau ji susitiko Šveicarijoje. Ten jis ją įkvėptai kalbėjo apie Lietuvos atgimimą, kuriuo ir pati grafitė persiėmė. Po kiek metų Palangos grafo rūmų pobuvyje paaiškėja, kad tas jaunuolis poetas jau miręs, bet jo pastangos nebuvo veltui: grafo rūmuose jau kalbama lietuviškai.

Šioje Maironio poemoje yra gana poetingų vaizdų, susijusių su Baltija ir Šveicarijos gamtovaizdžiu, taipgi nemaža jaunatviško jausmingumo, entuziazmo ir scenų, primenančių “Jaunosios Lietuvos” vaizdus bei nuotaikas. Ir pati lenkų kalba parašyto kūrinio idėja sutampa su “Jaunosios Lietuvos” idėja — žadinti lietuvių.

Šios poemos Celina panaši į “Terp skausmų į garbę” Marijė ir į “Jaunosios Lietuvos” Jadvygą, lietuvių bei atsidedusių ir įvairiopa veiklų. Dabar jau išaiškinta, kad grafitė Celina buvo Kretingos grafo Aleksandro Tiškevičiaus duklė Marija, su kuria buvo pažįstamas ir pats Maironis. Marija Tiškevičiūtė buvo palanki tautiniam lietuvių judėjimui ir net pagelbėjo lietuvišką spaudą slapta gabenti iš Prūsų į Lietuvą.

Maironį žavėjo ne tik Šveicarijos gamta, kaip matyti iš jo “Pavasario balsų”, bet ir pats kraštas kaip Viliaus Telio tėvynė, kurios išsivadavimą iš priespaudos taip įtikin-

namai pavaizdavo Fridrichas Šileris, turėjęs įtakos ir Vincui Kudirkai, Šilerį vertusiam į lietuvių kalbą.

Apie tą laisvą tėvynę Maironio poemos vertime skaitome:

Šveicarija! Žygdarbiais Telio garbinga!
Ir laisvės tėvynė ir dainų svajone!
Kiek kartų prie tavo krūtinės žavingos
Svajojau parkrist, kad nurimtu karionė!
Kaip sapnų tuos kalnus matau ir viršūnes,
Dangus virš galvos toksai mėlynas tūno! (Psl. 21)

Dar žodis kitas dėl poemos vertimo. Poetas Faustas Kirša yra žinomas ir kaip poezijos ir lietuvių kalbą vertėjas, išvertęs pavienių autorių (pvz. Heinės, Poės, Tiucevo ir kt.) poezijos, o taip pat ir porą stambesnių poetinių veikalų — Krševskio “Vitolio raudą” ir Kršinskio “Nedieviškąją komediją”.

Dėl “Vitolio raudos” vertimo F. Kirša turėjo nemalonumų. Kalbininkai, J. Jablonskiai gerokai pakeidus vertimo kalbą, knyga Švietimo ministerijos buvo uždrausta laikyti mokyklų bibliotekose. Kaip specialiai Humanitarinių mokslų fakulteto komisija vis dėlto pripažino knyga tose bibliotekose turėtiną, kalbininkas prof. J. Balčikonis protestuodamas iš to fakulteto pasitraukė. Prof. B. Sruoga, gerokai pakeidęs ir Balčikonio vertimus, pasiūlė kalbininkų ir rašytojų paliaubas. Iš tikrųjų tiesa būtų tokia: rašytojai savo raštuose gali ir kiek skirtingai išsireikšti negu kalbininkų reikalaujama, ypač stiliaus požiūriu, aišku, nepateisinant prasilenkimo su pagrindinėmis gramatikos ar sintaksės taisyklėmis.

Poetiniu atžvilgiu Fausto Kiršos “Z nad Biruty” poemos vertimas į lietuvių kalbą yra palyginti gana geras kūrybinis darbas. Vertėjas, kaip poetas, yra įsijautęs į autoriaus nuotaikas ir stengsis jas perduoti lietuvišku žodžiu, ir vertima kiek įpindamas ir savo paties kūrybos atspalvių, kaip yra pasisakęs laisvės redaktorius (vertėjas negali visiškai pabėgti nuo savęs). Nors vertėjas sakosi tik atpasakojęs lenkišką Maironį, o vėliau gal atsisiras vertėjas, kuris “tiksliau, ir gudriau, ir kūrybingiau” išversiąs. Abejotina, o jeigu ir būtų kada taip, vertėjas turės būti aukštesnio lygio poetas už dabartinį vertėją.

Kaip vertėjas F. Kirša visai deramai yra perdavęs Maironio kūrinio nuotaiką, primenančią “Jaunąją Lietuvą”, matyti kad ir iš šio pavyzdžio:

Štai kitas pavasaris: amžius kentėjęs,
Ant bočių kapų savo vėliavą kelia
Ir šaukia atgimti! O himnas aidėja
Ir tūkstančiais atgarsių sielas jau skelia!

Iš dulkų vėl sūnūs pabunda miegoje,
O žygių jų garsą pasaulis kartoja.

(Psl. 33)

“Z nad Biruty” išversta originalo keturpėdžiais amfibachiais (pagal Maironio eilėraščių “Jau niekas tavęs taip giliai nemylės”) su jambiniais ir choriškiniais dainų intarpais. Pats vertimo tikslumo, pirmosios strofos eilutės artimesnės originalui, rimuotosioms

Alfonsas Tyruolis

duodant daugiau laisvės. Gal kad labiau nenutolty nuo originalo, vertėjas daugeliu atvejų nebepaisė tobulesnio ritmo, dėl to vietomis jis primena tik sąskambį (pvz. apžerges — garbė, tikslu — moteriškė, nenutildo — suvilgo, artistas — nenurimsta ir pan.).

Tas pat pasakytina ir dėl gramatinio kirčio, kuris vertime gerokai šlubuoja. Kai kas būtų taisytina ir kalbos atžvilgiu. Yra kiek archaizmų ir provincializmų, nors jie kartais duoda vertimui ir tam tikro atspalvio.

Vertėjas yra laimėjęs ir gerų įvaizdžių, kurie būdingi ir jo paties poetinei kūrybai. Kai kurie rašybos netikslumai galbūt skirtingi korektūros srityje (pvz. pasiputę, niuniuoja, paklusa ir kt.). Iš visko atrodo, kad redaktorius, pagerbdamas žymaus poeto kaip vertėjo darbą, sutiko su įvairiomis jo licencijom ar riktais. Redaktoriaus “Pagynos žodis” vertingas visais atžvilgiais — ir kaip įžvalga į vertimo darbą, ir kaip paties kūrinio vertinimas. Skaitytojas bus dėkingas tiek redaktoriui už šio kūrinio paruošimą spaudai, tiek leidėjui už jo išleidimą, tiek ir dailininkui Adai Korsakaitėi-Sutkuvienei už menišką iliustraciją.

MAIRONIS, NUO BIRUTĖS KALNO. Iš lenkų kalbos vertė Faustas Kirša. Iliustravo Ada Korsakaitė-Sutkuvienė. Redagavo ir spaudai paruošė Bern. Brazdžionis. Los Angeles, “Lietuvių Dienos”, 1987, 45 psl. Su Maironio portretu iš to meto, kai poema rašė. Knygos formatas 10” x 8”. Kaina nepažymėta.

Atsiųsta paminėti

TĖVYNĖS SARGAS, 1987 m. 2 (67) nr. Redaktorius — Algirdas J. Kasulaitis, administratorius — Adomas Viliušis (4050 S. Campbell, Chicago, IL 60632, USA). Leidėjas — Popiežiaus Leono XIII literatūrinis fondas.

I LAISVĖ, rezistencinės minties ir politikos žurnalas, 1987 m. 100 (137) nr. Redaktorius — J. Baužys (9124 Sandpiper Ct., Orland Park, IL 60642, USA). Leidėjas — Lietuvių fronto bičiuliai. Administratorius — J. Prapakas (14 Thelma Dr., Bakersfield, CA 93305, USA). Metinė prenumerata — 10 JAV dol., Europoje ir Pietų Amerikoje — 7 dol.

DAINA, nemirė

Iš anglų kalbos vertė E. Nazaraite

Kantatos “Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva” atlikėjai 1987 m. lapkričio 14 d. Ryersono teatre Toronte. Kairėje solistai: ANITA PAKALNIŠKYTĖ, SLAVA ŽIEMELYTĖ, RIMAS STRIMAITIS, VACYS VERIKAITIS, orkestro ir jungtinio choro dalis

Kantatos “Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva” atlikėjai 1987 m. lapkričio 14 d. Ryersono teatre Toronte. Kairėje solistai: ANITA PAKALNIŠKYTĖ, SLAVA ŽIEMELYTĖ, RIMAS STRIMAITIS, VACYS VERIKAITIS, orkestro ir jungtinio choro dalis

NOVELĖ

Sulaukė

RIMA RIMKUTĖ

Pro debesis prasiskverbę saulės spinduliai ryškiai nušvietė nuo lietaus pažliugusią žemę bei liūdnai styrančias nuplikusio kleva šakas. Rudis gulėjo palei medį ant paviršiuje išsidraikiusių šaknų. Tai buvo jo mėgstama vieta. Patogi stebėti vieškelį ir palyginti sausa. Padėjęs žilą snukį tarp kojų, snūduriavo.

Staiga pro tvoros skylę įlindo raina višta ir ėmė pasipirsdama kapstinėti žemę. Piktai suurzgęs, nuvijo skiauterėtąją atgal ir tabaluodamas nukaršia uodega apėjo aplink trobą. Rudis žinojo, jog kiemia reikia saugoti ne tik nuo žmonių ir vištų, bet ir nuo varnų, kurias senasis šeimininkas vaikydavo lazda. Ilgesingai nužiūrėjęs kryžmai lentos užkalts duris, prisiminė kaip kažkada senelis, sėdėdamas ant slenkščio, kasydavo jo nugarą. Tada prie būdos dažnai rasdavo mėsgalį ar skanios košės.

Tačiau kartą senelis suknubo ir paskleidė negyvėlio kvapą. Rudis ilgai ir gailiai kaukė. Paskui žmonės įdėjo senelį į didelę dėžę ir išvežė. Nuo to laiko Rudis liko visai vienas, laukdamas sugrįžtančio šeimininko.

— Šuneli, eik! — pasigirdo moteriškas balsas pro tą pačią tvoros skylę, pro kurią neseniai buvo įsmukusi višta, išlindo dubenėlis su viralu.

Nenorom priėmė maistą kaip išmaldą iš svetimų rankų. Tačiau meilė, prisirišimas bei pareiga sargauti šeimai, kuri jį užaugino ir globojo, skatino tai daryti. Pasisotinęs išlaizė indą vėl apėjo trobą ir susirangęs užsisvajavo.

Sykį jaunasis šeimininkas atsivėžė ilgą vamzdį, iš kurio ėjo ugnis, ir abu nukūrė prie ežero. Šlapi braidė tarp meldų ir vikšvų, įieškodami paukščių. Iš vamzdžio daug kartų šokinėjo ugnis ir po to dažnai į vandens krito antys. Rudis jas mikiškai surasdavo ir apžiojęs, šokinėdamas iš pasitenkinimo, parnešdavo šeimininkui. Malonių prisiminimų užliūluotas Rudis užmigo.

Sucypęs stabdžiais, ties klevu sustojo automobilis. Išlipo du jauni vyriškiai. Vienas jų, žvaliai apsižvalgęs, įsmeigė akis į nuošaliau stovinčią pirką.

— Štai mano gimtinė, — tarė draugui mostelėjęs ranka ton pusėn. — Treji metai praėjo nuo paskutinio apsilankymo. Viskas apleista, griūna, net skaudu žiūrėti.

— Iš šalimais stovinčios pirkos išėjo nukarusiais ūsais pagyvenęs kaimietis ir sustojo ant slenkščio.

— Sveiks kaimyne! — sušuko artėdamas plačiatėmis. — Prikalbinau štai draugą mūsų apylinkėse meškų pamedžioti. Ar daug turite? — pajukavo.

— Sveiki atvykę, — lėtai atsakė žmogus, iš burnos ištraukęs gerokai aprūkusią pypkę. Paskui vėl papapsėjęs kelis sykius kandiklį, priekaištingu balsu tarė:

— Galvojau kas atsitiko, jog net tėvo palaidoti neatvažiavai.

— Tai vis per tuos didžiulius mokslus Maskvoje. Jokių būdu ištrūkti negalėjau — egzaminus laikiau, — teisinosi nejaukiai kraipydamas akis.

Tuo laiku pabudo Rudis. Jo ausis pasiekė pažįstamas balsas, tad ištempęs snukį pradėjo gaudyti kvapus. Juk tai ilgai lauktas šeimininkas! Skubiai pašoko ir lodamas, kiek jėgos leido, nuskubėjo prie tvoros.

— Nejaugi mūsiškis šuo? — nusistebėjo vyriškis. — Šitiek metų tebe gyvena apleistoje sodyboje?

— Žmonės bandė jį paimiti, — aiškino kaimietis, — tačiau tas taip prisirišęs prie savo namų, jog nesidavė išvedamas. Stropiai tebesaugo juos iki šiol, nors jau nusenęs, pusiau kurčias.

— Kas jį pamaitina?

— Negi vėsi tokį nupeipėlį į Kauną? — Ir, nelaukdamas atsakymo, ėia pat pridūrė:

— Juk susenęs, nušauk pameš šautuvą ir gana.

Pastarajam draugo pasiūlymas patiko. Nors ir gaila, bet iš tikrųjų negi atsivėsi žmonių pajaukai tokį šunį į miestą.

— Gal, kaimyne, taip būtų geriausia, — pritarė pusbalsiu.

Kaimietis piktai sužibavo akimis, nuo susijaudinimo pasitempė ir išsklojo:

— Žiūriu ir atsistebėti negaliu! Juk dorų tėvų vaikas, o sąžinės nė už graši. Amžiną atsilį tėvas sirgdamas ir prieš mirtį vis minėjo tavo vardą. Neatvažiavai. Mudu su žmona ligonių globojom, mudu su kitų pagalbą ir palaidojom. Rudis jūsų šeimai daugelį metų sąžiningai tarnavo. Dori žmonės ilgai atidurbusius arklus ir šunis karšina. Jei visai nepaisai pareigos, tad mano žodis — nešdinkis iš kiemo, kol šunimis neužpuolė!

Kai automobilis su nekviesmais svečiais dingo už vieškelio posūkio, kaimietis atsiduso, atkėlė varšelius ir pamojė.

— Eikš Rudi, nebesargauk tam netikėliui. Gyvensi, kol numirsi pas mus.

Šuo, matyt, supratęs karčią žodžių prasmę, nukabinęs galvą nusekė paskui naują šeimininką.

RAYMOND FILIP

EUROPAPA

Nedainuota kalba
Lietuvių lauzyta kalba
Drugelis gintare
Laisvė raudonai apibrėžta
Kalvajai nežemėti
Sapnai surūdiję — lėtai tartum
Gruodžio lietūs ant pakelės kryžių

Per šimtmečius tylūs
Dainuok judėjimą ratu
Prie versmių
Ir verptuvai

Ir šaknys ant sūpuoklių
Šok kiekvienam kambary
Išiu rožę į baltinius
Iškratytį paukščius

Iš liepų
Žiūrėk atvirom akim
į pasaulius

Pro gausybę langų
Rūtų vainikas
Vandenynė pamestas
Pėdos ir dulkės

Ir rūko pėdsakai išnykę
Vėjas eina įkandin bangų
Visa kas lieka po audrų
Pamesta sėkla

DAINA

Nemirė

Iš anglų kalbos vertė E. Nazaraite

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kultūrinę \$1.000 premiją Klivlande kasmet paskiria Ohio lietuvių gydytojų draugija ir ją įteikia metiniame pobūvyje. 1987 m. premija, jau trisdešimt pirmoji iš eilės, buvo paskirta lituanistinei Šv. Kazimiero mokyklai. Dalyvius pasveikino draugijos pirm. dr. Dainius Degėsys, valdybos nutarimą perskaitė sekr. dr. Giedra Matienė. Tūkstancio dolerių čekį mokyklos vadovui Romui Apanavičiui įteikė išd. dr. Vytautas Mauritis. Programėlę atliko lituanistinės Šv. Kazimiero mokyklos moksleiviai.

Krikščioniškosios Lietuvos parodą Čikagoje 1987 m. lapkričio 26-29 d.d. surengė Jono Kavaliūno vadovaujamas vykdomasis Lietuvos krikščionybės sukakties komitetas. Broniaus Kviklio parūpinti rodiniai, pakabinti skyduose ant sienų ir išdėlioti ant stalų, užpildė tris M. K. Čiurlionio galerijos sales Jaunimo centre. Skyduose sutelktos nuotraukos ir dokumentinė medžiaga lankytojus supažindino su trim Lietuvos krikšto tarpniais — Mindaugo (1251), Jogailos (1387), Vytauto (1413), istorinės ir dabartinės Lietuvos vyskupijomis — Vilniaus, Žemaičių, Vygrių-Seinų, Kauno, Telsių, Panevėžio, Vilniaus, Kaimiško, Kaišiadorių, žymiosios šventovėmis — Vilniaus katedra, Aušros Vartais, Kryžių kalnu, Žemaičių Kalvarija, stebuklingaisiais paveikslais, šv. Kazimieru ir palaimintuoju J. Matulaičiu. Parodos rengėjai neužmiršo ir Kražių skerdynių 1893 m., vysk. M. Valančiaus bei kitų tautinio atgimimo žadintojų, gausių knygnešų, jiems skirtų prasmingo rašo paminklų. “Čia vienas tik šimtas įamžintas mūsų, kur gimtąjį raštą gabeno iš Prūsų. O buvo ne šimtas, bet tūkstantčiai simtų, kur knygomis gynė nuo caro tėvynę...” Gyvą religinę veiklą liudijo parapijų, vienuolių, kunigų seminarijų, organizacijų skydai, kultūrinę — iš skydų žvelgiantys poetai, rašytojai, dramaturgai, žurnalistai, muzikai, dailininkai. Nebuvo užmiršti ir žymieji lietuviai protestantai, Ortodoksų Bendrijos ir sentikinių cerkvės, Lietuvoje, visų tikinčiųjų jų kančia sovietinėje vergijoje. Ant stalų buvo išdėstyti kantičkomis vadinti senieji giesmynai, senosios maldaknygės, 1650 m. Lietuvos jėzuitų išleistas Alberto Vijkio Kojalavičiaus istorijos “Historia Litvanie” originalas, dabartinė pogrindžio spauda, su Lietuvos krikščionybę susieti medaliai.

Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimui Čikagoje buvo skirtas 1987 m. lapkričio 27 d. Marijos gimnazijos salėje įvykęs literatūros vakaras su akademine dalimi. Darvius pasveikino rengėjų komisijos pirm. Jonas Kavaliūnas, invokaciją sukalbėjo vysk. Paulius Baltakis, OFM. Paskaitą “Iš ką mus kviečia tautos krikštas” skaitė kun. dr. Antanas Paškus, pabrėždamas krikščionybės reikšmę lietuvių tautai. Literatūros vakaras buvo pradėtas premijų įteikimu dviejų konkursų laimėtojams. Ateitininkų federacijos religinės poezijos konkursą su \$1.500 premija laimėjo Leonardas Andriekus, OFM, už dabar jau baigia spausdinti rinkinio “Balsai iš anapus” rankraštį. Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto dramos konkurso \$3.000 premija buvo paskirta Anatolijui Kairiui už 5 veiksmų dramą “Krikšto vanduo”. Literatūros vakaran taipgi įsijungė Bernardas Brazdžionis ir Česlovas Grincevičius — du kitų premijų laureatai. B. Brazdžionis \$3.000 JAV LB kultūros tarybos 1986 m. literatūros premiją laimėjo už poezijos rinkinį “Po aukštaisiais skliautais”, Č. Grincevičius pusę Lietuvos rašytojų draugijos 1985 m. premijos (\$1.000) — už novelių rinkinį “Vidudienio balsai”. Savo kūrinius skaitė keturi premijų laureatai. Prie jų gražiai derinosi ir literatūros vakaro vadovas Kazys Bradūnas, Lietuvos krikšto 600 metų sukakties fondo išleista savo poezijos rinkinį “Krikšto vanduo Joniui nakti”. Literatūros vakarą jis pradėjo dabartiniame Lietuvos pogrindyje sukurto eilėraščių ištrauka, o ji baigė savo eilėraščių iš “Krikšto vandens Joniui nakti”. Prisimindamas Maironio 125 metų gimimo sukaktį, K. Bradūnas linkėjo, kad šis vakaras taptų vainiku prie Maironio kapo.

Rokiškio kraštotyros muziejus surengė šiame mieste gimusios vilnietės liaudies meistrės Aldonos Varnienės gintaro dirbinių ir tapybos darbų parodą. Pastaruosiuose vyrauja ūkininkų darbas, jų laisvalaikiai, kaimo grožis. Kai kuriuose paveiksluose atpažįstamos Rokiškio apylinkės. Originalumu pasižymi tapybos darbai “Melžėjos”, “Braskių valymas”, “Vėžių gaudymas”. A. Varnienės kūrinių jau buvo rodyti parodose Vilniuje, Maskvoje, R. Vokietijoje, Lenkijoje, Kanadoje, Alžerijoje ir Japonijoje. Japonai ypač domėjosi liaudies meistrės A. Varnienės gintaro dirbiniais.

Veiklos dešimtmečio sulaukė Telsių rajono vyrų choras “Žemaičiai”, įsteigtas rajono kultūros skyriaus vedėjo K. Šliogerio iniciatyva. Choro branduolį sudaro 40 kultūros darbuotojų, sutelktų iš 25-kių Telsių rajono įstaigų, imonių, organizacijų. Į repetitijas jie atvažiuoja iš tolimiausių kaimų — Žarėnų, Viešėnų, Dirvonėnų. “Žemaičių” chorui nuo įsteigimo dienos vadovauja Alfredas Bulkauskas, baigęs Vilniaus konservatorijos fakultetą Klaipėdoje, grįžęs į Telsius dirbti dėstytoju kultūros mokykloje. “Žemaičiai” yra akademinio pobūdžio choras, repertuare turintis lietuvių kompozitorių ir liaudies dainų, užsienio klasikos kūrinių. Chorui keletą dainų specialiai yra sukūręs kompoz. J. Gaizauskas. Koncertuose į “Žemaičių” choro dainas dažnai įsijungia Vilniaus operos ir baletu sopranas Danguolė Juodikaitytė. Choras kasmet surengia apie 30 koncertų, nesiribodamas vien tik Telsiais ir jų rajonu. “Žemaičiams” teko dainuoti Mažeikiuose, Klaipėdoje, Vilniuje, Lietuvos televizijos laidoje, dalyvauti konkursuose. Choroistams iš Žemaitijos bene ilgiausiai išimtinė koncertinė išvyka Rumunijon.

Oficialūs Maironio 125 metų gimimo sukakties minėjimus užskendė Vilniuje 1987 m. lapkričio 19-20 d.d. Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto surengta konferencija, pradėta direktoriaus J. Lankučio. Konferencijoje buvo iškalbauta aštuoniolika pranešimų, liečiančių Maironio kūrybą ir gyvenimą. Kultūros elementus Maironio kūryboje apibūdino V. Zaborskaitė, pabrėždama intelektualines ir liaudies kultūros santykius jos tautinį savitumą ir universalumą. Apie Maironio poezijos stilių kalbėjo V. Kubilius, pagrindinį dėmesį skirdamas poeto pasirinktai tautinio atgimimo etikai, jį kreipusiai į odės, himno, kantatos stiliistiką, skatinusiai lyrinį kalbėjimą. V. Daujotytė Maironį vertino kaip tautinio lietuvių lyrikos epo kūrėją. K. Nastopka gvildeno poetikos ir asmenybės raiškos ryšį Maironio poezijoje, J. Stonys — laiko struktūrą.

Kiti konferencijos pranešimai buvo skirti: S. Zuko — Maironio dramoms, R. Maziliauskaitės — filosofiniam grožio idealo įprasminimui poezijoje, V. Daunio — dviejų poetinių pasaulėžiūrų santykiui: maironiškosios metonimiškos ir putiniškosios metaforiškos, M. Jonačio — Maironio ryšiui su donelaiška liudiškumo tradicija, I. Slavinskaitės — bundančio talento ženklaus debutinės poemėlės “Lietuva”, ukrainiečio A. Nepokupno — Maironio studijų metams Kijevo universitete, R. Sideravičiaus — jo ryšiams su A. Puškino kūryba, R. Mikšytės — Maironį su A. Baranasku siejusiems kūrybiniais motyvams, V. Landsbergio — Maironio saitams su muzika, P. Jokimaitienės — sutautosakėjusiems Maironio kūriniams, ypač liaudies daina tapusiam eilėraščiui “Eina garsas”, L. Gineičio — Maironio pažūroms i literatūrą, P. Genevičiūtės — gyvųjų amžininkų atsiminimams, G. Navašinskienės — asmeninei Maironio / bibliotekai. Rengėjų vardu konferenciją baigė Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktorius J. Lankutis, aptardamas plačius Maironio palikimo tyrinėjimus, atnešusius medžiagos polemikai ir tolesnėms pajėškoms. Jis siūlė įsteigti maironistų draugiją ar komisiją, kuri skatintų ir koordinuotų humanitarų pastangas studijuoti ir aktualinti poeto palikimą. Konferencijos dalyviams R. Adomavičius surengė parodą, juos supažindinusi su Maironio raštų leidiniais, jo gyvenimo epizodais, gyventomis vietomis.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 7 1/4 %
180-364 d. term. ind. 7 1/4 %
1 metų term. indėlius 7 1/2 %
2 metų term. indėlius 7 3/4 %
3 metų term. indėlius 8 %
1 metų GIC-met. palūk. 9 1/4 %
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/2 %
3 metų GIC-met. palūk. 10 %
1 metų GIC-mėn. palūk. 8 3/4 %
RRSP ir RRIF (pensijos) 8 %
RRSP-1 metų term. ind. 9 1/4 %
Specialiajį taip. s-tą 7 %
Taupomąją sąskaitą 6 %
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 %
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5 3/4 %

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 11 %
Sutarties paskolas
nuo 11 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/4 %
2 metų 10 3/4 %
3 metų 11 %
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 9 3/4 %
Draudžiamas asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės). Parduodame pinigines pataisas (money orders) ir keliolikius čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias sąskaitas).

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITTYVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

CLOVERDALE MALL
Vienaukštis namas, trys miegamieji, baigtas rūšys, šara prausykla, \$199,000.
HIGH PARK Dvieju aukų jungtinis namas (semin), trys miegamieji, židiny, rūšys, garažas, \$182,000.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAZAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

RICHARDAS PETRONIS ir DALYTĖ PAŽERŪNAITĖ, susituokę 1987.XI.21
Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugos mieste Ntr. M. Borusienės

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

septynios Kanados provincijos, turinčios gyventojų daugumą. Esą tokios paramos pakanka net ir Kanados konstitucijos pakeitimams. Sutartį atmetė trys provincijos, kurių dvi valdo liberalai, vieną – NDP socialistai. Liberalams atstovauja Ontario premjeras D. Petersonas ir Princo Edvardo salos premjeras J. Ghizas, socialistams – Manitobos premjeras H. Pawley. Aiškiai matyti, kad jiems daugiau ar mažiau įtakos turi grynai partiniai motyvai. Juk didžiausią triukšmą prieš šią sutartį Kanados parlamente kelia liberalų vadas J. Turneris ir socialistų vadas E. Broadbentas. Tad iš tikrųjų, žiūrint į tuos tris provincijų premjers, ir kyla klausimas dėl griežtos opozicijos sutarčiai – atsitiktinumas ar politinė ištikimybė savo partijai Otavoje? Pačių kanadiečių opozicija sutarties pasirašymo dieną palyginti buvo menka: pora tuzinų demonstrantų prie Kanados parlamento rūmų, saujelė prie Toronto rotušės, apie 300 ant Amerikon vedančio Fort Erie tilto Ontario provincijoje. Didžiausia demonstracija su maždaug 2,000 dalyvių įvyko ant tilto tarp Windsor ir Detroito. Ontario Windoras yra pramonės centras, turintis stiprias darbo unijas, kurios prekybinėse varžybose su Amerika bijo prarasti Kanadoje išskovotas privilegijas.

Kiečiausią opoziciją laisvai prekybai su Amerika provincijų grupėje reiškia liberalų premjero D. Petersono valdoma Ontario provincija, ten nukreipusi net 85% viso savo eksporto. Premjeras D. Petersonas stengėsi, kad Ontario parlamento dar prieš prez. R. Reagano ir ministerio pirm. B. Mulronio sutarties pasirašymą sausio 2 d. priimtų rezoliuciją, atmetančią šią sutartį. Rezoliucijos priėmimą iki sausio 6 d. uždelė į remiant konservatorių mažumą Ontario parlamente. Rezoliucija buvo priimta 79:26 balsų santykiu. Pasak jos, laisvos prekybos sutartis pažeidžia Kanados nepriklausomybę ir ekonominius jos siekius. Už rezoliuciją balsavo didžiulė atstovų daugumą Ontario parlamente turintis liberalai, prieš – sutarčiai pritarantys konservatoriai ir rezoliuciją per švelnia laikantys socialistai. Pastarieji norėjo, kad laisvą prekybą su Amerika atmetanti rezoliucija įpareigotų Ontario vyriausybę siekti sutarties atmetimo visos Kanados mastu, kreipiantis net į aukščiausią šios federacinės šalies teisumą. Socialistų pasiūlytas toks papildas rezoliucijai buvo atmetas net ir jos siekiančių liberalų. Premjeras D. Petersonas pranešė, kad prekybos sutartį atmetanti švelnesnė rezoliucijos versija bus pasiūta Kanados ministeriui pirm. B. Mulroniui ir JAV ambasadoriui T. Nilesui. Esą tegu jie žino, kad Ontario parlamentas nepritaria sutarčiai, kurios dėka norima įvesti laisvą prekybą tarp Kanados ir Amerikos.

Toronto dienraštis "The Globe and Mail" buvo užsąkęs viešos nuomonės tyrimus Kanadoje, kuriuos 1987 m. lapkričio 28 – gruodžio 17 d. atliko "Environics Research Group Ltd". Rezultatai patvirtino jau gruodžio pradžioje Gallupo instituto užregistruotą socialistų populiarumo kritimą ir prasidedantį konservatorių atkūtimą. Apsprendusių rinkėjų grupėje tada 35% žadėjo balsuoti už liberalus, 34% – už socialistus ir 29% – už konservatorių. Prieškalėdiniuose "The Globe and Mail" užsakyto tyrimuose pirmoje vietoje su 37% rėmėjų liko liberalai, antrą vietą su 32% išskopė konservatoriai, o trečioje vietoje su 30% atsidūrė lig šiol padangėse skrajoję NDP socialistai, dabar nukritę į jiem įpraston paskutinę vietą. Pagrindiniu smūgiu socialistams tapo jų labai griežtas laisvos prekybos atmetimas su Amerika. Socialistų populiarumas labiausiai krito Kvebeke ir vakarinėse Kanados provincijose, o ten kaip tik yra daugiausia laisvos prekybos rėmėjų visoje Kanadoje. Beveik tuo pačiu laiku Gallupo institutas atskleidė ir partijų vadų populiarumo pasikeitimą. 1986 m. gruodžio mėnesį 66% apsisprendusių kanadiečių buvo patenkinti socialistų vadu E. Broadbentu, 47% – liberalų J. Turneriu, 41% – konservatorių B. Mulroniu. Dabar su 61% pirmoje vietoje tebėra E. Broadbentas, bet antrą vietą su 37% išskopė B. Mulroneys, o J. Turneris su 26% nukrito trečią vietą. Problema vis dar populiarum E. Broadbentu sudaro jo partijos atsidūrimas paskutinėje vietoje, o pirmiausia liberalams – J. Turnerio nukritimas paskutinę vietą. Pusiausvyrą išlaiko antrą vietą iškopusi konservatorių partija kartu su savo vadu B. Mulroniu.

Skautų veikla

• Išrinkta LSS 1988-90 m. vadovybė: tarybos pirm. v.s. fil. P. Molis, garbės teismo pirm. v.s. P. A. Raulinaitis, kontrolės kom. pirm. s. A. Jarušas; LS brolijos – V.S. v.s. G. Deveikis, VSP s. G. Taoras, LSB garbės gynėju s. V. Mantautas, LS seserijos V.S. v.s. S. Gedgaudienė, VSP v.s. M. Mickienė, LS seserijos garbės gynėja v.s. M. Jonikienė, Akad. SS vadijos pirm. v.s. D. Eidukienė, pav. ps. Aleksandra Likanderienė ir garbės gynėju v.s. J. Dainauskas. Pareigų perdavimas įvykis Čikagos Jaunimo centre sausio 24 d. po 9 v.r. Mišių.

• Artėja Lietuvos nepriklausomybės šventė. "Šatrijos" ir "Rambynų" tuntai ruošiasi ją švęsti iškilmingai vasario 7 d. Prisikėlimo par. šventovėje ir salėje.

• Kaziuko mugė – kovo 6 d.

• Tautybių skautų-čių skyrydis – kovo 5 d. Toronto Estų namuose. M.

• DLK Mindaugo dr. vės draugininkas sl. M. Bijūnas su tėvais šventės praleido Lietuvoje, o pl. A. Paskus – Australijoje.

SPORTAS

"VYČIO" ŽINIOS

Sveikiname visus "Vyčio" sportininkus, tėvus, darbuotojus, rėmėjus ir bičiulius, linkėdami sekmingų 1988!

A. a. Monikai Žekienai mirus, "Vyčio" krepšininkams Onutei, Elei, Danutei ir visiems artimiesiems reiškiam gilią užuojautą. Taip pat giliai užjaučiame nuširdų "Vyčio" rėmėją Leonardą Kirkilį, netekusį sesutės.

Visuotinis "Vyčio" susirinkimas – sausio 31 d. 2 v.p.p. Toronto Lietuvių namuose. Bus renkama 40-toji valdyba ir aptariami svarbūs reikalai: išvyka į Australiją, 40-mečio minėjimas, krepšinio stovykla ir kt.

Krepšininkai dalyvauja York lygos pirmenybėse ir šiuo metu yra lentelės viduryje. Kartais yra sunkumų sukviesti pilno pajėgumo komanda, nes daugelis žaidėjų turi kitų įsipareigojimų. Be to, pajėgesni žaidėjai žaidžia ir kitose komandose. Tikimasi sudaryti pajėgią komandą išvykai į Australiją.

Treniruotės jauniems krepšininkams Prisikėlimo salėje – antradienio vakaras. Mūsų rėmėjai – iškiliam nepriklausomos Lietuvos lengvaatlečiui Vladiui Bakūniui, kuris nuolat remia jaunuosius "Vyčio" sportininkus, nuširdžiai dėkojame. Taip pat nuširdi padėka Vytautui Mickevičiui už 5 šimtinės, skirtas jauniems "Vyčio" sportininkams. Vyt. Mickevičius žaidė "Vyčio" jaunių klasėse ir buvo daug žadantis krepšininkas. A. S.

• Kas žygiuoja keliu, vadinamų "vėliau", baigia keliu, vadinamų "niekada". (Jonas-Paulius I)

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis. Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

PADĖKA

Gimtadienio proga 1987.XI.28 mane aplankė šeimos nariai, giminės ir draugai. Už aplankymą, linkėjimus bei dovanas nuširdžiai dėkoju.

Ypatingai dėkoju kun. Liudui Januškai, OFM, už atnašautas šv. Mišias, sol. V. Verikaičiui už giesmes šv. Mišių metu.

Dėkoju ponioms, papuošusioms stalus bei salę, kaimynams už salės tvarkymą.

Jeigu tokia bus Viešpaties valia ir išsipildys Jūsų linkėjimai, tikiuosi, susitikime visi ir vėl.

Dėkinga –

Ona Adomavičienė,
"Vilniaus" rūmai,
Toronto

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikoma skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukos arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

7 1/4% už 90 dienų term. indėl.
7 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 1/2% už 1 m. term. indėlius
7 3/4% už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
9 1/4% už 1 m. GIC invest. pažym.
9 1/2% už 2 m. GIC invest. pažym.
10 % už 3 m. GIC invest. pažym.
8 % už pensijų planą (variable rate)
9 1/4% už 1 m. term. pensijų planą
9 1/2% už 2 m. term. pensijų planą
10 % už 3 m. term. pensijų planą
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 % už taupymo s-tas
5 3/4-7% kasd. palūkanų sąskaita
7 1/4% virš \$10,000 kasd. pal. sąsk.
5 3/4% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11 %
3 metų 11 1/4% (fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4% (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 65 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlados, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – savininkai

Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL Tel. 535-2331
THE SIGN OF DISTINCTION arba 537-2869

RE/MAX renoun realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.

associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
allan BROWN ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

• atlieku visus elektrinius darbus – namų, istaigų, įmonių
• parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
• uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTORIAUS ATSAKAS RECENZENTUI

Pr. Visvydo recenzijoje, kuri supažindina skaitytojus su mano knyga "Dangaus ir žemės šaknys" (žr. "Keturių kartų lemtį bepaskojant", "Aidai" 1984 m. 6 nr.), savoji fantazija buvo sumaišyta su išspausdintais knygos duomenimis. Mano atsakymas buvo išspausdintas "Aiduose" 1985 m. 6 nr. ("Dėl dangaus ir žemės šaknų recenzijos"), bet... išcenzūruotas, nors smulkioji mano atliepimo duomenų dalis tiksliai atkartota.

Tame atliepyje aš vadinu daiktus jų tikraisiais vardais – recenzento falsifikatais ir insinuacijom. Recenzijoje jų aš suradau per dešimtį kas, be abejonės, išieivų literatūros istorijoje sudaro vargiai pralenkiamą rekordą. Recenzentas, pagrindiniai prikišdamas man tautinių sąskaitų suvedinėjimą su kitataučiais, dažniausiai naudojasi ne mano knygos duomenimis, o savo pramonės išskamomis. Iš jų bene įbauriausia, kai recenzija insinuoja, jog autorius "kategoriskai pakaltina Lietuvos žydų bendruomenę..." O iš tikrųjų recenzijos cituojamoje knygos vietoje yra atvaizduota vokiečių galvosena nelaimingų žydų atžvilgiu ("Dangaus ir žemės šaknys", 245 psl.), kurią recenzentas, save laikęs, po paties žodžiais, "pasitempusiu moralistu", priskiria autoriaus galvosena. Tokia morale vadovaudamasis, recenzentas gali ramiausiai apkalinti visus evangelistus išdavystę, nes jie aprašė Jūdą Iskariotą, pabučiavimu išduodantį Kristų...

Recenzentų praverstų elementari sociologijos ar antropologijos žinios. Tada gal lengviau atskirti etnocentriskumą (tikėjimą savo grupės pranašumu), be kurio jokia bendruomenė neįmanoma, nuo tautinio šovinizmo, susijusio su diskriminacija ar net tautžudyste.

Kritiką (bei recenzavimą) apibūtinant kaip meną ir mokslą, tenka pripažinti, kad pretenzinge recenzijos įvaidžiai – "moralinės kuokos", "išminties skatikai", "nusirenginėjimas viešojoje vietoje" ir kt. yra menas. Tačiau mokslinio požiūriu tie patys žodžiai, taikomi bet kokiam asmeniui, yra klasiifikuotini kaip propagandos triukas, vadinamo pravaizdavimu, pavyzdžiai. Beje, recenzijoje plačiausiai vartojamas kitas triukas, kuris vadinamas kortų pašymu. Tai parinkimas iš teksto tik vienos rūšies duomenų, užmerkiant akis į kitus, kurie prieštarauja pirmiesiems. Tuo būdu lengva klastoti tikrovę.

Aš palaukiau ilgiau nei metus, kad redaktorius ir recenzentas turėtų laiko bent kartą atidžiai perskaityti mano knygą ir neišcenzūruotą atliepi, bet tai negelbėjo. Tad dabar man tenka jau trečiu raštu atsilipti. Tai, žinoma, iš esmės nekeičia mano knygos vertės. Nekeičia nei tai, ar recenzento veidas, kaip jis prisipažįsta, jo paties apibūdinimu, "parausta" ar pažaliuoja...

Antanas Musteikis

PAMINKLAS ŽUVUSIEMS

Jau daug metų sielojasi, kad Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje nėra simbolinio lietuviško kryžiaus ar paminklo žuvusiems ir kovojusiems už Lietuvos laisvę. Mūsų tautos didvyriai yra verti didžiausios pagarbos. Sveikinu tuos, kurie ėmėsi iniciatyvos pastatyti tokį paminklą, kuris mums, vyresniajai ir jaunesniajai kartai, gyvenančiai toli nuo mūsų brangios tėvynės, visuomet primins tuos pasiaukojančius didvyrius.

Mūsų a.a. tėvelio kūrėjo-savainoro ats. kapitono Jono Šajuko 25 metų mirties atminimui aukojame Paminklui statyti fondui per V. Pečiulį \$200.

Tatjana Šajukaite-Renkauskienė Toronto
Sesuo Eugenija Bostone

PATIKSLINIMAS

"TŽ" 1987 m. 46 nr. įdėta V. Norikos daryta nuotrauka. Paraše po nuotrauka yra netikslumų. Turėtų būti: "Velionė Irena Sankutė, Lietuvos vyčių ir kt. organizacijų veikėja Čikagoje, kalba Lietuvos atsiminimų pokylėje, 1978 m." Ji buvo netekėjusi, todėl ne Sankienė. Lietuvos atsiminimus kas metai Čikagoje ruošia Lietuvos vyčiai Lietuvos nepriklausomybės – Vasario 16 progą, nieko bendro neturi su jokia radijo programa.

Antanas Balčytis, Čikaga

Red. pastaba. Ačiū už patikslinimą. Šia proga prašome tuos, kurie siunčia nuotraukas "TŽ", pridėti aiškius įrašus su lietuviškom pavardėm, ypač moterų.

ŠVENTOVĖ ŠALČININKUOSE

"TŽ" 1987 m. 47 nr. rašoma, kad Šalčininkuose pastatyta katalikų šventovė. Esu tikras, kad ji tarnaus ne lietuvių reikalam, o lenkų, nes Šalčininkai, Eišiškės, Nemenčinė yra lenkiškos tvirtovės šioje Vilniaus krašto dalyje (kita dalis Gudijoje) su lenkiškom mokyklom, organizacijom, ansambliais ir kt. Iš šių apylinkių yra kilę Lietuvos sportininkai – kuko metimo buv. meisteris Jasčianin, Kauno "Granito" ir Sov. Sąjungos rinktinės rankininkas Valdemaras Novickis, Gedroyc ir kt. Nors vilniškis "Sportas" V. Novickio pavarde rašo su galūne "is", tačiau visuomet užsienyje jis yra rašomas tik kaip Novicki. Į paskutiniame Sov. Sąjungos susitikime su V. Vokietijos rinktinė 1987 m. lapkričio 22 d. Dortmundė, lietuvių Raimundo Valucko pavarde nebuvo susilavinę, tuo tarpu Voldearas buvo tik "Novicki". Ne gražiai pasielgė mūsų šiosse rungtyse: už pražangą pašalintas dviem minutėm iš aikštės jis rinka teisėjų pusę parodė tikrai negražų mostą, kurį matė milijonai žiūrovų televizijoje kartu su įrašyta lietuviška pavarde.

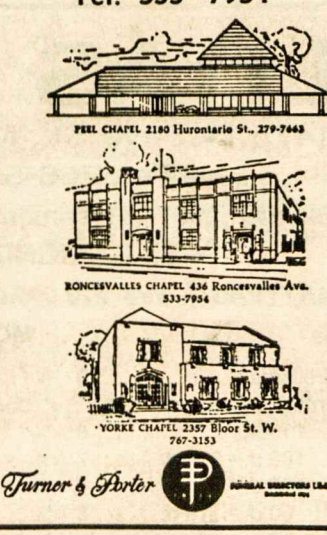
Tame pačiame "TŽ" nr. rašoma, kad Lietuvos šaulių sąjungos išieivijoje atstovai priėmė kelias rezolucijas, kurios pagiria Lietuvos KB kronikos sąjungos darbą, leidimą "LKB kronikos" lietuvių, anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis.

Norėčiau pažymėti, kad "LKB kronika" yra spausdinama Miunchene ir leidžiama taip pat vokiečių kalba Institutum Balticum, Albertus Magnus Kolleg, Koenigstein in Taunus.

Mano pasikalbėjime su vartininku Jean-Marie Pfaff yra iškurtos kelios eilutės. Aš jų klausiau, kodėl į Europos meisterio titulą jis įrikiavo Sov. Sąjungą, kuri pasaulinėse pirmenybėse Meksikoje pralaimėjo Belgijai (J. M. Pfaff saugojo Belgijos vartus). Jo atsakymas skambėjo: "Belgija yra mažas kraštas" ir t.t.

K. Baronas, V. Vokietija

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Milwaukee, Wis.

PAGERBTI LIETUVIAI. "Milwaukee's International Institute" 44-tą metinį parengimą paskyrė lietuviams pagerbti. Kasmet pagerbimui išrenkama skirtinga tauta. Vietiniai lietuviai – Vyčių 38-ji kuopa, "Klumpės" šokėjai ir Amerikos Lietuvių Bendruomenė iš Waukegan/Lake apskrčių, prisidėjo prie talkos. Lietuviškai scenai pastatė gražią bakūžę su stulpine kopolytele. Kainavo \$5,000. Institutas paaukojo \$1,000. Visas kitas išlaidas padengė minėtos grupės, surinkusios aukas.

Į šį parengimą 1987 m. lapkričio 20-22 d.d. atsilankė arti 62,000 žiūrovų, kurie mokojo už įėjimą, ir keletas šimtų jaunimo be užmokestio. 5,000 savanorių darbavosi visose salėse.

Instituto išlaidos buvo gana didelės. Jie pakvietė iš Toronto "Gintaro" šokėjus, vadovaujamus Ritos ir Juozo Karasiejų (35 asmenys), apmokojo jų kelionę, viešbutį ir valgi.

Programa (leidinys) vaizdavo lietuvišką juostą. Visi suvenyrai turėjo Vyty ant marškinų, prijuosčių, segtukų, kavos puodelių, laiškų lapelių ir visa kita...

Parengimas užėmė du didelių pastatus. Viename jų palei sienas įrengtos būdelės 70 tautybių paruošė savo valgius. Asla apstatyta šimtais stalų. Kitose salėse pardavinėjo tautinius rankdarbius, rodė kaip tie rankdarbiai daromi. Lietuviai turėjo stakles ir demonstravo audimą.

Šokių programa vyko "Mecca" auditorijoje. Dalyvavo 60 etninųjų grupių. Vokiečiai turėjo net keturias atskiras regionalines grupes: pačių vokiečių su "um-pa-pa" benu, bavarai, švabai ir pomeraniečiai. Pastarieji kilę nuo Baltijos pamario, kurį valdė vokiečiai, o dabar lenkai. Tie, kurie išlaikė savo lenkiškumą, žinomi kaip kašubai, o tos vietos vokiečiai pavadinoti pomeraniečiais. Jų šokiai šiek tiek panašūs į lenkų šokius.

Lietuviai pradėjo ir baigė visus pasirodymus. Prie "Gintaro" dar prisidėjo "Klumpės" šokėjai ir Čikagos "Spindulys" – iš viso apie 100 šokėjų. Jie visi išėjo pro vartus prie bakūžės, gražiai pasipuošę tautiniais drabužiais ir darė gražų ispdį. Dauguma žiūrovų nebuvo matę lietuviškų drabužių bei šokių. Kai kurie niekad nebuvo matę lietuvių ir nežinojo kur yra Lietuva...

"Gintaro" šokėjai – kolegijos amžiaus jaunimas: dailūs vyrai ir gražios mergaitės, gerai išmklinti ir grakštūs. Jie šoko daugumą programos šokių. Jie taip pat turėjo atskirą pasirodymą. Viso renginio pabaigoje lietuviai atliko programą. Berniukai, kuriuos galima lyginti ūgiu su Masai genties iš Afrikos, įžengė su Amerikos vėliava, iškelta virš galvų. Visi kiti lietuviai šokėjai ją lydėjo. Po to visų tautų šokėjai apsupo lietuvius. Tai mane labai sujaudino, manau, ir kitus lietuvius, kiek jų ten buvo.

Mane rengėjai irgi paminėjo, kad arenoje, žiūrovų tarpe, yra Vytautas Beliajus – "Mr. Folk Dance of U.S.A."

Reikia pareikšti dėkingumą vietos lietuviams, vyčiams, Lietuvių Bendruomenei ir "Klumpės" šokėjams – jie atliko sunkiausią šio renginio dalį. Jų našta buvo didžiausia ir sunkiausia. Garbė jiems!

Vytautas Beliajus,

"Vilties" redaktorius

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubyts. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Brangiai motinai

**A+
MONIKAI ŽEKIENEI**
mirus,

duką ONUTĘ RADZEVIČIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Kanados Lietuvių Bendruomenės
Oakvillės apylinkė

Sovietų pavergtų tautų demonstracijoje, surengtoje Toronte Žmogaus teisių dieną 1987.XII.13 buvo paleisti erdveni judai balionai su sovietų kalinamų laisvės kovotojų adresais. Kairėje – estų atstovai, dešinėje – KLB krašto valdybos vicepirmininkas H. STEPAITIS. Nuotr. St. Dabkaus

Stambios sumos lietuviškai veiklai

Kredito kooperatyvas "Talka" Hamiltonone užbaigė 1987 m. lapkričio, suveddamas balansą 26,82 milijonų dolerių sumai. Nariai turėjo šerų sąskaitoje \$32,770, čekių sąskaitose \$986,721, taupomose sąskaitose \$5,351,407, terminuotų indėlių 1 m. 3 m. laikotarpiui \$8,673,008, trumpo termino 90 dienų indėliai \$3,985,132, sąskaitose su kasdien prirašomom palūkanom \$887,268, registruotas pensijų taupymo planas turėjo \$5,173,702. 1987 m. pelnas – \$302,187.

Nariams išskolinta asmeninių paskolų \$1,646,132 ir nekilnojamo turto paskolų \$16,587,644. Laisvų pinigų, kurie padėti trumpam laikotarpiui Lygoje ir bankuose, yra \$7,636,136. Nariams išduotos nekilnojamo turto paskolos daugiausia vienu metų laikotarpiui, tik maža dalis paskolų išskolinta trejų metų laikotarpiui.

Kredito komitetas leido išduoti naujų paskolų per lapkričio mėn. \$651,190 ir per spalio mėn. \$303,525. Didžiausia suma buvo leista išduoti gegužės mėn. – \$1,459,275. Vasaros mėnesiais buvo labai stiprus paskolų pareikalavimas, kai per penkis mėnesius buvo leista išduoti per milijoną dolerių naujų paskolų kiekvieną mėnesį.

"Talka" dabar turi 2184 narius ir 599 skolininkus. 1987 m. yra mirę še nariai: Marė Remesat sausio 15 d., Emilis Lėngas kovo 31 d., Jonas Lekutis balandžio 27 d., Antanas Gurgždis ir Adelė Andrukaitienė gegužės 6 d., Juozas Macikas gegužės 12 d., Valentinas Vitkevičius rugpjūčio 24 d., Kazimieras Šimulynas rugpjūčio 28 d., Marija Trumpickienė rugsėjo 13 d., Agnė Panumienė rugsėjo 25 d., Julius Klypas spalio 25 d., Ona Kibartienė lapkričio 14 d., Antanas Dirsė lapkričio 29 d.

Gerinant nariams patarnavimą, įvestos naujos sąskaitos RRIF ir terminuotų indėlių 1 m. sąskaita, kurių palūkanos apskaičiuojamos ir prirašomos kiekvieną mėnesį. Tačiau šioje sąskaitoje nustatytas minimumas turi būti įnešta nemažiau 5,000 dol. ir šiuo metu už ją mokama 8,75%. Nariams pensininkams ši sąskaita tuo patogi, kad kiekvieną mėnesį gali išimti ir panaudoti prirašytas mėnesines palūkanas neliečiant kapitalo sumos.

"Talkos" valdyba nutarė privaičiai nariams šerą papildinti nuo 15 dol. iki 20 dol. Visiems nariams, kurie lapkričio 30 d. buvo sąrašuose, iš gauto pelno paskirta po

5 dol., pridedant prie šerų sumos. Jau treči metai iš eilės valdyba padidina nariams šerų normą. Šie šerų normos padidinimai nariams nieko nekainuoja, nes pridėta iš gauto pelno. Šerų normos dabar ir kitų Ontario kredito unių yra pakeliamos net iki 100 dol. sumos.

"Talkos" valdyba 1987 m. gruodžio mėnesio posėdyje paskyrė paramą lietuvių organizacijoms bei spaudai: Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje \$4,500, Vysk. M. Valančiaus lituanistinei mokyklai Hamiltonone \$3,500, Hamiltono sporto klubui "Kovas" \$1,750, KLB krašto valdybai \$2,000, Kanados lietuvių fondui, "Tėviškės žiburio" savaitraščiui, "Nepriklausoma Lietuva" savaitraščiui, šalpos draugijai "Labdara" Vokietijoje ir KLB apsigynimo komitetui po \$500, Hamiltono lietuviams skautams ir ateininkams po \$400, "Lituanus" žurnalui, "Speak-up" laikraščiui ir "Pasaulio lietuvis" žurnalui po \$300, D. Grajauskaitei ir O. Žukauskaitei kelionei į VI lietuvių jaunimo kongresą po \$200, Tautos fondui Hamiltone ir Mažosios Lietuvos fondui po \$100. Metų laikotarpį valdyba dar buvo paskyrusi paramą: Kanados lietuvių žurnalui \$300, tautinių šokių grupei "Gyvatara" \$200, "Juodojo kaspinio" dienos komitetui \$250, mokinių P. Babecko ir R. Laurinavičiaus kelionei į Vasario 16 gimnaziją po \$925, Lietuvos krikščionybės sukakties komitetui \$500, KLB krašto valdybos informacijos centrui \$2,000, Kanados lietuvių jaunimo sąjungai \$3,000 ir Tautinių šokių šventės komitetui \$1,000. Iš viso per 1987 m. paskirta \$25,950. Per visą savo veiklos laikotarpį "Talkos" valdyba yra paskyrusi ir išmokėjusi lietuviškiems reikalamis paremti \$187,251.

"Talkos" valdyba nutarė šaukti metinį narių susirinkimą 1988 m. vasario 27, šeštadienį, 4 v.p.p. Jaunimo centro salėje (48 Dundurn St.N.). Sieniniai lietuviški kalendoriai 1988 m. yra atspausdinti ir gaunami "Talkos" raštineje. Jie nariams paštu nebus siuntinėjami. Atsiimti "Talkos" raštineje darbo valandomis.

Stasys Dalius

Š Y P S E N O S

Vienas amerikietis sako sovietiniam piliečiui: "Amerikoje – visiškai laisvė. Vašingtonas aš galiu priėti prie Baltųjų rūmų bei šaukti – 'Velniop su Reaganu!' ir man nieko neatsitiks". Sovietinis pilietis atkerta: "Tai niekis, aš galiu priėti prie Kremliaus Maskvoje ir taip pat šaukti – 'Velniop su Reaganu!'"

— Kas yra komunistas?
— Tai tas, kuris yra skaitęs Markso ir Lenino raštus.
— O kas yra antikomunistas?
— Tai tas, kuris supranta Markso ir Lenino raštus.
(“Globe” 1987.IX.15)

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS, B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, pradėjo dirbti firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney. Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto:
Suite 209,
3416 Dundas St.W.
Toronto, Ontario M6S 2S1
767-2127

Mississauga:
Suite 200, Plaza One,
2000 Argentinia Road, Mississauga,
Ontario, L5N 1P7,
821-8522 TELEX: 06-960168

Advokatė JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

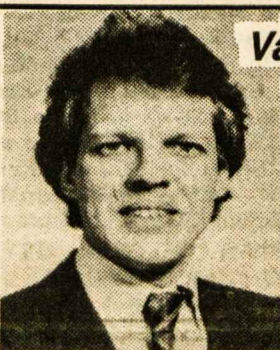
Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuralte perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biurn

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

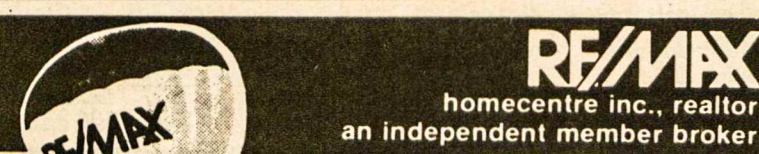
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

birute spudas, B.A.
sales representative

BAYVIEW ir ROYAL ORCHARD BLVD. – Keturių miegamųjų, dviejų aukštų, "Tudor", \$249,500.
ROYAL YORK ir QUEENSWAY. – Naujai atremontuotas vieno aukšto 3 miegamųjų namas, didelis sklypas, \$189,900.
KING ir STRACHAN. – Gerai įrengtas vieno aukšto, dviejų miegamųjų PARDUOTA investavimui, vieno aukšto, didelis sklypas, \$179,900.

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469

535-2500

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

TORONTO

Anapilio žinios

— 1987 m. pakrikštyti 29 kūdikiai, pirmąją Komunią priėmė 4 vaikai, susituokė 5 poros, palaidoti 25 parapijiečiai.

— Metinis parapijos susirinkimas — sausio 31, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, Anapilio salėje.

— A. a. Monika Žekienė, 76 m. amžiaus, palaidota sausio 7 d., a. a. Marytė Jurkštienė 80 m. amžiaus, palaidota sausio 9 d. — abi lietuvių kapinėse.

— Kun. E. Putrimas, praleidęs 3 savaites Kalėdų atostogas Toront, sausio 9 d. grįžo Romon baigti teologijos studijų licenciatų laipsniui gauti. Atostogų metu talkino lietuvių parapijose ir kapelionavo moksleivių ateitininkų žiemos kursuose Dainavoje.

— Paaukojo: lietuvių kapinėm \$100 — A. Rakauskas; religinei Lietuvos šalpai \$100 — P. Kirsutakas; parapijai \$550 — E. J. Čuplinskis; \$500 — dr. A. B. Šalkai (mirusių giminių atm.); \$100 — M. Jakubauskienė, V. Urbonas, P. A. Augaicius; \$50 — dr. A. S. Pacevičius, A. A. Naruševičiai, A. Gacionis, E. Petrus.

— Kanados lietuvių kultūros muziejaus statybai paaukojo: \$1000 — J. Varkavičius; \$300 — J. N. Budriai; \$20 — J. E. Bajoraičiai (a.a. V. Garnelienės atm.). A. Petraitienė (a.a. V. Garnelienės atm.).

— Mišios sausio 17, sekmadienį, 9.30 v.r. — už a.a. Oną ir Damioną Čelkūn, 11 v.r. — už a.a. Aleksandrą Valeškiecienę.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namų aukos: \$1,000 — A. M. Danieliai, A. Strolis; \$50 — J. Grigaitis, A. Kalutka, J. V. Draunevičiai iš Winnipego; \$40 — V. Gudaitis. Visiems aukotojams bus išsiųstinėti pakvitimai nuo valdžios mokesčių atleidimo. Šiuo metu fonde yra \$4,960.11. Norintieji prisidėti prie Lietuvių slaugos namų įsigijimo gali aukas pervesiti į sąskaitą 8711 Lietuvių kooperatyve "Parama".

— Jieškomas 2-3 miegamųjų kambarių butas; skambinti LN vedėjui T. Stanuliuvi 532-3311.

— Dar yra keletas bilietų į Medžiotojų ir žūklautojų balių sausio 16 d. Skambinti J. V. Šimkui 231-9425.

— Sausio 10, sekmadienį, dr. J. Uleckas skaitė paskaitą "Artritis — sąnarių liga". Paskaitoje išaiškino ligos priežastis ir gydymo būdus. Dr. M. Uleckienė parodė skaidres, vaizduojančias artrito ligos daromą žalą. Su paskaitininku supažindino dr. V. Samulevičius. Paskaitoje dalyvavo per 300 klausytojų.

— Pranešime iš Australijos, kurį atsiuntė "TŽ" bendradarbis M. Balaišytė, sakoma, kad 1987 m. gruodžio 17 d. automobilio nelaimėje žuvo čekagietis Algimantas Žemaitaitis (nebuvo prisirišęs diržu). Jo brolis išliko gyvas (buvo persirišęs diržu). Vėlonis buvo atstovaus jaunimo kongrese. Sudaryta nauja Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga iš kanadiečių atstovų: pirm. Alvydas Saplys, nariai — Daina Kalendraitė, Monika Spudaitė, Mirga Šaltmiraitė, Rita Rudaitytė, Marytė Balaišytė.

— Apie "Gintaro", dalyvavimą tautybų festivalyje Milvokės mieste 1987 m. lapkričio 20-22 d. d. lietuvių spaudai paruošė aprašymą Milda Neumannienė sako: "Jų (gintariečių) pasirodymas užkerėjo žiūrovus... Tik profesionalai taip gali šokti. Šokis keitė šokį bei pertraukos net 30 min. Visi aukšti, gražūs; tautiniai drabužiai spalvingi. Palydimi jų pačių orkestro, atliko nuostabią gerai parinktų smagių tautinių šokių. Žiūrėti jų šokius, net šurpuliai ėjo kūnu ir akyse spindėjo džiaugsmo ašaros. Mačiau, kaip publika buvo sužavėta. Tada pasijutau tokia išdidi būdama lietuve. Mano vyras, kuris yra iš dalies vokiečių kilmės, pareiškė, kad dar niekad nematė tokių gražių šokių ir taip meistriškai atliekamu. Po gintariečių pasirodymo tūkstantinė žmonių minia atsistojusi ėmė ploti ir kelti ovacijas. Tai buvo triumfas!"

— Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama", įvertindamas "Tėviškės žiburių" patarnavimus kooperatyvui ir visuomenei, šiais metais paskyrė \$500 auką. Dėkojame už įvertinimą ir paramą.

— Lietuvos krikščionybės suaktyvinti komitetas Mičigane, dėkodamas už informacines paslaugas, atsiuntė \$20 auką per A. Jušką.

Prisikėlimo parapijos žinios

— 1987 m. mūsų parapijoje pakrikštyti 34 kūdikiai, palaidoti 36 asmenys, susituokė 21 pora, pirmąją Komunią priėmė 18 vaikų, 19 jaunuolių priėmė Suvirtinimo sakramentą.

— Marijos Metų proga mūsų parapija organizuoja kelionę į Šv. Žemę gegužės 21 — birželio 4 d. Kelionės kaina, į kurią įeina lėktuvų ir autobusų kainos, pirmos klasės viešbučiai, 3 valgiai į dieną, visi kelionės patarnavimai ir net rankpinigiai, yra \$2,549.

— Salės nuomojimas 1989 m. iki vasario galo atdaras tik lietuviams.

— 1988 m. kalendorius jau išsiuntinėtas. Kurie jo negavo, gali įsigyti kioske sekmadieniais.

— Parapijos tarybos jaunų žmonių sekcija planuoja žiemos išvyką į High Park vasario 7, sekmadienį, po pamaldų.

— Parapijai aukoj: \$500 — Ž. D. Mašalai; \$300 — A. Valienė; \$200 — A. Skučaitė; \$100 — S. Bubelis, J. V. Kulikauskai, G. E. Kuchalskiai, B. Laučys, V. Klupšas, S. Starkus, M. Vaškevičienė, S. E. Kėkštai, A. Dagys, O. Juodviršienė, R. Girdauskaitė, K. S. Laurušaitė, I. Urbonas, H. Stepaits, J. Šepers, Br. Sapijonienė, K. J. Šapočkinai, B. J. Tamulioniai, M. Raskauskienė, Toronto liet. filatelystų draugija; \$80 — dr. O. J. Gustainiai, J. Arštikaitis; \$50 — A. B. Arūnai, A. D. Beresnevičiai, J. I. Birštonai, P. Kuliešius, J. Rimšaitė, P. Karaliūnas, V. M. Kriščiūnai, I. A. Žemaičiai, J. M. Vaseriai, J. Bartnikas, I. Čiurlienė, R. M. Berantai, S. O. Gotseldai, P. V. Dalindos, K. R. Poškos, V. O. Marcinkevičiai, J. M. Maziliauskai, J. Priščeponka, V. Siminkevičienė, B. S. Ulozai; vargonų vajai: \$5,000 — Turner & Porter laidotuvių namai; \$200 — B. A. Jonušai; \$50 — Alf. Pyragius, J. B. Sriubiskiai, J. Vaskela.

— Mišios sausio 17, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Motiejų ir Katariną Rekus, 9.20 v.r. — už a.a. Stasį Černiauską, 10.15 v.r. — už a.a. Alfonsą Simonavičių, Juozą Kyną, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7.00 v.v. — už a.a. Viktorą Palį.

PADEKA

— Vilniaus krašto lietuvių sąjungos valdyba Kanadoje reiskia nuosirdžią padėką Julijai Skrebutienėi už \$1000 auką sąjungos veiklai, kurioje reiškėsi ir jos vyras Vacys nuo sąjungos įsisteigimo.

Steponas Varanka, valdybos vardu

— "Tėviškės žiburių" spausdinti reikalinga tekstų rinkėja elektronine mašina. Pageidaujama mokanti rašyti rašomąja mašinėle. Kreiptis į spausdintė vedėją Vytautą Balčiūną tel. 275-4672.

— A. a. Marytės Jurkštienės, atminimui paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20 — L. V. Sendžikai; \$10 — Ema ir Adolfas Lorencai.

— A. a. Magdalenos Seliokienės atminimui vietoje gėlių Jonas ir Angelė Šulcai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

— A. a. Monikos Žekienės atminimui penktųjų mirties metinių proga žmona Marija Kybrancienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

— A. a. Adomo Kybranco atminimui penktųjų mirties metinių proga žmona Marija Kybrancienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

— Mirus a.a. Vandai Garnelienė, vietoj gėlių laidotuviams paaukojo "Tėviškės žiburiams": \$20 — A. Klemkienė; \$10 — P. Pekarskienė, B. A. Stonkai, B. Rudokienė, K. A. Ratavičiai. Visi — iš Delhi-Tillsonburgo apylinkių.

— Į Kanados pašto ženklų patariamąją tarybą (National Stamp Advisory Council) paskirtas Kanados daugiakalbės spaudos federacijos pirmininkas Andrew Gregorovich. Ta proga vengrų kilmės žurnalistas Kati Reikai siūlo minėti tarybai pasirūpinti išleidimu pašto ženklų serijos su atvaizdais asmenų, pasižymėjusių daugiakultūroje srityje. Norintieji paremti šį pasiūlymą bei suinteresuoti tuo klausimu prašomi rašyti šiuo adresu: Ms. Kati Reikai, c/o Canadian Scene, Suite 305, 2 College St., Toronto, Ont. M5G 1K3.

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "TAURAS"

maloniai kviečia į TRADICINĮ METINĮ

BALIŲ

Programoje: "ATŽALYNAS" lėjimas \$17.50. Stirnienos vakarienė su vynu. Šokiams gros "Les and the Music Masters". Pakvietimai gaunami Lietuvių namų popietėse pas J. Šimkų 231-9425, pas klubo narius ir prie įėjimo.

1988 m.
sausio 16,
šeštadienį,
6 v.v.,
Toronto
Lietuvių
namuose,
(1573 Bloor St.W.)

ŠIAIS METAIS TAUPYKITE

"PARAMOJE"

Nuo š. m. sausio 1 d. "Parama" įvedė 3 grupių taupymo planą. "Parama" mokės palūkanas už kiekvieną dieną ir įrašys kas mėnesį į jūsų sąskaitą pagal indėlių dydį:

Ligi 3.000 dol. mokės 5 1/4% met. pal.

Virš 3.000 ligi 10.000 dol. — 7% met. pal.

Virš 10.000 dol. 7 1/4% met. pal.

Todėl neišsklaidykite savo santaupų, įneškite jas į "Parama", kuri moka aukštesnes palūkanas.

Nuo sausio 1 d. Pensijų taupymo plano (RRSP) sąskaita už eilinę taupymo s-tą (kur pinigų galima kada nori išimti) mokės 8% metinių palūkanų. 1 metų terminuotų RRSP sąskaita — 9 1/4%, 2 metų — 9 1/2%, 3 metų — 10%.

"Paramos" valdyba

"N. Lietuvos" savaitraščio skaitytojų bei rėmėjų susirinkimas — sausio 31, sekmadienį, 1.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namų posėdžiui kambarėje.

Kanados lietuvių fondas praneša, kad pareiškimus pašalpoms gauti reikia atsiųsti iki š. m. vasario 20 d. Kanados lietuvių fondo adresu, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Lietuvių namų kultūrinė komisija, pavesta valdybos, 1987 m. kultūrinę premiją paskyrė poetui dr. Henrikui Nagiui ir muzikui Aleksandrui Stankevičiui už kantaštą "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva". Vasario 21, sekmadienį, LN rengiamas poezijos ir muzikos vakaras. Poezijos ištraukas skaitys Henrikas Nagys. Koncertinę programą atliks pianistė L. Kanovičienė ir fleitininkas T. Regina. Koncerte lauretams bus įteikta pirmoji LN \$1000 vertės kultūrinė premija.

Ukrainiečių kultūros paroda, vaizduojanti 1000 metų krikščionų sukaktį, veikia nuo š. m. sausio 11 iki vasario 28 d. Toronto un-to bibliotekoje (Robarts Library, 130 St. George St.). Lankytojai valandos nuo pirmadienio iki penktadienio 8.30 v.r. — 12 v.r.; šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 10 v.r., sekmadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v. Atrinkti rodiniai vaizduoja krikščionybės poveikį ukrainiečių kultūrai. Parodą suorganizavo Toronto un-to bibliotekos tarnautojas Andrew Gregorovich. Kanadoje gyvena 750,000 ukrainiečių.

Ontario kultūrinio tradicijų savaitė bus š. m. vasario 15-21 dienomis. Ją rengia "The Ontario Heritage Foundation". Angliškai ta savaitė pavadinta "Ontario Heritage Week". Tomis dienomis organizuojami įvairūs renginiai. Tuo būdu norima atkreipti visuomenės dėmesį į kultūrinį Ontario paveldą architektūros, archeologijos, istorijos ir kitose srityse. Rengėjų adresas: The Ontario Heritage Foundation, 77 Bloor St. W., Toronto, Ont. M7A 2R9. Tel. (416) 965-5727.

Metinis "Tėviškės žiburių" spaudos vakaras-balius — balandžio 9, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Kartu rengiama ir loterija. Jai reikalingi vertingi laimikiai. Jau yra gauti dailininkų Tamošaičių paveikslai, dail. Dagio medžio skulptūra. Laukiame ir kitų dovanų, kurios praturtintų tradicinę loteriją ir paremtų laikraščio lėdybą.

Lietuviškos spaudos rėmėjai, siųsdami metinę "Tėviškės žiburių" prenumeratą, prideda ir auką. Pastaruoju metu prelatas J. A. Kučingis iš Los Angeles atsuntė \$100, J. Vaskela iš Toronto — \$100, dr. M. Uleckienė — \$100, V. Liuiua \$100, PLB valdyba \$100. Kiti stambieji aukotojai buvo paminėti anksčiau. Visiems jiems reiskiamė nuosirdžią padėką.

Dainos vieneto "Sutartinė", grįžusio iš Australijos,

KONCERTAS
sausio 24,
sekmadienį, 3.30 v.p.p.,
Toronto Lietuvių namų
didžiojoje salėje.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti!

MARIUS E. RUSINAS, turįs septynerių metų patirtimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP — nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) — nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) — gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Blyth & Company Travel

68 Scollard Street, Toronto, Ontario, Canada M5R 1G2

Tel: (416)964-0067 1-800-387-1387 Tix: 06-218906
Reg. nr. 2740365

ALGIS MEDELIS

praneša savo buvusiems bendrakeleiviams ir visai lietuviškai visuomenei, kad nuo 1988 m. sausio 1 d. atstovauja Blyth a. Co kelionių įstaigai.

Patarnauja kelionėms į Lietuvą bei sutvarkymu kitų jūsų pačių suplanuotų kelionių reikalų.

Šiuo metu kviečia 10-ties dienų

KELIONEI Į LIETUVĄ

labai geromis sąlygomis. Išvykstam gegužės 24 d. Grįžtant norintieji galės pailsėti saulėje Jugoslavijoje.

Dėl informacijų ir vėlesnių kelionių kreipkitės į A. Medelį aukščiau nurodytais telefono numeriais.

Naujasis Ontario pilietišku (daugiakultūriškumas nubrauktas) ministeris G. Phillips parlamento rūmuose susitiko su etninio laikraščio atstovais ir bendruomenių veikėjais. Savo kalboje prisiminė mirusį Ontario daugiakalbės spaudos sąjungos pirm. Vl. Mauko ir pareiškė, kad jo uždavinys esąs puseleiti gerus ryšius su tautinėm bendruomenėm bei remti daugiakultūrę veiklą, kad visi piliečiai galėtų įsijungti į ekonominę ir kultūrinę Ontario gyvenimą. Esą įvairiems projektams per pastaruosius 4 metus padidinta išlaidų suma nuo 3 milijonų iki 14 milijonų dol. Šiame pobūvyje "TŽ" atstovavo St. Prakashas, "NL" — J. Karka. Taipgi dalyvavo parlamento narys Tony Rupprechtas — daugiakultūrinių grupių bičiulis.

"AUDRA TRAVEL" praneša, kad kiekvieną penktadienį (vasaros metu pirmadienį ir penktadienį) kursuoja "Audros" autobusas ruožu Toronto-Montrealis. Išvyksta iš Toronto 9 v.r. nuo "Audra Travel", 2100 Bloor St.W., atvyksta į (Mirabel) Montrealį 15 v. Išvyksta iš (Mirabel) Montrealio 16.30 v., atvyksta į Torontą 22.30 v. prie "Audra Travel" 2100 Bloor St.W. Kaina asmeniui — vieną pusę — \$69 kan., į abi puses — \$129. Priemoka už bagažą — \$10 (už vieną). Užsakykite iš anksto tel. 416-769-2500. Vietos ribotos. "Audra Travel"

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.

Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronte

Tel. (416) 624-8181

MONTREAL

Bernelių Mišios AV šventovėje buvo laikomos 12 v. naktį. Prieš tai buvo religinis koncertas, kurį atliko parapijos choras, vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus. Mišias laikė klebonas kun. Juozas Aranauskas, asistuojamas klebono emerito kun. Jono Kubiliaus. Kun. J. Aranauskas pasakė pamokslą ir trimis kalbomis pasveikino pamaldų dalyvius, kurių prisirinko pilna šventovė. Buvo daug svečių, atvažiuavusių iš kitų miestų aplankyti savo artimųjų. Parapijos choras, sol. Gina Capkauskienė ir sol. Ant. Keblys Mišias praturtino savo giesmėmis. Vargonais lydėjo muz. A. Stankevičius.

Po pamaldų beveik visi susirinko į parapijos salę pasisveikinti švenčių proga ir pasivaišinti vynu, sūriu, kava ir skanėtais.

Lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė buvo suruošta gruodžio 20 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Mokytojų paruošti vaikučiai suvaidino "Auksinę žąsį". Vaidino visi mokiniai. Ypatinai gerai pasirodė vaidinimo pasakotojai dr. Andriai — Vasiliauskas ir Ramsay. Prisirinko nenumatyti daug mokinių artimųjų, kurie nepajobyjo pranašautos audros. Kalėdinės giesmės, Kalėdų senelis ir vaišės papildė šį renginį.

AV parapijoje 1987 metais buvo 16 krikštų, 8 jungtuvės ir 15 laidotuvių.

Pakrikštyti Marijos (Kazlauskaitės) ir Tony Leidsendorfo sūnelis Aleksandro vardu; Tomo ir Irenos Žitkų dukrelė Stefanija-Lian vardais.

A. a. Mykolas Dailidė, 86 m. amžiaus, mirė 1987 m. gruodžio 23 d. Palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės gruodžio 28 d. Cote des Neiges kapinėse. Liūdi gimėnės Montrealyje ir Lietuvoje. B.S.

Mirus a.a. Valinskienė Julijai, paaukojo Kanados lietuvių fondui: \$25 — Akademiniis Montreale lietuvių sambūris, V. Piečaitis; \$20 — J. Piečaitis, J. Kibirkštis, V. Vasiliauskas, P. Povilaitis, R. Staškevičius; \$10 — B. Staškevičius, J. Naruševičius. K.L.

Apie M. Gorbaciovą pasirodė knyga prancūzų kalba "Mikhail Gorbachev. Perestroika", išleista "Flammarion" leidyklos. Joje išspausdintas vienas laiškas iš Lietuvos.

Sov. Sąjungos ambasados Otavoje pareigūnas Aleksiejus Makarovas išreiškė savo nepasitenkinimą Kanados parlamento žmogaus teisių komisija, kuri tyrinėjanti žmogaus teisių vykdymą "už geležinės uždangos" ir priimanti tikrai sovietams nepalankius lūdimus. "The Gazette" dienraštis 1987. XII. 16 pažymėjo, kad minėtasis pareigūnas priekaištavo ir dėl Kanados nepripažinimo Baltijos valstybių įjungimo Sov. Sąjungon. Tai esą gadina Kanados — Sov. Sąjungos santykius. Toji klūntis ateityje turėtų būti pašalinta, bet koku būdu — neraišo. K.

Sov. Sąjungos ambasados Otavoje pareigūnas Aleksiejus Makarovas išreiškė savo nepasitenkinimą Kanados parlamento žmogaus teisių komisija, kuri tyrinėjanti žmogaus teisių vykdymą "už geležinės uždangos" ir priimanti tikrai sovietams nepalankius lūdimus. "The Gazette" dienraštis 1987. XII. 16 pažymėjo, kad minėtasis pareigūnas priekaištavo ir dėl Kanados nepripažinimo Baltijos valstybių įjungimo Sov. Sąjungon. Tai esą gadina Kanados — Sov. Sąjungos santykius. Toji klūntis ateityje turėtų būti pašalinta, bet koku būdu — neraišo. K.

1988 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ IŠ MONTREALIO

10 dienų Lietuvoje
gegužės 13 — 27 d. — \$1900.00

15 dienų Lietuvoje
birželio 24 — liepos 11 d. — \$2460.00

Smulkesnių informacijų kreiptis:
L. Stankevičius, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Que.
Canada H7G 4K7. Tel. (514) 669-8834.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus 9 %	Taupymo — special. 5 1/4 %
Term. indėlius:	Taupymo — su gyv. dr. 5 %
1 metų 8 1/4 %	Taupymo — kasdienines 4 1/4 %
180 d. - 364 d. 7 1/4 %	Einamos sąsk. 4 1/2 %
120 d. - 179 d. 7 %	RRIF — RRSP — term. 9 1/4 %
60 d. - 119 d. 6 1/4 %	RRIF — RRSP — taup. 6 1/4 %
30 d. - 59 d. 6 1/2 %	

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 10 1/2%, asmenines — nuo 10 3/4 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	—
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	—
Sekmadieniais	10.30-12.30	—	10.30-12.30

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausiųjų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurioju laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.